

İstanbul Üniversitesi

Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi

Havacılık İşletmeciliği Terminolojisi
DOÇ. DR. EBRU DEMİRCİ;ÖĞR. GÖR. NEŞE BİRGÖREN
DR. ÖĞR. ÜYESİ EBRU DEMİRCİ

İÇİNDEKİLER

1. HAVACILIK KAVRAMI
2. TERMİNOLOJİ TANIMI
3. YOLCU HİZMETLERİ TERMİNOLOJİSİ
4. YOLCU VE EKİP KODLAMALARI / ÖZEL YOLCU KATEGORİLERİ
5. HAREKAT - APRON - HAVALİMANI ULAŞIM HİZMETLERİ
6. UÇUŞ VE HAVA DURUMU
7. UÇAK VE ELEMANLARI
8. KOKPİT - KABİN - UÇAK MUTFAĞI-TUVALET TERİMLERİ
9. BİLETLEME VE ÜCRETLER (YOLCU, BAGAJ VE KARGO)
10. KARGO TAŞIMA HİZMETLERİ
11. SAĞLIK VE İLK YARDIM
12. ACİL DURUM
13. OTEL HİZMETLERİ VE YOLCU EŞYALARI
14. HAVACILIKLA İLGİLİ DÖKÜMAN TERİMLERİ - SIK KULLANILAN TERİMLER - HAVAYOLU İSİM VE KODLARI

1. HAVACILIK KAVRAMI

Giriş

Dünya’da Sivil Havacılığın Tarihçesi / Türkiye’de ve Dünya’da Sivil Havacılığın Gelişimi

Uçuşla alakalı bilimsel çalışmaları yapan ilk bilim adamı olarak ilk Leonardo Da Vinci (1452-1519) karşımıza çıkmaktadır. Vinci yaşamının önemli bir bölümünü uçma/uçuş ile alakalı çalışmalara yaparak geçirmiştir. Onun çalışmaları sonucunda ortaya koyduğu görüşleri, yazıları ve çizimleri günümüze kadar ulaşmıştır. Leonardo Da Vinci çalışmalarında öncelikle kuşları incelemiştir ve kuşların aslında matematiksel hesaplardan da anlaşılabilecek şekilde uçtuğunu anlatmıştır. Bu düşünce ile kuşların uçuş mekanizmasına benzer kanatlı bir alet yapıldığında insanlığın uçalabileceğini iddia etmiştir. Ona göre kuşların uçmasının sebebi kanatları ve kanatlarının havayı yarması sonucu oluyordu. Kuşlar bunu kendi kas güçleri ile yaptıklarına göre insanlığı kas gücü yerine onun yerini alabilecek bir cihaz olduğunda onun aracılığıyla yükselebilirdi. Yapılacak büyük kanatları hareket ettirebilmek için mekanik güce ihtiyaç olduğunu düşünüyordu. Tek kişilik ufak araçları insanlar kolları aracılığı ile hareket ettirebilecek kanatlarının olması yeterli olabilecekti. Kolları vasıtası ile insanlar mekanik güç oluşturabilirdi. Leonardo Da Vinci ayrıca günümüzde yamaç paraşütü veya yelken kanat gibi hafif hava araçlarına benzer araçlarında çizimini yapmıştır. Leonardo Da Vinci ‘nin sonraki çalışmalarında insanları dikey olarak yukarı doğru uçurabilecek makinelerin de çizimlerini yaptığı görülmektedir. Bugünkü helikopterlerin işleme mekanizmasına benzer olan bu çizimlerle dikey olarak uçabilme çalışmalarına öncülük etmiştir. Vinci bir başka çizimi ile de, yüksek yerden atlayan bir kişinin, ellerinde tutacağı iplerle bağlanmış büyükçe bir kumaş parçası olursa, bunun içine dolacak havanın yere düşme hızını azaltacağını hesaplamış ve buna ait çizimler yaparak paraşütün ilk adimlerini atmıştır.

İlerleyen yıllarda sıcak hava doldurulmuş balonlar icat edilmiştir. Fransa’da yaşayan Montgolfier kardeşler ilk sıcak hava balonunu icat etmişlerdir. Joseph-Michel Montgolfier (1740-1810) ve Jacques-Étienne Montgolfier (1745-1799) yılları arasında yaşamışlardır. Güney Fransa’nın Annonay kentinde çalışmalarını sürdüren Montgolfier kardeşler ilk balon uçuşunu da 4 Haziran 1783 yılında burada yapmışlardır. Gerçekleştirilen bu uçuş Avrupa’da büyük bir ilgi ile karşılanmış ve büyük bir yankı yaratmıştır. Ancak balonlu uçuşlarda en büyük olumsuzluk balonların kontrol edilebilme mekanizmalarının bulunmaması idi. Balon sepetlerine; pedallar, hava kürekleri, çırpılan kanatlar, direksiyon ve yelken konularak bu olumsuzluğu ortadan kaldırmaya çalışıldı.

Bütün çalışmaların sonunda, gereken mekanik güç oluşturuldu ve kontrol edilebilen balonların ilk uçuşu, Fransız mühendis Hanri Giffard (1825-1882) tarafından 24 Kasım 1852 tarihinde gerçekleştirildi. Hidrojen gazı ile doldurulmuş balonun alt kısmına, 180 kg. ağırlığında ve 3 beygir gücünde olan bir buhar makinesi yerleştirilmiştir. Balonda uçuş yönünü belirlemeye yarayacak olan bir dümen de yer almaktaydı. 1852 tarihinde, ilk kontrol edilebilen ve itme gücü ile uçan hava aracı ile Paris’ten, Tappes’e 27 km. uçulmuştur. Hava araçlarının kontrol edilebildiğinin ispat edilebilmesi içinde havada dönüşler yapılarak, daireler çizilmiştir.

Hanri Giffard tarafından ilk zeplin uçuşuna rağmen isim babası Alman Kontu Ferdinand von Zeppelin’dir. 20.yüzyılın başına kadar itmeli balon veya hava gemisi olarak anılan bu araçlar, bu tarihten sonra Zeplin veya hava gemisi diye isimlendirilmiştir.

Wilbur Wright (1867-1912) ve Orville Wright (1871-1948) tarafından yapılan ilk sabit kanatlı ve motorlu uçak 17 Aralık 1903 tarihinde Kitty Hawk kasabasında uçuşunu gerçekleştirmiştir. İlk insanlı uçuşun gerçekleşmesinin ardından yapılan sivil uçuşların büyük bir kısmı gösteri amaçlı veya yeni uçakların deneme uçuşları olmuştur. 20.yüzyılın başından itibaren askeri amaçla üretilmiş ve kullanılmış olan uçaklar, I. Dünya savaşının bitmesinden ardından ilk kez sivil ve ticari amaçlara yönelik olarak kullanılmaya başlanmıştır. Savaşın bitmesinden sonra çok sayıda askeri uçağın atıl kalması ile bazı girişimciler bunları çok ucuza fiyatlarla satın alarak pilot yetiştirme, para karşılığında insanları uçurma ve akrobasi gösterileri yapma gibi işlerde kullanmaya başlamışlardır. Ancak 1925 yılına doğru uçakların çokca kaza yapmaları ve bakımsız kalmaları sebebi ile uçabilir uçak sayısının giderek azalmasıyla sektörde oluşan talebin karşılanmasına yönelik WACO, Travel-air, Laird ve Cessna gibi yeni firmalar kurulmuştur.

Yüz yüze oturan iki yolcuyla alan bir kokpite sahip olan D.H. 4A ile ilk tarifeli seferler yapılmıştır. Bu uçaklarda yolculara ait bir yer bulunmuyordu. Ticari amaçlı yolcu taşınması için tasarlanmış ilk uçak olan D.H. 16 ilk uçuşunu 1919 Eylül ayında yapmıştır. Dört koltuğu olan bir kabinde oluşmakta ve yolcular ikili oturarak karşılıklı olarak birbirlerine bakmakta idiler. D.H. 18 ise seferlerine 1920 Mart ayında başlamıştır. 8 koltuk bulunan uçağın kabininde ilk kez koltukların arasında bir koridor bulunmakta idi. İlk defa yolcu kabini ve kokpit birbirinden ayrılmıştı.

İlk yolcuların konforu ve rahatlığı çok azdı. Londra-Paris arasında yapılan ilk uçuşlardan birkaç ay sonrasında yolcular havaalanlarından şehre transfer edilmeye başlanmıştır. Londra Victory’da havayolu ofisine müracaat ettikten sonra özel otobüslerle havaalanına uçağın yanına taşınıyorlardı. Bagajları teknisyenler taşıyor ve uçağa yüklüyordu. Bahşış vermek ise kesinlikle yasaktı. Her bagajın limiti 20 kg.dı. Ağırlık limitine yolcuların dahil edilmesi uygulaması 1920’lerin sonunda başlamıştır. Yolcunun kendisinin ve bagajının ağırlığı toplanarak her bir yolcu için izin verilen toplam ağırlık bulunmakta idi, bu durum ise zayıf bir yolcunun şişman bir yolcudan daha fazla bagaj taşıma avantajına sahip olmasına yol açıyordu. Tartı makineleri bilet işlemlerinin yapıldığı yere konulmuştu ve yolcuların kilosu sadece görevli memur tarafından görülebiliyordu. Bunun sonucunda diğer yolcular tartıdaki rakamları göremiyordu. Hounsflow Londra’nın ilk havaalanı idi ve yiyecek içecek hizmeti verilmiyordu. Londra’nın ilk sivil havaalanı olan Croydon 1920 yılında hizmete girmiştir. Havaalanında yiyecek içecek hizmeti veren restoranlar, kafeteryalar ve bir otel vardı. Farklı olan ise, bu imkanları kullananlar genelde uçakları merak eden İngilizler idi. Burada yemeklerini yiyerken aynı zamanda uçakları seyrediyorlardı.

1921 senesine kadar uçuşlar için meteorolojik bir bilgi yoktu. Pilotlar gökyüzüne bakıp, kendi tecrübelerine ve kararlarına güvenmek durumunda idiler. Çoğunlukla da uygulanan yol; uçakla havalanıp ve havanın nasıl olduğuna bakmaktı.

Zaman ve hız unsurları çağımızda oldukça önem kazanmış ve yolcuların seyahatlerinde dikkate aldığı en önemli kavram haline gelmiştir. Teknolojik gelişmelerin sunduğu imkanlar neticesinde en hızlı ulaşım türü havayolu olmuştur. Havayolu ile yapılan yolculukların zaman ve de konfor açısından sağladığı avantajları göz önüne alındığında, havacılık sektörünün son yıllarda giderek artan bir hızla büyümesinin sebepleri rahatlıkla anlaşılabilmektedir.

Ülkemizdeki ilk Sivil Hava Taşımacılığı 5 uçaklık filo ile 1933 yılında Türk Hava Postaları ismi ile başlamıştır. Cumhuriyetin 10.yılında, Havayolları Devlet İşletme İdaresi Milli Savunma Bakanlığı’na bağlı olarak kurulmuş ve Türkiye’de sivil hava yolları kurup ve hava taşımacılığı yapmak için görevlendirilmiştir. Dünya Sivil Havacılığının süratli bir şekilde gelişmesi, teknolojik gelişmeler karşısında, ulusal çıkarlarımızın korunup, uluslararası ilişkilerimizin düzenli bir şekilde yürütülmesi ve denetlenmesi için 1954 yılında Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde kurulmuş olan Sivil Havacılık Dairesi Başkanlığı, 1987 yılında Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü adını alarak günümüz koşullarına göre tekrar örgütlenmiştir. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 18 Kasım 2005 tarihine kadar Ulaştırma Bakanlığının Ana Hizmet Birimi olarak görev yapmıştır. Bu tarihte yürürlüğe giren 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile mali yönden özerk hale gelerek şu andaki organizasyon yapısına ulaşmıştır. Günümüzde, ülkemizdeki havacılık faaliyetleri, 2920 Sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ve bu kapsamda yayımlanmış olan İdari ve Teknik Yönetmelikler ve Havacılık Talimatları çerçevesinde yürütülmektedir.

Üst teknoloji gerektirmesiyle beraber sınır tanımaz özelliğe de sahip olan havacılık sektöründe ülkemiz, havacılıktaki uluslararası gelişmelerin yakinen takip edilebilmek ve yüzyılın gereklerini yerine getirmek amacı ile çeşitli uluslararası kuruluşlara üye olmuştur. Uluslararası Sivil Havacılığın temelini oluşturan Uluslararası Sivil Havacılık Anlaşması – Şikago Sözleşmesi’ne Türkiye 1945 yılında taraf olmuş ve Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı – ICAO kurucu üyeleri arasında yer almıştır. Ayrıca Avrupa bölgesinde ise Avrupa Sivil Havacılık Konferansı – ECAC’a 1956 yılında kurucu üye olan ülkemiz, Avrupa Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı EUROCONTROL’e üyedir. Bunlardan başka bölgesel düzeyde çeşitli teşkilatlar da üye olan ülkemiz, havacılık faaliyetlerini ulusal ve uluslararası mevzuata uygun olarak sürdürmektedir.

Sivil havacılık: Hem [genel](#) havacılığı hem de [tarifeli hava taşımacılığını](#) da içine alacak şekilde bütün askeri olmayan uçuşları kapsamaktadır. Sivil havacılık, hem organizasyon hem de ticari ulaşım aracı olarak uçakların kullanılması ile ilgilidir. Sivil havacılığın esas konusu yolcu taşımacılığı ve kargo taşımacılığıdır. Uçaklar önceden planlanmış veya planlanmamış uçuşlarda kullanılmakta, ancak bu konu uçak kullanma zevkini, işletme amacını ve aynı zamanda sağlık hizmetlerini de içine almaktadır.

Genel havacılık: İçerdiği çok geniş kapsamlı uçuşlar nedeni ile, genel havacılığı tanımlamak ve sınırlandırmak zordur. Genel havacılığın içinde, iş amaçlı uçuşlar, özel havacılık, uçuş eğitimleri, [balonlu](#) uçuşlar, [paraşüt](#) atlayışları, [yelken kanat](#) uçuşları, [planör](#) uçuşları, hava fotoğrafçılığı, [motorlu yelken kanat](#) uçuşları, [hava ambulansı](#) uçuşları, zirai ilaçlama uçuşları, trafik denetleme uçuşları, charter uçuşları, polis devriye uçuşları, orman yangını uçuşları ve diğer birçok farklı uçuş bulunmaktadır.

Taşımacılık; insanoğlunun var olduğundan beri toplumların vazgeçilmez yaşam gereklerinden olmuştur. İlk zamanlarda hayvanların kullanılıp, ilkel şartlar içinde gerçekleştirilen taşımacılık faaliyetleri, ilerleyen zamanlarda dünya nüfusunun çoğalması ve yeni yerleşim yerlerinin kurulması sebebi ile önem kazanmış, teknolojinin gelişmesi sonucunda da en önemli pazarlardan birisi olmuştur. Geçmiş dönemlerde deniz yolu, demir yolu ve kara yolu ile yapılan taşımacılık, gelişen teknoloji sayesinde 1920'lerden sonra havayolu ile de yapılmaya başlanmıştır. Teknolojinin gelişerek havacılığa katkısının artması ile havayolu taşımacılığı gün be gün önemini artırarak dünyanın en önemli sektörlerinden biri olmuştur.

Taşımacılık genel olarak, “insan veya eşyanın/yükün ihtiyaçlara göre zaman ve mekan faydası sağlayacak şekilde yer değiştirmesini sağlayan bir çeşit hizmet” olarak tariflenmektedir. Taşımacılık faaliyetleri genel olarak, hava, kara ve deniz taşımacılığı olarak sınıflandırılmaktadır. Bu faaliyetleri birbirinden ayıran başlıca faktörler ise; güvenlik, hız, ulaşılabilir olma, fiyat ve rahatlıktır. Bu faktörlerin yanında taşınan eşya/yükün cinsi de taşımanın sınıfını belirleyen başka bir etkidir. Sivil havacılığı tanımlamak amacıyla, çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından sivil havacılık, temel bir takım bölümlere ayrılmış ve havacılık faaliyetleri sınıflandırılmıştır. Her ülke havacılığı kendine özgü olarak kurallar koyar ancak genellikle, genel havacılık kuralları onun ticari veya özel bir uçuş olmasına göre ve [hava taşıtı](#) çeşidine göre belirlenir.

Ülkemizde havacılık kurallarını koyan ve denetleyen kuruluş [Ulaştırma Bakanlığına](#) bağlı olarak çalışan [SHGM](#) (Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü)'dür.

1.1. Uluslararası ve Ulusal Sivil Havacılık Kuruluşları ve Otoriteleri

- (ICAO) International Civil Aviation Organisation – Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü
- (IATA) International Air Transport Association – Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği
- (ECAC) European Civil Aviation Conference – Avrupa Sivil Havacılık Konferansı
- (JAA) Joint Aviation Authorities – Müşterek Havacılık Otoriteleri
- (EUROCONTROL) European Organisation for the Safety of Air Navigation – Avrupa Hava Seyrüsefer Güvenliği Örgütü
- (ACI) Airports Council International – Uluslararası Havalimanları Konseyi
- (EASA) European Aviation Safety Agency – Avrupa Hava Güvenliği Ajansı
- (FAA) ABD Federal Aviation Administration - Federal Havacılık İdaresi
- (AEA) Association of European Airlines – Avrupa Hava Yolları Birliği

1.2. Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü – ICAO

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (International Civil Aviation Organization-ICAO) Chicago Konvansiyonu'na (7 Aralık 1944) imza atan 52 ülke tarafından, Birleşmiş Milletler kuruluş kararnamesinin 43. maddesine dayanarak 4 Nisan 1947 tarihinde kurulmuştur. Birleşmiş Milletlerin yasal havacılık organı olarak kabul edilmesi de 1947 Ekim ayında olmuştur. Merkezi Kanada-Montreal'de olup Bangkok, Kahire, Dakar, Lima, Mexico City, Nairobi ve Paris şehirleri olmak üzere 7 tane bölge ofisi bulunmaktadır.

Bu örgüte üye olmak için Birleşmiş Milletler üyesi olunması ve oradan onay alınması en önemli koşuldur. Günümüzde ICAO'ya üye olan ülke sayısı 190'dır. ICAO tüm üye ülkelerin temsil edildiği bağımsız “asamble” ve bunun altındaki yönetici organ olan 36 üyelik “konsey” den oluşmaktadır.

Ülkelerin sivil havacılık örgütleri veya Dışişleri Bakanlıkları gözetiminde temsil edildikleri ICAO'da konseyin altında 7 alt komisyon ve komite bulunmaktadır. Bunlar:

- Hava Seyrüsefer Komisyonu – Air Navigation Commission
- Hava Taşımacılığı Komitesi – Air Transport Committee
- Hukuk Komitesi – The Legal Committee
- Personel Komitesi – The Personnel Committee
- Finansman Komitesi – The Finance Committee
- Hava Seyrüsefer Hizmetleri Ortak Destek Komitesi – The Committee on Joint Support of Air Navigation Services
- Yasadışı İhlaller Komitesi – The Committee on Unlawful Interference

Bu örgütün amacı; hava taşımacılığının uluslararası boyutta güvenli, düzenli, verimli çalışması ve gelişmesi için tüm üyelerin iş birliği içinde çalışmalarını temin etmektir. Bu amacı gerçekleştirmeye yönelik olarak, tüm üye ülkelerde ortak standartları asgari olarak belirleyip, eşgüdümü sağlamak ve tavsiyelerde bulunmak için çeşitli kurallar koymakta ve bunları da “Annex” adını verdiği “Ek” dokümanlarda toplamaktadır.

Annexes 1 to 19

- 1-Annex (Ek) 1 – Personnel Licensing (Personel Lisansları)
- 2-Annex (Ek) 2 – Rules of the Air (Hava Kuralları)
- 3-Annex (Ek) 3 – Meteorological Service for International Air Navigation (Uluslararası Hava Navigasyonu için Meteorolojik Hizmeti)
- 4-Annex (Ek) 4 – Aeronautical Charts (Havacılık Haritaları)
- 5-Annex (Ek) 5 – Units of Measurement to be Used in Air and Ground Operations (Hava ve Yer Operasyonları için Ölçüm Birimleri)
- 6-Annex (Ek) 6 – Operation of Aircraft – Aeroplanes (Hava Araçları Operasyonu – Uçaklar)
- 7-Annex (Ek) 7 – Aircraft Nationality and Registration Marks (Uçaklar için Ulusal ve Tescil İşaretleri)
- 8-Annex (Ek) 8 – Airworthiness of Aircraft (Uçağın Uçuşa Elverişliliği)
- 9-Annex (Ek) 9 – Facilitation (Tesis)
- 10-Annex (Ek) 10 – Aeronautical Telecommunications – Digital Data Communication Systems (Havacılık Haberleşmesi – Dijital Veri Haberleşme Sistemleri)
- 11-Annex (Ek) 11 – Air Traffic Services (Hava Trafik Hizmetleri)
- 12-Annex (Ek) 12 – Search and Rescue (Arama Kurtarma)
- 13-Annex (Ek) 13 – Aircraft Accident and Incident Investigation (Uçak Kaza ve Olay İnceleme)
- 14-Annex (Ek) 14 – Aerodromes – Aerodrome Design and Operations, Heliports (Aerodrome – Aerodrome Tasarım ve İşletmesi, Heliportlar)
- 15-Annex (Ek) 15 – Aeronautical Information Services (Hava Bilgi Hizmetleri)
- 16-Annex (Ek) 16 – Environmental Protection – Aircraft Noise (Çevresel Koruma – Uçak Gürültü)
- 17-Annex (Ek) 17 – Security: Safeguarding International Civil Aviation Against Acts of Unlawful Interference (Güvenlik: Kanunsuz Girişimlere Karşı Uluslararası Sivil Havacılığın Korunması)
- 18-Annex (Ek) 18 – The Safe Transport of Dangerous Goods by Air (Tehlikeli Maddelerin Havayolu ile Güvenli Taşımacılığı)
- 19-Annex (Ek) 19-Safety Management System, Emniyet Yönetim Sistemi

ICAO'nun görevi uluslararası hava seyrüseferi prensiplerini, tekniğini geliştirmek ve uluslararası hava ulaştırmasının kuruluşunu ve gelişmesini kolaylaştırmaktır. Bu amaçla örgüt şu çalışmaları yapmaya çalışmaktadır:

- Tüm dünyada uluslararası sivil havacılığının emniyetli biçimde gelişimini sağlamak,
- Hava araçlarının yapılmasının ve işletilmesi tekniğinin barışçıl amaçlara yönelik olmasına özendirmek,
- Uluslararası sivil havacılık için havayolları, havaalanları ve hava seyrüsefer kolaylıklarının kuruluşunu ve gelişmesini özendirmek
- Tüm insanların ihtiyacı olan emniyetli, yeterli ve ekonomik hava taşımacılığını temin etmek,
- Uygun olmayan bir rekabet ortamının ekonomik zararlarını önlemek,
- Sözleşmeye imza atan devletlerin haklarına saygı göstermek ve hepsine uluslararası havayolu işletmeciliğinde eşit bir imkan sağlamak,
- Sözleşmeye imza atan devletler arasında herhangi bir fark gözetmemek,
- Uluslararası hava seyrüseferinde uçuş emniyetini sağlamak,
- Uluslararası sivil havacılığı tüm konuları ile genel anlamda ilerletmek.

Örgütün stratejik hedefleri küresel manada şöyle sıralanabilir: Sivil havacılık emniyetini ve güvenliğini artırmak, çevreye verilen zararlı etkileri azaltmak, havacılık faaliyetlerinin verimliliğini artırmak ve faaliyetlerin devamını sağlamak, uluslararası sivil havacılığı düzenleyen kanunu güçlendirmek.

1.3. Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği – IATA

IATA (International Air Transport Association) tüm dünyada tarifeli havayolu taşımacılığı yapan havayollarının temsil ettiği ticari bir kuruluştur.

Küba'nın Havana şehrinde 1945 yılında, otuz bir ülkeden elli yedi üyeyle kurulmuştur. Günümüzde ise dünya genelinde 290'ın üzerinde havayolu üyedir. Kuruluşun merkezi Kanada'nın Montreal şehrinde olup "Clearing House" merkezi İsviçre'nin Cenevre şehrinde. Bölge ofisleri Amman, Bangkok, Buenos Aires, Dakar, Londra, Nairobi, Rio de Janeiro, Singapur ve Washington D.C.'de faaliyet göstermektedir. IATA, hem yolcular hem de havayolu şirketleri için havayolu taşımacılığının mümkün olduğunca en yüksek hız, emniyet, güvenlik, uygunluk ve verimlilik içinde gerçekleşmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Temelde tarife koordinasyonu ile ilgilenmektedir. Tarife koordinasyonu içine genel olarak; bilet fiyatları, oranlar, ücretler ve seyahat acente komisyon oranları girmektedir. Organizasyon ve faaliyetleri yönünden IATA, ICAO ile iş birliği içindedir.

IATA üyesi olabilmek için ICAO üyeliğine uygun şartların taşınması ve tarifeli sefer yapan bir havayolu işletmesi olmak gerekliliği bulunmaktadır. Uluslararası hava taşımacılığı yapan havayolu işletmeleri “Aktif Üyeler”, iç hat taşımacılığı yapan işletmeler ise, “Yardımcı Üyeler” dir.

IATA’nın amaçları şunlardır;

- Tüm insanlığın faydasına yönelik olarak emniyetli, düzenli ve ekonomik hava taşımacılığını özendirme, hava ticaretini geliştirmek ve bu konularla alakalı problemleri çözmek.
- Üye ülkeler arasındaki ya da pazardaki diğer katılımcılar arasında oluşacak endüstri problemlerinin tartışılması ve danışma amaçlı bir forum oluşturmak,
- ICAO ve diğer uluslararası organizasyonlar ve bölgesel havayolu birlikleri ile iş birliği yapmak,
- Hava taşımacılığında rekabet ve serbest ticaret olmasını savunan hava taşıyıcılarını temsil etmek,
- Havacılık alanında standardizasyonu sağlamaktır. Standardizasyon şu konuları kapsamaktadır;
 - Fiyatlandırma, ödemeler, interline işlemler, biletler
 - Yükün taşınmasına ait kurallar ve özellikle tehlikeli madde taşıma kuralları
 - Kullanılan ekipmanlara ait standartlar,
 - Haberleşme alanındaki standartlar ve kodlamalar,
 - Terminal tasarlanması ve işletilmesine ait standartlar,
 - Yer hizmetleri verilirken uyulacak standartlar.

1.4. Avrupa Sivil Havacılık Konferansı – ECAC

Avrupa Sivil Havacılık Konferansı (European Civil Aviation Conference-ECAC) Avrupa’daki ülkeler arasında teknik ve ticari çalışma ortaklığını sağlamak, üye ülkeler arasındaki sivil havacılık politikası ve uygulamalarını adapte etmek ve Avrupa ülkeleriyle üçüncü ülkeler arasındaki mutabakatı ilerletmek üzere 1955 yılında kurulmuş olup günümüzde 44 üye ülkesi bulunmaktadır.

ECAC tarafından belirlenmiş olan standartlar ve sürdürülen çalışmalar ICAO standartlarına uygun olarak yürütülmektedir.

Örgütün amaçları şöyle özetlenebilir:

- Hava taşımacılığındaki uçuş kurallarının ve emniyetinin geliştirilmesi,
- Uçak kazalarının önlenmesi ve oluşan kazalardaki insan yaşamının korunmasına ilişkin olanakların geliştirilmesi,
- Hava taşımacılığına yönelik olan yasa dışı eylemlerin önlenmesi,
- Çevrenin korunması için gerekli düzenlemeler (uçak gürültüsü ve motor gazları gibi),
- Avrupa hava sahasında oluşan trafik artışına yönelik düzenlemeler,
- Uçuş güvenliğinin sağlanması konusundaki ortak çalışmaların düzenlenmesi.

1.5. Havacılık Otoriteleri Birliği – JAA

Havacılık Otoriteleri Birliği (Joint Aviation Authorities - JAA) Merkezi, Hollanda Hoofddrop olup 1979 senesinde kurulmuştur JAA, ECAC’ın bir organıdır ve üyelik ECAC üyelerine açıktır. Günümüzde toplamda 42 üyesi vardır.

Üye olan ülkeler adına, bölgesel havacılık kurallarını standartlaştırıp, eşgüdümü sağlamak için kurulan JAA; uçuş emniyeti sağlanması, uçuş faaliyetinin gerçekleştirilmesi, personel lisanslandırmaları, uçuşa elverişlilik ve bakım gibi konuları içeren kuralları ve uygulamalarını Ortak Havacılık Kuralları (Joint Aviation Requirements-JAR) olarak adlandırılan dokümanlarda toplamıştır.

JAA’nın amaçları şu şekilde sıralanabilir;

- Yüksek bir emniyet standardı ve JAA tarafınca yapılan düzenlemelerin FAA düzenlemeleriyle uyumlaştırılması,
- Havacılık emniyetinin en üst seviyede sağlanması,
- Avrupa Havacılık Güvenliği Kurumu-EASA'nın oluşumu için katkıda bulunup JAA'den EASA'ya geçişi sağlamak,
- Havacılık emniyetinin maliyet etkin bir şekilde gerçekleşmesini sağlayıp havacılık endüstrisinin verimli çalışmasına katkıda bulunmak,
- Üye olan ülkeler arasındaki standartları oluşturmak,
- Bölgesel organizasyonlar ve ülkelerin sivil havacılığında söz sahibi ulusal otoriteler ile işbirliği yapmak.

JAA, 31 Aralık 2006 tarihinde faaliyetlerine son vermiştir ve EASA, 1 Ocak 2007 tarihi itibarıyla, JAA'dan tüm sorumluluğu alıp tek bir otorite şeklinde çalışmalarına başlamıştır.

1.6. Avrupa Hava Trafik Kontrol Birliği EUROCONTROL

2. Dünya Savaşının sonrasında Batı Avrupa; NATO, Avrupa Parlamentosu ve Ortak Pazar gibi kuruluşlar aracılığı ile Avrupa Birliği düşüncesini gerçekleştirmek için harekete geçmiş, artmış olan ticari ve genel havacılığı yaygın ve emniyetli bir duruma getirmek ve hava seyrüsefer alanındaki birliği de sağlamak amacı ile Eurocontrol Teşkilatının alt yapısını oluşturmaya başlamıştır.

Almanya, Belçika, Fransa, Lüksemburg, Hollanda ve İngiltere'nin imzalaması ile Avrupa Hava Seyrüsefer Güvenliği Teşkilatı-EUROCONTROL 13 Aralık 1960 tarihinde kurulmuştur.

Eurocontrol'ün görevleri şu şekilde özetlenebilir:

- Avrupa Hava Trafik Kontrol Uyumlaştırma ve Entegrasyon Programını yürütmek ve ECAC (Avrupa Sivil Havacılık Konferansı) üyesi ülkelerin faydasına stratejiler geliştirmek,
- Avrupa Hava Sahasının en verimli şekilde kullanılmasını sağlayarak sıklıkla için Merkezi Akış İdaresi Birimi'ni (CFMU) işletmek,
- Avrupa Hava Trafik Sistemleri arasındaki koordinasyonun iyileştirilmesi adına kısa ve orta vadeli planlar yapmak,
- Avrupa Hava Trafik Kontrol kapasitesinin artırılmasına yönelik araştırma ve geliştirme çalışmalarını yapmak,
- Hava trafiğinin gelecekteki ihtiyaçlarını analiz ederek bunların karşılanması amacı ile yeni yöntemler geliştirmek,
- Verilebilen en iyi hizmeti sunup bu hizmeti devamlı daha da iyileştirmeyi amaçlamak,
- Hava trafik hizmetlerinde görev yapanların eğitim almalarını sağlamak,
- Hava seyrüsefer alanında maliyet etkinliğinin ve yeterliliğinin geliştirilmesine yönelik tedbirleri araştırmak ve uygulamak,
- Hava seyrüseferi ile ilgili çalışma ve deneyler yaparak, üye ülkelerin yaptıkları çalışma sonuçlarını toplamak ve aktarmak,
- Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı ve sivil havacılıkla alakalı diğer uluslararası kurumların hava seyrüsefer alanında yaptıkları çalışmaları incelemek,
- Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı'na sunulan bölgesel hava seyrüsefer planlarında olan değişiklikleri ve geliştirmeleri incelemek,
- Üye olan ülkeler ile yalnızca "Yol Ücretleri Çok Taraflı Anlaşma"sına bağlı olan ülkelerin havayolu ücretlerini tespit etmek ve bunları tahsil etmek,
- Üye ülkelere hizmetlerin sürdürülmesine yardımcı olmak maksatlı özel anlaşmalar yapmak,
- Talep edildiğinde üye ülkeler adına hava trafik hizmetlerini yerine getirmek.

1.7. Airports Council International - ACI

ACI, havaalanı işletmecilerince 2 Ekim 1991 yılında kurulmuş olan uluslararası bir organizasyondur. 175 ülkede 625 uluslararası havalimanı ve yaklaşık 1500 havaalanını işleten havaalanı otoritelerinin üyeliğinden meydana gelmektedir.

ACI'nin amaçları şöyle sıralanabilir:

- Üye olan havaalanlarına destek veren yasaları, düzenlemeleri ve uluslararası anlaşmaları özendirmek,
- Üye olan havaalanları arasında iş birliğinin artırılmasına, karşılıklı yardımlaşmaya, bilginin paylaşımına destek olmak,
- Üye olan havaalanlarına gerektiği zaman bilgi sağlamak, ulusal ve uluslararası gelişmeleri analiz etmek,
- Havaalanlarının sosyal açıdan ve ekonomik açıdan öneminin anlaşılmasına yönelik toplumda farkındalık oluşturacak programları teşvik etmek,
- Üyelerin ihtiyaçlarını karşılayacak ve üyelik ilişkilerinin gelişmesine faydalı olacak hizmetleri ve programları oluşturmak.

1.8. Federal Havacılık İdaresi – FAA

Federal Havacılık Dairesi (Federal Aviation Administration), 1958 yılında çıkartılan Federal Sivil Havacılık Kanunu ile kurulmuştur. Amerika Birleşik Devletleri'nde havacılığın gelişmesinden ve kurallarından sorumlu bir federal devlet dairesidir. FAA, uluslararası bir örgüt değildir. Ancak uluslararası sivil havacılık şirketlerine ve otoritelerine pek çok faydası olan güçlü ve etkili bir kuruluş olması nedeni ile uluslararası kuruluşlar arasında sayılmaktadır. Teknik ve eğitim tesislerinde yabancı hükümetlere ve havacılık otoritelerine hizmet verilmektedir. Sivil havacılık güvenliği ile ilgili konularda ICAO üyesi ülkelerle ortak çalışmalar yapar ve incelemelerde bulunur. A.B.D.'deki sivil havacılık faaliyetlerinin büyüklüğü sebebi ile, FAA'nin kuralları ve düzenlemeleri başka ülkelerde olan havaalanları ve havayolu şirketlerine de etkide bulunmaktadır.

Pilotların, uçakların, havaalanlarının ve hava sahalarının düzenlenmesi ve lisanslandırılması FAA tarafından yapılmaktadır. Ayrıca hava trafik sisteminin yönetilmesi ve havayolu şirketlerinin, uçuş okullarının, uçuş öğretmenlerinin, bakım teknisyenlerinin, bakım merkezlerinin yetkilendirilmesi, kontrol edilmesi ve denetlenmesini de yapmaktadır.

1.9. Avrupa Havacılık Güvenliği Kurumu – EASA

Sivil havacılıkta emniyet sağlanması ve çevrenin korunması ile ilgili standartların oluşturulmasının amaçlayan EASA (The European Aviation Safety Agency) Avrupa Birliği'nin bağımsız bir kuruluşu olarak 2003 yılında faaliyet göstermeye başlamıştır. Kurum, üyeler arasında standartların uygulanıp uygulanmadığını izleyip, gereken teknik desteği, eğitimi ve araştırmayı sağlamaktadır.

EASA'nın temel görevlerini şöylece sıralayabiliriz:

- Güvenlik konusundaki kuralları koymak, AB'ye üye ülkelere ve Avrupa Komisyonu'na teknik desteği sağlamak,
- Avrupa havacılık güvenliği kuralları uygulamalarının standart olmasının sağlanması amacı ile denetim, eğitim ve standardizasyon programlarını geliştirmek,
- Uçakların, motorların ve uçağın diğer yapısal parçalarının güvenlik ve çevresel standartlara uygunluğunu belgeleyen sertifikaları vermek,
- Dünyaki diğer üreticiler ve bakım faaliyetlerinde bulunanları incelemeye alıp uygun bulunduğu takdirde faaliyetlerini onaylamak,
- Havacılık güvenliğinin gelişmesi için gerekli bilgileri toplayıp, analiz etmek.

1.10. Avrupa Hava Yolları Birliği - AEA

Avrupa Havayolları Birliği (AEA-Association of European Airlines), otuz bir Avrupa'lı havayolu firmasından oluşmuştur.

Birliğin amacı; Üye havayolu firmalarının, hem [Avrupa Birliği](#) içinde hem de diğer kurumlara karşı temsil etmektir.

Birliğin başlangıcı 1952'ye dayanmakta olup, kurulmasına [Air France](#), [KLM](#), [Sabena](#) Airlines ve [Swissair](#) firmaları öncülük etmiştir. Birlik 2016 yılında kapatılmıştır.

1.11. SHGM -Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Türkiye'de sivil havacılık alanındaki düzenlemeleri yapan Sivil Havacılık Müdürlüğü'nün görevleri aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Sivil havacılık faaliyetlerinin kamu faydasına, ekonomik ve sosyal gelişmelere ve millî güvenlik amaçlarına uygun şekilde düzenlenmesini ve gelişmesini sağlamak amacı ile, Bakanlık tarafından oluşturulacak politikaları uygulamak ve takip etmek.
- Ülkemiz sivil havacılık faaliyetlerinin uluslararası sivil havacılık kuralları ve standartlarında düzenlenip, sürdürülebilirliğinin sağlanmasını ve gelişmesini sağlayacak temel öğeleri tespit etmek,
- Sivil havacılık alanındaki gelişmeleri uluslararası boyutta takip etmek, uluslararası kuruluşlara üye olmak, katkı payı veya katılma paylarını ödemek, bu kurumlarla iş birliğinde bulunmak, üyesi olduğumuz uluslararası kurumlarca kabul edilmiş kuralların ve standartların güncel olarak uygulanması için gerekli düzenlemeleri yapıp bunların uygulanmasını sağlamak,
- Sivil havacılık faaliyetlerine yönelik olan ve mevzuata uygun olmayan eylemlerin önlenmesi için gerekli önlemleri almak,
- Türk hava sahası ve uluslararası anlaşmalar uyarınca hizmet sorumluluğunun üstlenildiği uluslararası hava sahalarının kullanılmasına ilişkin strateji ve politikalara temel olacak unsurların belirlenmesine ilişkin çalışmalar yapmak; hava trafik yönetim hizmetleri konusunda 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa uygun şekilde sivil ve asker uyumuna ilişkin temel öğeleri belirleyip bunun uygulanmasını sağlamak,
- İlgili kuruluşların görüşlerini alarak, Türk hava sahasını kullanacak olan sivil hava araçlarının uyması gerekli hava trafik yönetim hizmetleri ile ilgili düzenlemeleri yapmak,
- Türk hava sahasında hava arama ve kurtarma hizmetlerinin ilgili kurumlarla koordine kurarak mevzuata ve uluslararası standartlara uygun olarak yapılmasını temin etmek,
- Yurt içi veya dışında hava ulaştırma faaliyetinde bulunmak isteyen Türk veya yabancı gerçek veya tüzel kişiler için verilecek izinlerin esaslarını ve şartlarını hazırlayıp, gerekli görülmesi durumunda ilgili bakanlık ve kamu kuruluşları ile koordinasyon sağlamak,
- Sivil hava ulaştırması konusundaki ülke politikalarını belirleyerek, ikili veya çok taraflı anlaşma çalışmalarına katılmak ve bunların sonuçlandırılmasını sağlamak,
- Sivil havacılığın kanun dışı müdahale ve diğer tehlikelerden, doğal afetlerden (yangın, sel, deprem gibi) korunmasına yönelik politikaları belirleyip, önlemler almak ve aldrtmak ve de uygulamaları izlemek,
- Bakanlık tarafından verilen yetki dahilinde sivil havacılıkta meydana gelen kazaların ve olayların soruşturmasını yapmak veya yapılmasını sağlamak ve sonuçlara göre gereken önlemleri almak, konu ile ilgili kamuoyuna bilgi vermek,
- Türk hava aracı siciline kayıt edilecek sivil hava araçları için yapılacak tescil ve sicil işlemlerinin uluslararası standartlara uygun şekilde yapmak, ilgili uluslararası kurum ve kuruluşlarla iş birliğinde bulunmak, sicilleri bildirip siciller üzerindeki hukuki düzenlemelere uygun olarak kayıtları tutmak,
- Sivil hava araçları ile emniyetli uçuş operasyonlarının yapılması için gerekli tedbirleri almak, denetimleri yapmak ve evrak tanzim etmek, tasdiklemek, yenilemek, iptal etmek ve kayıtları tutmak,
- Sivil havacılık alanında faaliyette bulunan ve kurallara uygun hareket etmeyen gerçek ve tüzel kişilere uygulanacak idari ve teknik yaptırımlara ilişkin esasları belirlemek ve bunlar hakkında yasal işlem yapmak,
- Uçuş emniyeti, uluslararası standartlar veya kuralların ihlal edildiğinin belirlenmesi halinde, uçuş operasyon ve etkinliklerini yasaklamak, gerekli ise işletme ruhsatlarını ertelemek ya da iptal etmek ve cezai yaptırımda dahil olmak üzere gerekli her türlü tedbiri almak,
- Kanunda tanımlanmış görevlerini ve yetkilerini yerine getirebilmek için yönetmelik ve genelgeleri hazırlamak.
- Sivil havacılıkla alakalı teknik alt yapı için gerekli olan düzenlemeler yapmak ve bunların uygulanmasını temin etmek,
- Kendi hizmet alanı, görev ve yetkileriyle alakalı konularda Bakanlıkça belirlenmiş esaslar kapsamında, öteki kamu kurumları ve mahalli idarelerle gerekli olan iş birliğini ve eşgüdümü sağlamak,
- Sivil havacılık sektörünün gelişmesini sağlayacak olan önlemleri alıp ve gereken düzenlemelerin yapılması konusunda ilgili kurumlara önerilerde bulunmak,
- Kurumun faaliyet gösterdiği alanlar ile alakalı ücret tarifelerini belirleyip Bakan onayına sunmak,
- 14.10.1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu hükümleri ve uluslararası uygulamalar kapsamında, hava alanlarının, hava araçlarının, yolcunun, yükün ve üçüncü şahısların sigorta sorumluluk limitlerinin belirlenmesi için yapılan çalışmalara katılıp, sigorta şartlarının sağlanmasını kontrol ve takip etmek,
- Bakanlığın döner sermaye imkân ve kabiliyeti kapsamında sivil havacılık eğitimi veren kişi ve kurumları destekleyip, özendirerek, sivil havacılıkla ilgili yurt içi ve yurt dışı kuruluşlara danışmanlık yapmak, kurslar, toplantılar, konferanslar, seminerler ve diğer eğitim faaliyetleri tertip etmek,

· Bakanlık tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

1.12. Uluslararası İlişkiler

Ülkemiz, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO), Avrupa Sivil Havacılık Konferansı (ECAC) ve Avrupa Hava Seyrüseferi Emniyeti Teşkilatı (EUROCONTROL) üyesi olmasının yanında uluslararası ve bölgesel düzeyde birçok ortak çalışma içinde de yer almaktadır. Ayrıca ECAC, EUROCONTROL, ICAO, JAA-TO, D8 Sivil Havacılık Komisyonu gibi kuruluşlarda da aktif yönetim görevlerini de yürütmektedir.

1.13. İkili Hava Ulaştırma Anlaşmamız Bulunan Ülkeler

Ülkeler arasındaki karşılıklı uçuşların yapılması için gerekli olan ikili hava ulaştırma anlaşmaları sayısı, ikili hava ulaştırma anlaşmalarının güncellenmesi ve yeni anlaşmaların yapılması, havayolu şirketlerinin daha çok ülkeye daha fazla sayıda sefer yapmalarını sağlamaktadır. 2018 yılı itibarı ile ikili müzakereler ve ikili hava ulaştırma anlaşmamız bulunan ülke sayısı aşağıdaki gibidir.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 Ağustos
Müzakereler	7	11	11	7	13	16	58	29	51	43	73	54	62	32	36	26
Hava Ulaştırma Anlaşması Bulunan Ülke Sayısı	81	81	84	86	88	90	107	111	122	143	157	163	165	168	169	170

Bölüm Özeti

Sivil havacılık: Hem genel havacılığı hem de tarifeli hava taşımacılığını da içine alacak şekilde bütün askeri olmayan uçuşları kapsamaktadır. Sivil havacılık, hem organizasyon hem de ticari ulaşım aracı olarak uçakların kullanımı ile ilgilidir.

Genel havacılık: İçerdiği çok geniş kapsamlı uçuşlar nedeni ile, genel havacılığı tanımlamak ve sınırlandırmak zordur. Genel havacılığın içinde, iş amaçlı uçuşlar, özel havacılık, uçuş eğitimleri, balonlu uçuşlar, paraşüt atlayışları, yelken kanat uçuşları, planör uçuşları, hava fotoğrafçılığı, motorlu yelken kanat uçuşları, hava ambulansı uçuşları, zirai ilaçlama uçuşları, trafik denetleme uçuşları, charter uçuşları, polis devriye uçuşları, orman yangını uçuşları ve diğer birçok farklı uçuş bulunmaktadır.

Uluslararası ve Ulusal Sivil Havacılık Kuruluşları ve Otoriteleri Kısaltmaları ise aşağıdaki gibidir.

- (ICAO) International Civil Aviation Organisation – Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü
- (IATA) International Air Transport Association – Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği
- (ECAC) European Civil Aviation Conference – Avrupa Sivil Havacılık Konferansı
- (JAA) Joint Aviation Authorities – Müşterek Havacılık Otoriteleri
- (EUROCONTROL) European Organisation for the Safety of Air Navigation – Avrupa Hava Seyrüsefer Güvenliği Örgütü
- (ACI) Airports Council International – Uluslararası Havalimanları Konseyi
- (EASA) European Aviation Safety Agency – Avrupa Hava Güvenliği Ajansı
- (FAA) ABD Federal Aviation Administration - Federal Havacılık İdaresi
- (AEA) Association of European Airlines – Avrupa Hava Yolları Birliği
- SHGM (Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü)

Kaynakça

[https://uliwiki.org/index.php?title=Uluslararası%20Sivil%20Havacılık%20Teşkilatı%20ve%20Görevleri%20Hakkında%20Kanun%20Yayımlandı%20\(ICA0\)](https://uliwiki.org/index.php?title=Uluslararası%20Sivil%20Havacılık%20Teşkilatı%20ve%20Görevleri%20Hakkında%20Kanun%20Yayımlandı%20(ICA0))

<https://ctatca.org/icao-annexleri/>

[Aviation Management \(dbgoksel.blogspot.com\)](https://dbgoksel.blogspot.com)

<https://www.memurlar.net/haber/33302/sivil-havacilik-genel-mudurlugu-teskilat-ve-gorevleri-hakkinda-kanun-yayimlandi.html?ysclid=174mo4s5or504024426>

<https://www.uab.gov.tr/uploads/pages/havacilik/havacilik.pdf>

Uğur Erdoğan, Havayolu Taşımacılığında Regülasyon ve Deregülasyonların Rekabet Stratejisine Etkileri: Türkiye Üzerine bir Araştırma, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, 2014, s.5-10 (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

<https://aof.sorular.net/ozet/genel-havacilik-0i-unite-2-genel-havacilik-tarihi>

Ünite Soruları

Soru-1 :

Aşağıdakilerden hangisi uluslararası sivil havacılık kuruluşu değildir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) ICAO
- (B) IATA
- (C) ACI
- (D) DHMI
- (E) JAA

Cevap-1 :

ACI

Soru-2 :

Aşağıdakilerden hangisi ICAO'nun görevlerinden değildir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Bütün dünya uluslararası sivil havacılığın emniyetle gelişmesini sağlamak
- (B) Sözleşmeye imza atan devletlerin haklarına saygı göstermek
- (C) Uluslararası sivil havacılığı bütün konuları ile genel olarak ilerletmek
- (D) Havayolları arasında rekabeti geliştirmek
- (E) Uygun olmayan bir rekabet ortamının ekonomik zararlarını önlemek

Cevap-2 :

Havayolları arasında rekabeti geliştirmek

Soru-3 :

Aşağıdakilerden hangisi IATA'nın amaçlarından değildir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Havacılık alanında standardizasyonu sağlamak
- (B) Hava taşımacılığında rekabet ve serbest ticaret olmasını savunan hava taşıyıcılarını temsil etmek
- (C) ICAO, diğer uluslararası organizasyonlar ve bölgesel havayolu birlikleri ile işbirliği yapmamak
- (D) Tüm insanlığın faydasına yönelik olarak emniyetli, düzenli ve ekonomik hava taşımacılığını özendirmek, hava ticaretini geliştirmek ve bu konularla alakalı problemleri çözmek
- (E) ICAO ve diğer uluslararası organizasyonlar ve bölgesel havayolu birlikleri ile işbirliği yapmak,

Cevap-3 :

ICAO, diğer uluslararası organizasyonlar ve bölgesel havayolu birlikleri ile işbirliği yapmamak

Soru-4 :

Hem genel havacılığı hem de tarifeli hava taşımacılığını da içine alacak şekilde bütün askeri olmayan uçuşları kapsayan havacılık türü aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Askeri Havacılık
- (B) b.Sivil Havacılık
- (C) Yolcu Taşımacılığı Havacılığı
- (D) İdari Havacılık
- (E) Kargo/Taşıma Havacılığı

Cevap-4 :

b.Sivil Havacılık

Soru-5 :

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü – ICAO’nun stratejik hedefleri arasında yer almaz?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Emniyet
- (B) Güvenlik
- (C) Çevre Koruma
- (D) Etkin Kar Politikası
- (E) Devamlılık

Cevap-5 :

Etkin Kar Politikası

Soru-6 :

Almanya, Belçika, Fransa, Lüksemburg, Hollanda ve İngiltere’nin imzalaması ile Avrupa Hava Seyrüsefer Güvenliği Teşkilatı-EUROCONTROL 13 Aralık 1960 tarihinde kurulmuştur. Aşağıdakilerden hangisi yukarıda bilgileri verilen kuruluşun amaçları arasında yer almaz?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Hava taşımacılığındaki uçuş kurallarının ve emniyetinin geliştirilmesi
- (B) Uçak kazalarının önlenmesi ve oluşan kazalardaki insan yaşamının korunmasına ilişkin olanakların geliştirilmesi
- (C) Hava taşımacılığına yönelik olan yasa dışı eylemlerin önlenmesi
- (D) Uçuş güvenliğinin sağlanması konusundaki ortak çalışma yapılmaması

Cevap-6 :

Uçuş güvenliğinin sağlanması konusundaki ortak çalışma yapılmaması

Soru-7 :

Amerika Birleşik Devletleri’nde havacılığın gelişimi ve kurallarından sorumlu bir federal devlet dairesi olarak tanımlanan kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Havacılık Otoriteleri Birliği – JAA
- (B) Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü – ICAO
- (C) Federal Havacılık İdaresi – FAA
- (D) Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği – IATA
- (E) Airports Council International – ACI

Cevap-7 :

Federal Havacılık İdaresi – FAA

Soru-8 :

Sivil havacılıkta emniyet ve çevresel koruma ile ilgili standartlar oluşturmayı amaçlayan EASA (The European Aviation Safety Agency) Avrupa Birliği’nin bağımsız bir kurumu olarak yılında faaliyetlerine başlamıştır

Yukarıda boş bırakılan yere gelmesi gereken tarih aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) 2003
- (B) 1960
- (C) 1980
- (D) 1993
- (E) 1940

Cevap-8 :

2003

Soru-9 :

Aşağıdakilerden hangisi Sivil Havacılık Müdürlüğü’nün görevlerinden değildir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Sivil havacılık faaliyetlerine yönelik olan ve mevzuata uygun olmayan eylemlerin önlenmesi için gerekli önlemleri almak
- (B) Milletlerarası ikili ve çok taraflı antlaşmaların uygulanmasını takip etmek, bunlarla ilgili çalışmalara katılmak
- (C) Sivil havacılık faaliyetleri ile ilgili olarak konulmuş mevzuat ve kurallara aykırı hareket eden gerçek ve tüzelkişiler hakkında kanuni yollara başvurmak
- (D) Hava taşımacılığında rekabeti ve serbest ticareti savunan hava taşıyıcılarını temsil etmek
- (E) Hava meydanlarının teknik niteliklerini ve işletme esaslarını tayin etmek ve uygulamaları denetlemek

Cevap-9 :

Hava taşımacılığında rekabeti ve serbest ticareti savunan hava taşıyıcılarını temsil etmek

Soru-10 :

1-4 Nisan 1947 tarihinde kurulmuştur.Aynı yılın Ekim ayında ise, Birleşmiş Milletlerin yasal havacılık organı olarak kabul edilmiştir. 3-Merkezi Kanada-Montreal'dedir ve Bangkok, Kahire, Dakar, Lima, Mexico City, Nairobi ve Paris'te 7 bölge ofisi bulunmaktadır.

Yukarıda bilgileri verilen kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) (ICAO)International Civil Aviation Organization - Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü
- (B) (IATA) International Air Transport Association – Uluslararası Hava Taşımacılığı. Birliği
- (C) (JAA) Joint Aviation Authorities – Müşterek Havacılık Otoriteleri
- (D) (FAA) ABD Federal Aviation Administration - Federal Havacılık İdaresi
- (E) (AEA) Association of European Airlines – Avrupa Hava Yolları Birliği

Cevap-10 :

(ICAO)International Civil Aviation Organization - Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü

2. TERMİNOLOJİ TANIMI

Giriş

Terim kelimesi bilimde ve sanatta, meslek dallarında kullanılan, uzun bir sürenin birikiminin sonucunda özel kullanım alanı bulmuş sözcüklerin ifade edilmesi için kullanılmaktadır. Terminoloji terimlerle uğraşan bilim dalı manasına gelmektedir. Kökeni Grekçe'den gelmektedir. Kavramsal sözcüklerin gerek anlamlarını, gerekse kullanımlarını inceleyen terminoloji farklı kavramları da sınıflamaktadır. Bilimsel açıdan düşünüldüğünde, çeşitli ülkelerde araştırma yapan bilim adamlarının terminoloji sayesinde birbirini daha kolay anlamasını ve bilimin daha iyi gelişmesini sağlamaktadır. Her konunun anlaşılmasını kolaylaştıran kendine ait bir terminolojisi bulunur. Bu terminoloji konu ile alakalı bir paylaşım yapıldığında, ortak dil kullanıldığı için konunun anlaşılmasını kolaylaştırır ve kullanılan ifadeler yönünden o konuya özellik katar. Aynı meslek grubundaki insanların aynı dili kullanmasına ve paylaşımların kolaylıkla anlaşılmasına katkıda bulunur.

2.1. Havacılık Fonetik

Havacılığın kendine ait kelimeleri, frezyoloji (konuşma kalıpları) ve kısaltmaları bulunmaktadır. ICAO, uluslararası havacılık aktivitelerini kontrol etmekte olup, yanlış anlaşılmalara engellemek için havacılığın dilini İngilizce olarak belirlemiştir.

Parantez içindeki yazılımlar İngilizce okunuş vurgusunu göstermektedir.

Rakamlar

0 - (zee - ro)	1 - (wun)	2 - (too)	3 - (three)
4 - (fow - er)	5 - (five)	6 - (six)	7 - (sev - en)
8 - (ait)	9 - (ni-ner)		

Havacılık Alfabeti

A- Alpha (al – fah)	J- Juliet(jew - lee- ett)	S- Sierra (see - air - ah)
B- Bravo (brah - voh)	K- Kilo(key - loh)	T- Tango(tang - go)
C- Charlie(char – lee)	L- Lima(lee – mah)	U- Uniform (you - nee - form)
D- Delta (dell – tah)	M- Mike (mike)	V- Victor(vik - tor)
E- Echo(eck - oh)	N- November (no- vem - ber)	W- Whiskey (wiss - key)
F- Foxtrot(foks - trot)	O- Oscar(oss - car)	X- Xray(ecks - ray)
G- Golf(golf)	P- Papa (pah - pah)	S- Sierra (see - air - ah)
H- Hotel(hoh - tell)	Q- Quebec (keh - beck)	Y- Yankee (yang - key)

2.2. Havalimanı Kodlamaları ve Kısaltmaları

ICAO kodları havalimanları için dört harfli kodlardır. LTFJ gibi. LTFJ = Sabiha Gökçen LTBJ = İzmir meydanı gibi. ‘‘L’’ Avrupa kıtasının dünyadaki yerini, ‘‘T’’ bölgedeki Türkiye ülke kodu ‘‘F’’ Ülke içindeki saha kodunu ve ‘‘J’’ ise saha içindeki havalimanı kodunu ifade eder.

Örnek: LTAC = Esenboğa Meydanı gibi.

IATA kodları 3 harfli kodlardır. SAW, ADB gibi.

2.3. Havayolları Kodlamaları

ICAO kodları üç harfli kodlardır. THY PGT, SXS GWL... gibi.

IATA kodları iki harfli kodlardır. TK, PC, XQ, 4U... gibi.

IATA KODLAR	ICAO KODLAR	HAVAYOLU
TK	THY	TURKISH AIRLINES
LX	SWR	SWISS INT A/L
4U	GWI	GERMAN WINGS
II	PGT	PEGASUS
LT	LTU	LTU
ZB	MON	MONARCH
OS	AUA	AUSTRIAN A/L

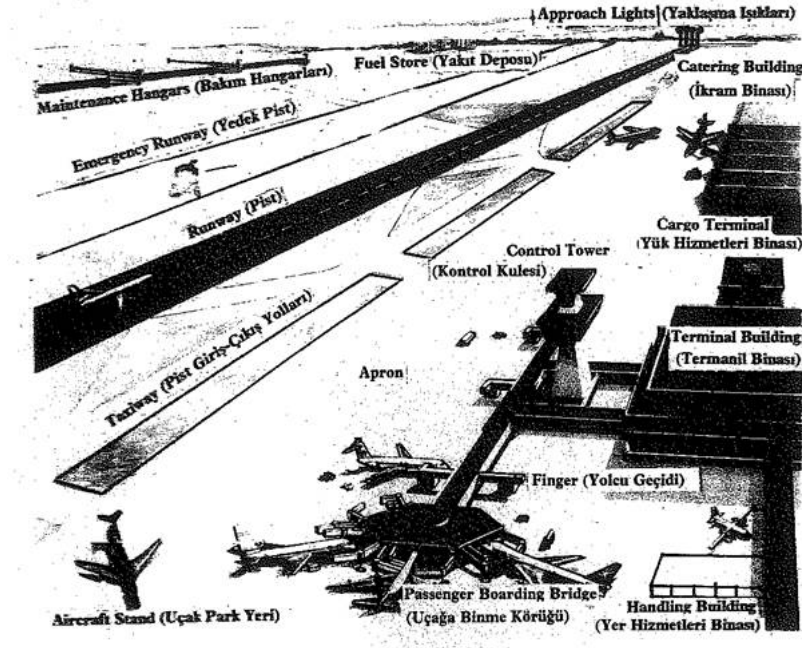
2.4. Uçak Tescil İşaretleri / Kuyruk Adı (REGISTRATION) Kodlamaları

Her hava aracının tescil edildiği ülkeye ait en az 5 rakam ya da harften oluşan kuyruk adları vardır. İlk veya ilk iki harfi ait olduğu ülkeyi temsil eder.

TC... Türkiye tescili, D... Almanya tescili gibi

Örneğin: TC-AAR, TC-AAH, D-AKNU, D-ANNA

2.5. Bir Havalimanının Genel Görünümü ve Havalimanı Terimleri

Sivil havacılık faaliyetlerinin gerçekleşmesi havalimanı içinde yer almaktadır. Ana hatlarıyla bir havalimanının oluşumunda yer alan mekanlar aşağıdaki şekilde sıralanabilir.

- Approach Lights (Yaklaşma Işıkları)
- Runway (Pist)
- Taxiway (Pist Giriş-Çıkış Yolları)
- Emergency Runway (Yedek Pist)
- Control Tower (Kontrol Kulesi)
- Apron (Havalimanı Alanı)
- Aircraft Stand (Uçak Park Yeri)
- Passenger Boarding Bridge (Uçağa Binme Köprüsü)
- Finger (Yolcu Geçidi)
- Terminal Building (Terminal Binası)
- Handling Building (Yer Hizmetleri Binası)
- Cargo Terminal (Kargo Hizmetleri Binası)

- Catering Building (İkram Binası)
- Maintenance Hangars (Bakım Hangarları)
- Fuel Store (Yakıt Deposu)

2.6. Havacılık Faaliyetleri

Dünya sivil havacılık faaliyetleri uluslararası organizasyon olan ICAO (International Civil Aviation Organization) tarafınca belirlenen kurallar tarafından sürdürülmektedir. Uluslararası sivil havacılık içinde yer alan tüm ülkeler kendi ulaştırma otoritelerinin taahhüdü çerçevesinde uçuşlarında bu organizasyonun belirlediği kuralları uygularlar. Bu kapsamda aşağıdaki terimlere yer verilmiştir.

INTERNATIONAL CIVIL AVIATION ORGANISATION	Uluslararası Sivil Havacılık Kuruluşu
MINISTRY OF TRANSPORT AND COMMUNICATIONS	Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı
TURKISH AIRLINES GENERAL DIRECTORATE	Türk Hava Yolları Genel Müdürlüğü
FLIGHT OPERATIONS MANAGER	Uçuş İşletme Başkanı
CHIEF PILOT	Baş Pilot
CABIN ATTENDANT'S MANAGER	Kabin Memurları Müdürü
CABIN ATTENDANTS TRAINING CHIEF	Kabin Memurları Eğitim Şefi
NATION	Ulus
NATIONAL	Ulusal
NATIONALITY	Uyruk
CALL SIGN	Uçuş Çağrı Adı
REGISTRATION	Kanat Çağrı Adı
AIR TRAFFIC CONTROL (ATC)	Hava trafik kontrol
INSTRUMENT FLIGHT RULES (IFR)	Aletli uçuş kuralları
VISUAL FLIGHT RULES (VFR)	Görerek uçuş kuralları

INSTRUMENT LANDING SYSTEM (ILS)	Aletli iniş sistemi
CLEARANCE	Müsaade
TAKE-OFF	Kalkış
CLIMB	Tırmanış
CRUISE	Seyir
CRUISING FLIGHT LEVEL	Uçuş seviyesi
CRUISING SPEED	Seyir hızı
HOLDING	Bekleme
DESCENT	Alçalma
APPROACH	Yaklaşma
LANDING	İniş
MISSED APPROACH	İnişten vazgeçme (pas geçme)
DIVERSION	İniş meydanından başka meydana gidiş
ROUTE	Yol
START UP CLEARANCE	Motor çalıştırma müsaadesi

FLIGHT PLAN	Uçuş Planı, bir meydana diğerine nasıl ve hangi yol izlenerek gidileceğini gösteren ve önceden pilot tarafından doldurulan plan
MACH	Uçağın ses hızına oranla hızı
ABORTED TAKE OFF	Kalkıştan vazgeçme
REJECTED TAKE OFF AREA	Reddedilmiş kalkış alanı
PRIORITY LANDING	İnişte öncelik
FLIGHT TRAINING CENTER	Uçuş Eğitim Merkezi
NEWSSTAND	Gazete bayii
LIQUEUR SHOP	İçki satılan yer
CLEARING HOUSE	Hava yolu şirketlerinin birbirlerine olan borçlarını dengeleyen kuruluş
CIVIL AVIATION AUTHORITY	Sivil havayolu taşımacılığını düzenleyen kuruluş
HOLDING POINT	Bekleme noktası
HOLDING AREA	Bekleme yeri
END OF RUNWAY	Pist başı veya sonu
DEPARTURE TERMİNAL	Kalkış terminali
CONTROL TOWER	Uçuş kulesi

INTERNATIONAL TERMINAL- INTERNATIONAL LİNES TERMINAL	Dış hatlar terminali
DOMESTIC TERMINAL-DOMESTIC LİNES TERMİNAL	İç hatlar terminali
AIRPORT TICKET OFFICE	Havalimanı bilet satış ofisi
CITY TICKET OFFICE	Şehir bilet satış bürosu
TICKET SALES COUNTER	Bilet satış kontuarı
SECURITY CHECK	Güvenlik kontrolü
AIRPORT	Havalimanı
TERMINAL BUILDING	Terminal Binası
DESTINATION AIRPORT	Varış Meydanı
MAINTENANCE CENTER	Teknik Bakım Merkezi
ALTERNATE AIRPORT	Yedek Meydan

HANGAR	Hangar
RUNWAY	Pist
GATE	Yolcuların uçağa bindikleri terminal binasındaki çıkış kapısı
RAMP SERVICE	Ramp hizmeti; apronda uçakların park ettirilmesi, yolcunun bagajının ve kargonun yüklenip, boşaltılması ve uçağın apronda ihtiyacı olan diğer hizmetlerin (de/anti-icing, temiz suyun ikmali, fosseptik çekilmesi, yolcu merdiveninin yanıştırılıp - çekilmesi, air starter hizmeti, APU, uçağın temizlenmesi vb.) tamamıdır.
APRON	Uçakların uçuşa hazırlanıp, manevra yapması, park etmesi, yolcuların inip binmesi, yüklerin doldurulup boşaltılmasına yarayan, pist ile terminal binası veya binaları arasındaki düz ve sert yüzeyi olan alandır.

LOUNGE	Pasaport kontrolünden geçen yolcuların uçuş için bekledikleri her türlü ihtiyaca cevap verilen salon
DEPARTURE LOUNGE	Kalkış öncesi bekleme salonu
AIR BRIDGE	Terminal binası ile uçak arasında sabit veya hareketli tüp geçit-uçak köprüsü
RUNWAY	Uçakların iniş ve kalkış yaptıkları yol (Pist)
TAXI WAY	Uçakların kalkışa giderken veya indikten sonra park edecekleri yere giderken <u>taxi</u> yaptıkları yol
PARKING LOT	Araba park yeri
VIP LOUNGE	Çok önemli kişilere ayrılan salon
DUTY FREE SHOP	Gümrüksüz malların satış mağazası
AIRCRAFT STAND	Uçağın park ettiği yer, apronda, bir uçağın park ettiğinde kullanması için öngörülen alan
PARKING POSITION	Park yeri
STAND NUMBER	Park yeri numarası

GATE NUMBER	Terminaldeki gidiş, çıkış kapısı numarası
PASSPORT CONTROL	Pasaport kontrol yeri
CUSTOMS CONTROL	Gümrük kontrol yeri
CHECK IN COUNTER	Bilet ve bagaj işleminin yapıldığı yer
TICKET SALES OFFICE	Bilet satış yeri

Bölüm Özeti

Havacılığın kendine ait kelimeleri, frezyolojisi (konuşma kalıpları) ve kısaltmaları bulunmaktadır. ICAO, uluslararası havacılık aktivitelerini kontrol etmekte olup, yanlış anlaşılmalara engellemek için havacılığın dilini İngilizce olarak belirlemiştir.

ICAO kodları havalimanları için dört harfli kodlardır. LTFJ gibi. LTFJ = Sabiha Gökçen LTBJ = İzmir meydanı gibi. “L” Avrupa kıtasının dünyadaki yerini, “T” bölgedeki Türkiye ülke kodu “F” Ülke içindeki saha kodunu ve “J” ise saha içindeki havalimanı kodunu ifade eder.

Havayolları Kodlamaları; ICAO kodları üç harfli kodlardır. THY PGT, SXS GWL... gibi. IATA kodları iki harfli kodlardır. TK, PC, XQ, 4U... gibi.

Her hava aracının tescil edildiği ülkeye ait en az 5 rakam ya da harften oluşan kuyruk adları vardır. İlk veya ilk iki harfi ait olduğu ülkeyi temsil eder. TC... Türkiye tescili, D... Almanya tescili gibi. Örneğin: TC-AAR, TC-AAH, D-AKNU, D-ANNA

Sivil havacılık faaliyetlerinin gerçekleşmesi havalimanı içinde yer almaktadır. Ana hatlarıyla bir havalimanının oluşumunda yer alan bölümler genel olarak aşağıdaki şekildedir.

• Approach Lights (Yaklaşma Işıkları) • Runway (Pist) • Taxiway (Pist Giriş-Çıkış Yolları) • Emergency Runway (Yedek Pist) • Control Tower (Kontrol Kulesi) • Apron (Havalimanı Alanı) • Aircraft Stand (Uçağın park ettiği yer) • Passenger Boarding Bridge (Uçağa Binme Köprüsü) • Finger (Yolcu Geçidi) • Terminal Building (Terminal Binası) • Handling Building (Yer Hizmetleri Binası) • Cargo Terminal (Kargo Hizmetleri Binası) • Catering Building (İkram Binası) • Maintenance Hangars (Bakım Hangarları) • Fuel Store (Yakıt Deposu)

Kaynakça

<https://docplayer.biz.tr/4749492-Ramp-hizmetleri-sivil-havacilik-genel-mudurlugu-havaalanlari-daire-baskanligi-yayin-no-had-t-21.html>

<https://turing.com/tr/turkce-ingilizce/u%C3%A7ak%20k%C3%B6pr%C3%BCs%C3%BC>

<https://docplayer.biz.tr/3218650-Yolcu-hizmetleri-sivil-havacilik-genel-mudurlugu-havaalanlari-daire-baskanligi-yayin-no-had-t-20.html>

Ünite Soruları

Soru-1 :

ICAO kodları havalimanları için dört harfli kodlardır. LTFJ gibi. LTFJ = Sabiha Gökçen LTBJ = İzmir meydanı gibi. “L” kıtasının dünyadaki yerini gösterir.

Yukarıda boş bırakılan yerin karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Avrupa
- (B) Asya
- (C) Amerika

(D) Okyanusa

(E) Afrika

Cevap-1 :

Avrupa

Soru-2 :

Havalimanı anlamına gelen İngilizce terim aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Taxiway

(B) Airport

(C) Aircraft Stand

(D) Runway

(E) Approach Lights

Cevap-2 :

Airport

Soru-3 :

Bir meydandan diğerine nasıl ve hangi yol izlenerek gidileceğini gösteren ve önceden pilot tarafından doldurulan forma ne ad verilir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Diversion

(B) Ramp

(C) New Stand

(D) Gate

(E) Flight Plan

Cevap-3 :

Flight Plan

Soru-4 :

Aşağıdakilerden hangisi ana hatlarıyla bir havalimanının oluşumunda yer alan mekânlardan değildir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Taxiway

(B) Apron

(C) Metro/Bus Station

(D) Runway

(E) Approach Lights

Cevap-4 :

Metro/Bus Station

Soru-5 :

Aşağıdakilerden hangisi IATA havayolu kodlarından değildir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) TK

(B) ZB

(C) OS

(D) MON

(E) KA

Cevap-5 :

MON

Soru-6 :**Aşağıdakilerden hangisi ICAO havayolu kodlarından değildir?**

(Çoktan Seçmeli)

- (A) THY
- (B) SWR
- (C) LTU
- (D) MON
- (E) KA

Cevap-6 :

KA

Soru-7 :**İniş ve kalkış anlamına gelen havacılık terimi aşağıdakilerden hangisidir?**

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Cruise-Landing
- (B) Take-off-Cruise
- (C) Approach-Landing
- (D) Climb-Cruise
- (E) Landing-Take-off

Cevap-7 :

Landing-Take-off

Soru-8 :**Aşağıdaki terimlerden hangisi yolcuların uçağa bindikleri terminal binasındaki çıkış kapısına verilen addır?**

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Alternate Airport
- (B) Gate
- (C) Hangar
- (D) Runway
- (E) Security Check

Cevap-8 :

Gate

Soru-9 :**Havaalanlarında çok önemli kişiler için ayrılan salona ne ad verilir?**

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Parking Lot
- (B) Apron
- (C) Stand Number
- (D) VIP Lounge
- (E) Passport Control

Cevap-9 :

VIP Lounge

Soru-10 :**IATA kodları kaç harflidir?**

(Çoktan Seçmeli)

(A) Üç

(B) İki

(C) Dört

(D) Altı

(E) Bir

Cevap-10 :

İki

3. YOLCU HİZMETLERİ TERMİNOLOJİSİ

Giriş

Yolcunun havaalanına girişinden, uçağa binmesine ve uçaktan inmesine kadar uluslararası kurallara ve uçuğu havayolunun belirlediği standartlara göre gerçekleştirilen bilet, bagaj ve pasaport kontrol işlemleri ve uçağın havalimanına varışından sonra yolcuların karşılanıp, pasaport kontrolüne yönlendirilmesi, yolcunun bagajı ile ilgili oluşan her çeşit sorununa çözüm bulunması Yolcu Hizmetleri olarak adlandırılır.

Bu işlemler gerçekleştirildikleri noktalara göre dört başlıkta toplanabilir. Bunlar; Check-in, Boarding, Arrival, Kayıp Bagaj olarak adlandırılırlar.

3.1. Uçuşa Yolcu Kabulü (Check-in)

Check-in, yolcu bagajının teslim alınarak, biniş kartının üretilmesi işleminin yapıldığı bölümdür. Havalimanlarında uçuşa gidecek yolcuların check-in işlemlerini yaptırmaları için tahsis edilmiş bölümler kontuar olarak adlandırılır. Bu bölüm yolcular terminale girdikten sonra yolcu hizmetleri memurları ile karşılaştıkları ilk noktadır. Burada yapılan işlem sadece yolcunun uçakta oturacağı yer numarasının belirlenmesi ile sınırlı olmayıp, yolcuyla ilgili bazı bilgilerin gerekli birimlere iletilmek üzere sisteme girilmesi ve belirli kontrollerin yapılmasını da içerir. Havacılık yasaları gereği check-in işleminin kişisel olarak yapılması zorunludur. Check-in yapacak her bir kişi, görevli tarafından teşhis edilmelidir. Yolcunun biletinin geçerliliği, pasaport ya da kimliği, gideceği ülke için geçerli vizesinin olup olmadığı, bagajında uçakta taşınmaya uygun olmayan ya da gideceği ülke kurallarına göre kabul edilmeyen herhangi bir madde bulunup bulunmadığı, bagajının ağırlığı check-in esnasında kontrol edilir. Bunların yanı sıra özel hizmet talebinde bulunan yolcular için (tekerlekli sandalye, sedye, özel yemek, yardıma ihtiyacı olan yolcu vb.) ilgili birimlerin ve gidecekleri istasyonun bilgilendirilmesi, hasta ve hamile yolcuların raporlarının kontrol edilmesi, uçuşa elverişli olmayan yolcuların tespit edilmesi de kontuar personelinin görevleri arasındadır.

3.2. Uçağa Yolcu Kabulü (Boarding)

Boarding, pasaport kontrolünden ve güvenlikten geçen yolcuların uçağa binmeden önce son kontrolünün yapıldığı kısımdır. Uçağın kalkacağı saatten bir müddet önce yolcular son kontrol noktasından sırayla geçerek, görevliler tarafından yönlendirilerek uçağa binerler. Boarding time, Türkçe karşılığı ile uçağa biniş zamanı da bu işlemin bitiş süresini ifade etmektedir. Boarding time bittikten sonra uçağın içine başka yolcu alınmaz. Bu bir havacılık kuralıdır. Bilet alındıktan sonra web sitelerinden, kontuarlardan ya da kiosk noktalarından check-in işleminin yapılmasının ardından boarding işlemleriyle uçağa binilir. Boarding işlemini check-in işleminden ayıran fark ise boarding işleminin mutlaka yüz yüze yapılması gerekliliğidir. Yani cep telefonu ile check-in işlemi yapılabilir, ama boarding işlemi yapılamaz. Boarding işlemini tamamlamak için kimlik ve biniş kartında yazan detayları görevliye kontrol ettirmek yeterli olmaktadır. Yurt dışı uçuşlarında ise pasaport kullanmak gereklidir. Boarding pass, uçak biletlerinin-biniş kartının boarding çalışanlarınca kopartılan kısımdır. Gate (kapı) kısmından uçağa binerken uçak biletinden kopartılarak yolcuya verilir ve boarding pass' i tüm uçuş boyunca saklaması tavsiye edilir. Boarding personeli, yolcuların son kontrollerini yapar, engelli ve çocuklulardan başlayarak tüm yolcuyu uçağa kabul eder, kimlik ve biniş kartı eşleştirmelerini yapar, varsa eksik yolcuların bagajlarının ayrılması için gerekli birimlerle irtibata geçer, uçaktaki yolcu sayısı ve özel durumu olan yolcular hakkında uçuş ekibini bilgilendirir. Rezervasyonda, bilet satışta ve check-in aşamalarında oluşan tüm hataların düzeltilebileceği son nokta olması nedeni ile, uçağın sorunsuz kapatılması yönünden boarding personeli önemli bir sorumluluk üstlenmektedir.

3.3. Uçağı Karşılama (Arrival)

Uçak inişinde yolcuların havayolu personeli tarafından karşılanmasıdır. Uçağın park park pozisyonunda hazır bulunulup gelen yolcuların karşılanması, ülkeye girişte pasaport kontrol işlemleri süresince eşlik edilmesi, ülkeye giriş yapmayıp başka bir havayoluna transferi olanların işlemlerinin, özel hizmet gerektiren yolcular için gerekli olan hizmetlerin koordine edilmesidir. Yolcuların içinde ülkeye girişinin kabul edilmediği, geldiği ülkeye geri gönderilmesi gereken yolcu-yolcular var ise yirmi dört saat içinde uygun uçuş bulunarak geldiği ülkeye geri gönderilmesi sağlanır. Bağlantılı bir uçuşa seyahatine devam edecek yolcuların check-in işlemlerinin yapılması, seferin rötarlı olması sebebi ile bağlantılı uçuşunu kaçıran yolculara alternatif uçuşlar bulunarak son noktaya ulaşmalarının sağlanması, otel hakkı olan transit yolculara otel hizmetinin verilmesi gibi işlemler bu aşamada yapılır. Bununla beraber yardıma ihtiyacı olan yolcuların karşılayıcılarına teslim edilmesi işlemi de yapılmaktadır.

3.4. Kayıp Bagaj (Lost&Found)

İç ve dış hat uçuşlarında, gelen veya giden yolcuların bagajları ve bireysel eşyaları ile alakalı yaşanan aksaklıkların (bagajın kaybolması, hasarlanması, unutulmuş eşya vs.) çözülmesine yardımcı olan bölümdür. Yolcunun, yaşadığı sıkıntılar ile ilgili olarak başvurması halinde Bagaj Aksaklık Raporu (PIR- Property Irregularity Report) düzenlenir.

Yolcu hizmetlerinin oluşumunda yer alan kavramlar ve kodlamalar aşağıdaki gibi ele alınabilir.

3.5. Yolcu Hizmetlerinde Kullanılan Kodlamalar ve Karşılıkları

AVIH	Animal in hold Kargo kompartımanında taşınan canlı hayvan
BIKE	Bicycle Bisiklet
BLND	Blind passenger Görme özürlü yolcu
BSCT	Baby basket Bebek puseti
BULK	Bulky baggage Kargo kompartımanında taşınır bagaj
CBBG	Cabin baggage Kabinde taşınır bagaj
CKIN	Check-in Yolcu kabulü
COUR	Courier Kurye
DEAF	Deaf Duyma özürlü yolcu

DEPA	Deportee accompanied by an escort Eskortlu deporte (Deporte:Sınır dışı edilmiş yolcu)
DEPU	Deportee unaccompanied Eskort gerektirmeyen deporte (Deporte:Sınır dışı edilmiş yolcu)
DIPL	Diplomatic baggage Diplomatik bagaj
EXST	Extra seat Ekstra koltuk
FARE	Fare Bilet ücret kodu
FQTV	Frequent Traveller FF kapsamındaki yolcu
FRAG	Fragile Kırılabilir bagaj
GPST	Group seat request Gruplar için yer ayırma
GRPF	Group fare data Grup ücret bilgisi
GRPS	Group Grup
INAD	Inadmissible passenger Sınırdan geri çevrilen yolcu
JTOP	Joint operation Ortak uçuşlar belirleyicisi/kodu

LANG	Language Lisan
LEGB	Two legs broken İki bacağı kırık
LEGL	Left leg broken Sol bacağı kırık
LEGR	Right leg broken Sağ bacağı kırık
MAAS	Meet and assist Karşıla ve yardımcı ol
MEDA	Medical case Sağlıkla ilgili durum
NSSA	Non smoking seat aisle Sigara içilmeyen koridor koltuğu
NSSB	Non smoking bulk head seat Sigara içilmeyen galleyden sonraki ilk sıra
NSST	Non smoking seat Sigara içilmeyen koltuk
NSSW	Non smoking seat window Sigara içilmeyen pencere kenarı koltuk
OTHS	Others Diğer hizmetler
PETC	Pet in cabin Kabinde taşınır canlı hayvan

PSPT	Passport number Pasaport numarası
SEMN	Seaman Denizci
SMSA	Smoking seat aisle Sigara içilen bölüm koridor tarafı koltuk
SMSB	Smoking bulkhead seat Sigara içilen galleyden sonraki ilk sıra
SMST	Smoking seat Sigara içilen bölüm
SMSW	Smoking seat window Sigara içilen bölüm pencere kenarı koltuk
SPEQ	Sports equipment Spor malzemesi
STCR	Passenger on stretcher Sedyeli yolcu
TKTL	Ticketing time limit Biletleme için verilen süre
TWOV	Transit/transfer without visa Vizesiz transit/transfer yolcu
UM	Unaccompanied minor Refakatsiz çocuk yolcu
UPGR	Upgrade -Sınıf yükseltme
EBT	Excess baggage ticket
ARR	Arrival Geliş-Variş
CHD	Child Çocuk yolcu
CIP	Commercially important passenger Ticari öneme sahip yolcu
CTC	Contact information İrtibat bilgisi
CTCA	Contact adress İrtibat adresi
CTCB	Contact business phone İş irtibat telefonu
CTCE	Contact E-mail adress İrtibat E-mail adresi
CTCH	Contact home phone Ev irtibat telefonu
CTCT	Travel Agent Phone Acenta telefon numarası
CTCP	Phone Nature Not Known Telefon numarasının ait olduğu yer belli değil
FARE	Fare information Ücret bilgisi
INAD	Inadmissible passenger Sınırdan geri çevrilen yolcu
INF	Baby/infant Bebek

PAP	Single passenger Tek yolcu
PAX	More than one passenger Birden fazla yolcu
PNR	Passenger name record Yolcu/isim rezervasyon kaydı
STPC	Stopover cost Ara noktadaki hizmeten alınan ücret
TC	Tour conductor Tur liderinin belirlenmesi
TCQM	Qualifyer Traveller Club Card holder Qualifyer Traveller Club Kartı sahibi
TKTN	Ticket number Bilet numarası
VIP	Very important person Çok önemli yolcu
ZZ	Yer bloke edilmesine rağmen ikram yüklenmeyecek olan rezervasyonlar. ZZ/STCR
AVML	Asiatic vegetarian meal Asyatik vejeteryan yemek
BBML	Baby meal Bebek yemeği
BLML	Soft meal Hafif yemek-Hazmı kolay yemek
CHML	Child meal
DBML	Diabetics Meal Diabetik yemek
FPML	Fruit plate meal Meyve tabağı
GFML	Gluten Free Meal Glutensiz yemek
HFML	High fibre meal Lifli yemek
HNML	Hindue meal Hindu yemeği
KSML	Kosher meal Kosher (Musevi yemeği)
LCML	Low calorie meal Düşük kalorili yemek
LFML	Low fat meal Düşük yağlı yemek
LPML	Low proteins meal Düşük proteinli yemek
LSML	Low sodium (salt) meal Aztuzlu / az sodyumlu yemek
MOML	Moslem meal Müslüman yemeği
NLML	No lactose meal Laktosuz yemek
ORML	Oriental meal Oryantal yemek

PRML	Purines low meal Ürik asidi düşük yemek
RVML	Raw meal Çiğ sebzeli vejeteryan yemek
SFML	Sea food meal Deniz ürünleri yemeği
SPML	Special meal Özel yemek
HNML	Hindu Meal Vejetaryen Olmayan Hindu Yemeği
VGML	Vegetarian meal Vejeteryan yemek - Koyu kurallara bağlı vegan yemeği
VLML	Vegetarian meal Ovo -Locto vejeteryan yemeği- yumurta ve süt ürünü kullanılabilir vejetaryen yemek
VJML	Jain-vejetaryen Meal Katı kurallara bağlı vejetaryen yemek- Jain prensiplerine göre katı kurallara bağlı vejetaryen yolcular için Hint sosları ve baharatları ile hazırlanan yemek
MED	Advice of medical case- Tıbbi belgeler bilgisi
AVS	Availability status Boş kapasite durumu

NRC	No record passengers Kayıtsız yolcular
COR	Correction Düzeltilme
ATX	Hava taksi
CAR	Araba kiralama
HTL	Hotel rezervasyonu
SUR	İki uçuş noktası arasında havayolu haricindeki taşımacılık (surface)
TUR	Tur

Bölüm Özeti

Check-in; yolcu bagajının teslim alınarak, biniş kartının üretilmesi işleminin yapıldığı bölümdür.

Boarding; Pasaport kontrolünden ve güvenlikten geçen yolcuların uçağa binmeden önce son kontrolünün yapıldığı kısımdır.

Arrival; Uçak inişinde yolcuların havayolu personeli tarafından karşılanmasıdır.

Lost&Found ; İç ve dış hat uçuşlarında, gelen veya giden yolcuların bagajları ve bireysel eşyaları ile alakalı yaşanan aksaklıkların (bagajın kaybolması, hasarlanması, unutulmuş eşya vs.) çözülmesine yardımcı olan bölümdür

Kaynakça

<https://www.turkishairlines.com/tr-int/bilgi-edin/ozel-yemek-servisi/>

<https://www.flypgs.com/seyahat-sozlugu/kontuar>

<https://www.flypgs.com/seyahat-sozlugu/boarding>

<https://docplayer.biz.tr/3218650-Yolcu-hizmetleri-sivil-havacilik-genel-mudurlugu-havaalanlari-daire-baskanligi-yayin-no-had-t-20.html>

<https://docplayer.biz.tr/3218650-Yolcu-hizmetleri-sivil-havacilik-genel-mudurlugu-havaalanlari-daire-baskanligi-yayin-no-had-t-20.html>

Ünite Soruları

Soru-1 :

Aşağıdakilerden hangisi sınırdan geri çevrilen yolcu kodudur?

(Çoktan Seçmeli)

(A) INAD

(B) BLND

(C) c.UMNR

(D) CHD

(E) DP

Cevap-1 :

INAD

Soru-2 :

Aşağıdakilerden hangisi KSML'nin karşılığıdır?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Kosher yemeği

(B) Çocuk yemeği

(C) Tuzsuz yemek

(D) Tuzlu yemek

(E) Bebek Yemeği

Cevap-2 :

Kosher yemeği

Soru-3 :

Aşağıdakilerden hangisi özel yolcu yemek kodlarından değildir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) MOML

(B) VGML

(C) SPML

(D) INF

(E) BBML

Cevap-3 :

INF

Soru-4 :

Pasaport kontrolü ve güvenlikten geçmiş yolcunun uçağa binmeden önce son olarak müracaat ettiği nokta aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Check-in

(B) Boarding

(C) Arrival

(D) Kayıp Bagaj

(E) Cabin

Cevap-4 :

Boarding

Soru-5 :

Yolcu bagajının teslim alınarak , biniş kartının üretilmesi işleminin yapıldığı bölüme..... denir. Boş bırakılan yere hangi terim gelmelidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Check-in

(B) Boarding

(C) Arrival

(D) Kayıp Bagaj

(E) Cabin

Cevap-5 :

Check-in

Soru-6 :

Uçak inişinde yolcuların havayolu personeli tarafından karşılandığı bölüm aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Check-in
- (B) Boarding
- (C) Arrival
- (D) Kayıp Bagaj
- (E) Cabin

Cevap-6 :

Arrival

Soru-7 :

İç ve dış hat uçuşlarında, gelen veya giden yolcuların bagajları ve bireysel eşyaları ile alakalı yaşanan aksaklıkların (bagajın kaybolması, hasarlanması, unutulmuş eşya vs.) çözülmesine yardımcı olan bölüm aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Check-in
- (B) Boarding
- (C) Arrival
- (D) Kayıp Bagaj
- (E) Cabin

Cevap-7 :

Kayıp Bagaj

Soru-8 :

Aşağıdakilerden hangisinde havayolu hizmetlerinde kullanılan terimin karşılığı yanlıştır?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) PNR-Pessenger Name Record
- (B) STPC-Stopover Cost
- (C) TC-Tour Conductor
- (D) ARR-Departure
- (E) INF-Infant

Cevap-8 :

ARR-Departure

Soru-9 :

Aşağıdakilerden hangisi Yolcu Hizmetlerinde Kullanılan yemek kodlarından değildir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) HNML
- (B) STCR
- (C) GFML
- (D) LPML
- (E) KSML

Cevap-9 :

STCR

Soru-10 :

Aşağıdakilerden hangisinde havayolu hizmetlerinde kullanılan terimin karşılığı yanlıştır?

(Çoktan Seçmeli)

(A) FARE-Ücret Bilgisi

(B) INF-Bebek Yolcu

(C) CIP-Çocuk Yolcu

(D) ARR-Geliş Seferi

(E) BLML-Hafif Yemek

Cevap-10 :

CIP-Çocuk Yolcu

4. YOLCU VE EKİP KODLAMALARI / ÖZEL YOLCU KATEGORİLERİ

Giriş

Yolcu; uçakla seyahat eden ancak içinde olduğu uçağın kullanımında veya gideceği yere gitmesinde etkisi bulunmayan bireylere verilen genel bir addır.

4.1.Özel Hizmet Gerektiren Yolcular

Fiziksel ve ruhsal yönden hasta olan yolcular ile doğuştan veya daha sonradan herhangi bir sebepten ötürü vücudundaki bir veya birden fazla uzvunu kullanamayan, diğer yolculara kıyasla ilgi ve tıbbi yardıma ihtiyacı olan yolculardır.

Havacılıkta hizmet, yolcunun bilet almasından başlayarak, check-in işlemlerini takiben uçak içinde devam eder ve varış istasyonunda verilen hizmetler ile sona erer. Bu sebeple bir yolcuya bu hizmet zincirinin herhangi bir safhasında verilmeye başlanan özel bir hizmet varsa bunun varış istasyonuna kadar devamlılık göstermesi gerekir. Bu hizmet ile ilgili bilginin gerekli birimlere iletilerek hizmetin devamlılığının sağlanması gerekir.

Özel Hizmet Gerektiren Yolcular

- Önemli Yolcular (VIP-CIP)
- Bebekli Yolcular
- Sağlık Sorunu Olan Yolcular
- Sedyeli Yolcular
- Tekerlekli Sandalyeli Yolcular
- Engelli Yolcular
- Yalnız Seyahat Eden Çocuk Yolcular
- Sınırdışı Edilenler (DEPORTE)
- Ülkeye Girişi Yasaklananlar (INAD)
- Görme-Duyma Özürlüler
- Hamileler
- Tutuklu Yolcular
- Yaşlı Yolcular
- Grup Yolcular
- Sık Seyahat Eden Yolcular

Özel ilgi gerektiren yolcular durumlarını rezervasyon aşamasında belirtmedikleri durumlar olduğu düşünülürse, check-in sürecinde yolcu fiziki olarak görmenin önemi daha iyi anlaşılır. Böyle bir durumda check-in aşamasında yolcunun özel durumu kayıt altına alınır.

4.2. VIP ve CIP Yolcular

VVIP (Very Very Important Person) Bir ülkenin en üst seviyedeki devlet görevlisi ve/veya en üst seviyedeki heyeti VVIP olarak adlandırılır.

Bu kategorideki yolcular için bilet düzenlenmez. Manifesto düzenlenir.

VIP (Very Important Person) Özel veya resmi etkinliği olan devlet görevlilerine verilen isimdir. Bu yolcuların kalkış meydanında gümrük ve pasaport işlemleri VIP salonundan gerçekleşir. Uçağa VIP araçla geçmeleri sağlanır. Uçağa tüm yolcular bindikten sonra alınırlar, diğer yolculardan önce indirilirler. Bagajlarına VIP etiketi takılır

.CIP (Commercially Important Person) Havayolu için ticari önemi yüksek, First Class, Business Class ve sık seyahat eden yolculara verilen isimdir. Bu durum havayollarının uygulamalarına göre farklılık gösterebilir. CIP yolculara özel salondan hizmet verilir. Havayolu kurallarına göre uçağa tüm yolcular uçağa bindikten sonra VIP araçla getirilirler .

4.3. First Class Yolcular

Ekonomi ve business sınıfta seyahat eden yolculardan daha fazla bilet ücreti ödemiş yolculardır. Kalkış istasyonunda, uçak içinde ve varış istasyonunda ekonomi ve business sınıf yolcularından farklı hizmet verilir. Farklı bankolarda check-in imkânı sağlanır. Uçağa kabul edilene kadar özel bekleme salonunda ağırlanırlar. Uçakta ön sıralarda oturtularak diğer yolculardan farklı ikram hizmeti alırlar. Uçağa geçişlerinde özel araç hizmeti verilir. Bagajlarına özellikli yolcu etiketi takılır. Boarding esnasında tüm yolcular uçağa bindikten sonra en son alınırlar.

4.4. Business Class Yolcular

Ekonomi sınıfta seyahat eden yolculardan daha fazla bilet ücreti ödemiş yolculardır. Ekonomi sınıfında seyahat eden yolculardan daha fazla bilet ücreti ödemiş yolculardır. Kalkış istasyonunda, kabin içinde ve varış noktasında ekonomi sınıf yolculardan farklı hizmet verilir. Farklı bankolarda check-in imkânı sağlanır. Uçağa kabul edilene kadar özel bekleme salonunda ağırlanırlar. Uçakta ön sıralarda oturtularak diğer yolculardan farklı ikram hizmeti alırlar. Bagajlarına özellikli yolcu etiketi takılır. Boarding sırasında tüm yolculardan sonra uçağa alınırlar, uçağa geçişlerinde özel araç hizmeti verilir. Arrival'da bagajları özel bekleme salonlarına getirilir.

4.5. Infant-Child Passengers (Bebek-Çocuk Yolcular)

Seyahatin başladığı gün 24 ayını doldurmamış yani 3 yaşından gün almamış (0-24 ay arasında) yolcular, bebek yolcu olarak kabul edilir. 7 gününü bitirmemiş bebekler, ebeveynleriyle seyahat etseler dahi, uçuşa kabul edilmezler. Uçuş emniyet kuralları gereğince bir yetişkinin en fazla bir bebeğe refakat etmesi söz konusudur. 24 ayını tamamlamış (3 yaşından gün almış), 13 yaşından gün almamış yolcular ise çocuk yolcudur.

Çocuklu ve bebekli ailelere gerekirse yer hizmetleri (check-in)süresince yan yana ve acil çıkış kapılarından uzakta yer numarası verilmesine, uçağın teknik özelliklerine göre, aynı sırada bir tek bebekli yolcuya yer verilerek yedek oksijen maskesi bulunan yerlere oturtulmalarının garanti altına alınmasına, uçakta özel bebek yerleri var ise, öncelikli olarak bebekli yolcular için bu yerlerin kullanılmasına dikkat edilir. Bir yetişkin en fazla bir bebeği kucağında taşıyabileceğinden, bebek taşıyan kişinin iki bebeği varsa bebeklerinden birine çocuk bileti olarak seyahat etmesi gereklidir.

4.6. Sağlık Sorunu Olan Yolcular (Meda/Non-Meda)

Aşağıda sıralandığı gibi iki başlık altında değerlendirilir.

- NON-MEDA (Raporsuz) (No Medical Certificate Required)
- Görme engelli ve işitme /konuşma engelli olanlar
- Hamileliklerinin genelde 28.haftasını geçirmemiş anne adayları
- Tekerlekli sandalyeye ihtiyaç duyan yolcular
- MEDA (Raporlu) (Medical Certificate Required)
- Sedyeye taşınması gereken yolcular
- Hamileliklerinin 28.haftasını aşmış anne adayları
- İlave oksijene gereksinim duyan yolcular
- Bulaşıcı hastalık taşıyanlar.

4.7. Sedyeli Yolcular

Her uçağın oturma planında sedye yerleştirilebilen yerler belli olup genellikle uçağın arka sağ kısmıdır. Sedyeli yolcunun check-in işlemleri yapılırken, uçakla seyahatinde sakınca olmadığına ilişkin doktor onaylı sağlık raporu kontrol edilir. Sağlık raporunun tarihinin yedi günden fazla olmaması gerekir. Söz konusu raporda, hastalığın türü ve uçuşa engel teşkil etmediği ve de hastalığın diğer yolcular üzerinde olumsuz etki yapmayacağının belirtilmiş olması gerekir. Bu yolcular daima yanında refakatçisi ile sefere kabul edilirler. Hastalığın durumuna göre refakatçinin, tıbbi bilgisi olan bir kişi ya da hastanın bir yakınının olması gerekir. Uçuşta oksijen kullanması gereken yolcular için kendilerine taşıyıcı havayolu tarafından oksijen tüpü sağlanır.

4.8. Tekerlekli Sandalyeli Yolcular

Tekerlekli Sandalyeli Yolculara ait kullanılan kodlamalar ve açıklamaları genel olarak aşağıdaki şekilde sıralanır.

- Wheelchair Ramp WCH(R)

Yolcu sadece uzun mesafe yürüyemez, uzun mesafe giderken yardıma ihtiyaç duyar fakat merdiven inip çıkarken, uçak içinde kendi yerine giderken yardıma ihtiyaç duymaz.

- Wheelchair Step WCH(S)

Yolcu uzun mesafe yürüyemez ve gerektiğinde merdivenleri tek başına başına inip çıkamaz, sadece uçak içinde yardımsız kendi yerine oturabilir. Bu konu sadece açık park pozisyonundaki uçaklarda, uçağa girişin merdivenle yapıldığı durumlarda önem kazanır, yolcunun ambuli denilen, basit bir asansör sistemi içeren, tıbbi arabayla (med-car) uçağa kabulü gerekir.

- Wheelchair Cabin WCH(C)

Tümüyle hareket edemez durumda olup uçaktaki yerine, normal tekerlekli sandalyeye göre çok daha dar olan kabin içi tekerlekli sandalye ile oturtulan yolcular için kullanılır.

- Wheelchair Paraplegia WCH(P)

Bazı havayolları felçli yolcular için ayrı bir hizmet kodu kullanılır. Belden aşağısı felçli yolcu için kullanılır. Verilen hizmet WCHC'ye verilenle aynıdır.

Wheelchair - OWN: Yolcu kendi tekerlekli sandalyesine sahipse, sadece fiziksel yardım isteyebilir.

Kullanılan tekerlekli sandalye türleri:

- WCBW (Wet Cell Battery): Sıvı akülü tekerlekli sandalyelerdir.
- WCMP (Manual Power): El gücü ile hareket eden tekerlekli sandalyelerdir.
- WCBW (Dry Cell Battery): Kuru akülü tekerlekli sandalyeleridir.
- WCOB (On Board): Uçağa ait bir malzeme olup daha önceden belirlenmiş yerinde muhafaza edilen ve tamamen hareketsiz olan yolcuların, uçuş esnasında uçak kabininin içinde hareket edebilmeleri için kullanılan, katlanabilen tekerlekli sandalyelerdir.

Tekerlekli sandalyeli yolculara acil çıkış kapılarının önünden kesinlikle yer verilmez. Bu yolcular taşıyıcı tarafından oturma planı üzerinde belirlenmiş yerlere oturtulurlar.

4.9. Unaccompanied Minor (UMNR) - Refakatsiz Seyahat Eden Çocuk Yolcular

UM, altı yaşını doldurmuş (7'sinden gün almış), on iki yaşını aşmamış (13'ünden gün almamış) ve ebeveyni veya on sekiz yaşından büyük birey tarafından refakat edilmeyen tek başına seyahat eden çocuk yolcudur. UM yolcunun yanında on iki yaşından büyük (ancak on sekiz yaşını aşmamış) bir refakatçisi olsa bile kendisine UM muamelesi yapılır.

Bu yolculara, check-in işlemi yapıldığı andan itibaren uçağa bindirilinceye kadar, uçuş süresince ve vardığı limanda karşılayıcısına teslim edilinceye kadar eşlik edilmelidir. İstisnalar hariç, UM hizmeti ayrıca ücretlendirilmez.

PEGAŞUS
HAVA YOLU

REFAKATSİZ ÇOCUK TAŞIMA YETKİ BELGESİ
UNACCOMPANIED MINOR'S DECLARATION FORM

UM

VELİ/REHBERİN AÇIKLAMASI:

- 1) Aşağıda Adı-Soyadı yazılı olan çocuğun velisi olan ben, çocuğun refakatsiz olarak seyahat etmesine izin vermemektedir. Çocuğun kalkış, transfer-durak ve son varış noktasında, uçağıda kendi yetki yetkisiyle hareket etmesini onaylıyorum. Kalkış yerindeki Velî/Rehber, uçağı kalkışına kadar, son varış yerindeki kaptanıya, uçağı son varış noktasında teslim etmemektedir.
- 2) Çocuk uçağıda istenmeyen şekilde davranmaz. Pegasus Havayolları ve diğer taşıyıcılar çocuğun emriniyi için istenilen prosedürleri her türlü türlü alına haklarını maddesiz tutmakla sorumlu değildir. Bu sorup durumu, çocuğun kalkış hareketini (adını) barındırması da dahil belirlenmiş kabul ederim. Benden dolayı uçağıda meydana gelen olaylar, uçağıda son varış noktasında teslim etmemektedir.
- 3) Çocuğun uçağıda için gerekli her türlü belgeyi (ap kaptanı) ve istenilen vize/uyum belgelerini taşıdığı kabul ederim.
- 4) Pegasus Havayolları ve diğer taşıyıcılar, personeli ve uçuşlarını, uçağıda bulunan her türlü olayı, uçağıda son varış noktasında teslim etmemektedir.
- 5) Aşağıda belirtilen refakatsiz çocuğun velisi/rehberi olarak istenilen bilgileri, uçağıda bulunan her türlü olayı, uçağıda son varış noktasında teslim etmemektedir.

DECLARATION OF PARENT/GUARDIAN:

- 1) I, the undersigned parent or guardian of the below mentioned minor, agree to and request the unaccompanied carriage of the minor named below. I confirm that I have arranged for the below mentioned minor to be accompanied to the airport on departure and to be met at stop over point and on arrival by the persons named below. These people will remain at the airport until the flight has departed and/or be available at the airport at the scheduled arrival time of the flight.
- 2) Should the minor not be met at stop-over point or destination, I authorize the Pegasus Airlines Inc and other carrier(s) to take whatever action they consider necessary to ensure the minor's safe custody including return of the minor to the airport of original departure, and I agree to indemnify and reimburse the carrier(s) for the costs and expenses incurred by them in taking such action.
- 3) I certify that the minor is in possession of all travel documents (passport, visa, health certificate, etc.) required by applicable laws.
- 4) In any case, I shall hold Pegasus Airlines Inc and for other carrier(s) their agents harmless against any damages sustained and costs incurred by reason of or in connection with the minor's journey.
- 5) I, the undersigned parent or guardian of the below mentioned minor, agree and certify that the information provided is accurate.

VELİ/REHBERİN İMZASI/TARİHİ
PARENT/GUARDIAN'S SIGNATURE/DATE

LÜTFEN BÜYÜK HARFLERLE DOLDURUNUZ
PLEASE FILL IN THE FOLLOWING FORM IN CAPITAL LETTERS

REFAKATSİZ ÇOCUK BİLGİLERİ
UNACCOMPANIED MINOR'S PERSONEL DETAILS

Soyadı/Family Name		Adı/First Name		Yaşı/Age		Cinsiyeti/Sex	
UÇUŞ BİLGİLERİ FLIGHT INFORMATION				TEKİLM EDEN ADULT SEEING CHILD OFF ON DEPARTURE			
Uçuş/Flight	Tarih/Date	Sınıf/Class	Nereden/From	Nereye/To	Adı-Soyadı/Full Name	Adı-Soyadı/Full Name	Karşılayıcı ADULT MEETING CHILD ON ARRIVAL
					Adresi/Address	Adresi/Address	
Özel Notlar/Special Instructions (Hastalık, Alerji, Özel Diyet İhtiyacı, Transit Bilgileri) (e.g. medication, allergies, special dietary requirements, transit details etc.)				Telefon Numarası/Phone Number			
Gönderen Personel Adı-Soyadı Issuing Staff				Katın Amiri Parent	An İstasyon Personeli Adı-Soyadı Transit Staff	Varış İstasyon Personeli Adı-Soyadı/Arrival Staff	Karşılayıcı/Adult Meeting
İmza/Signature				İmza/Signature	İmza/Signature	İmza/Signature	İmza/Signature

4.10 Young Passengers Travelling Alone (YPTA) - Refakatsiz Seyahat Eden Genç Yolcular

12 yaşını doldurmuş (13 yaşından gün almış) ve on sekiz yaşını aşmamış (19 yaşından gün almamış) yalnız seyahat eden yolcular olup aileleri tarafından arzu edildiğinde verilen eşlik etme hizmetidir. Her havayolu genç yolculara refakat hizmeti vermeyebilir. Prosedürü UM yolcu ile aynıdır. Yalnızca bu yolcular için UM evrağı yerine YP evrağı hazırlanır ki içeriği de UM evrağı ile aynıdır

4.11. Blind Passenger (BLIND) - Görme Engelli Yolcu

Görme engeli olan yolcular diğer yolcular uçağı binmeden öncelikli olarak uçağı bindirilir ve diğer yolcular uçaktan indikten sonra en son indirilirler. Yer numarası acil çıkış kapılarından uzak, uçuş ekibine ve tuvalete yakın olacak şekilde verilmelidir.

4.12. SVAN (Service Animals)

Seeing Eye Dog, Hearing Dog; Görme veya duyma engelli kişilere refakat etme amacıyla eğitilmiş yardımcı köpeklerdir.

Medical Alert Dog; Tıbbi olarak engelli olan bir bireye yardımcı olmak üzere eğitilmiş, epilepsi veya psikiyatrik tabanlı koşullar söz konusu olmadan veya diyabet hastalarının kan şekereğerlerinin yüksek veya düşük olması durumunda sahiplerini uyararak, gerekli olduğu takdirde kişileri koklayarak, yalayarak ve/veya burun değdirerek kişinin ilaçlarını almasını sağlama amacıyla eğitilmiş köpeklerdir.

Arama – Kurtarma Köpeği (Rescue Dog): Afet ve acil durum olaylarında mahsur kalanların bulunduğu yerlerin belirlenmesi ve canlı olduğu tahmin edilen kişi veya kişilerin bulunmaları ve kurtarılmaları amacıyla eğitilmiş köpeklerdir. Acil durum ve afet olaylarında ücretsiz taşınırlar. Diğer hizmet köpeklerinin aksine Arama-Kurtarma Köpekleri normal şartlarda kargo kompartımanında AVIH kuralları doğrultusunda taşınırlar. Arama-kurtarma ekibinin kurtarma operasyonuna gidiş ve gelişlerinde kabin içerisinde de taşınabilirler. Bu durumda kabinde sayı sınırlandırması yoktur ve ağızlıkları takılı olarak taşınırlar. Yolcu koltuklarında ve acil çıkışların bulunduğu koltuk bölümlerinde oturtulmaları kesinlikle yasaktır. Koridorda veya koltuk önlerinde sorumlularının ayaklarının önünde seyahatleri sağlanır.

4.13. Deaf And Mute (DEAF) - İşitme Engelli Ve Konuşma Engelli Yolcular

İşitme engeli ve konuşma engeli olan yolcular diğer yolculardan önce uçağı bindirilir ve en son indirilirler. İşitme engelli yolcular, boarding anonslarını duyamayacakları için, bu yolculara mutlaka biniş kapı numarası ve biniş saati check-in sırasında bildirilmelidir.

Bu yolcularla görsel iletişim kurulmalıdır. Pek çoğu dudak okuyabilir veya yavaş konuşulur ise konuşulanları belli bir oranda anlayabilirler. Yer numarası acil çıkış kapılarından uzak, uçuş ekibine ve tuvalete yakın olacak şekilde verilmelidir.

4.14. ESAN (Emotional Support Animals)

Duygusal destek vermesi amacıyla eğitilmiş ve yetiştirilmiş, manevi destek ve psikiyatrik hizmet veren, sahibine terapötik yarar sağlayan köpeklerdir. Yardımcı köpekler ve duygusal destek veren köpeklerin kabin içerisine kabulü esnasında ağızlıklarının takılı olması zorunlu değildir. Köpekler ağızlıksız olarak uçuşlara kabul edilir, ancak herhangi bir aksilik olması ihtimaline karşılık ESAN/SVAN eşliğinde seyahat eden yolcu yanında ağızlık bulundurulmalıdır. ESAN/SVAN olarak taşınacak köpeğin havlaması, diş göstermesi vb. durumlarda ağızlık takması istenebilir. Uçuş esnasında neden olabilecekleri zararlar yolcunun sorumluluğundadır. Köpeklerin uçağı içinde bulunduğu alana sığmaması durumunda bu bölümde yer alan gereklilikler çerçevesinde yolcu ve köpeğin yeri değiştirilebilir. ABD uçuşlarında ESAN-SVAN olarak taşınacak köpekler için kabinde sayı sınırlandırması olmayıp, kabinde taşınacak evcil hayvan kontenjanları tablosuna dahil değildir. SVAN, ABD uçuşları dışındaki bütün hatlarda yardımcı hayvan olarak rezervasyon ve sayı sınırlamasına göre kabine kabul edilmeye devam edilir. ESAN'ın, sadece ABD hattında kabin içerisinde yardımcı hayvan olarak kafessiz uçuşu sağlanırken, ABD dışındaki diğer tüm hatlarda PETCH olarak kabinde veya AVIH olarak kargo bölümünde taşınması sağlanır. SVAN köpeklerinin yelek ve/veya tanıttıcı tasma takmaları, ESAN/SVAN köpeklerinin temiz olmaları ve sahibinin ayaklarının önüne oturtulmaları gerekir. ESAN/SVAN olarak taşınacak köpeğin tasmaının veya koşumunun uçuş boyunca sahibinin kemerine bağlı olması gerekmektedir.

4.15. Hamile Yolcular

Hamile yolcular genellikle hamileliklerinin 32.haftasına kadar uçak ile seyahat edebilmektedirler. Genellikle 28. haftaya kadar sağlık raporu havayolları tarafından istenmez, bu haftalardan itibaren 32. haftaya kadar ise sağlık raporu ibraz ederek seyahat etmek mümkündür. Kimi havayollarında ise herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır. Hamile yolcuların sağlık raporu en eski yedi günlük olmalıdır. Raporda tahmini hamilelik haftası, ve uçuşun hamilelik için bir sorun teşkil etmediği belirtilmelidir. Hamile yolculara acil çıkış kapılarının önünde yer verilmez, mümkünse tuvalete yakın yer numarası verilmelidir.

Acil durum olarak uçakta doğum gerçekleşmiş ise mürettebattan alınan bilgiler doğrultusunda hava yolunun merkezine bir mesaj gönderilir. Bu mesajda doğumun yeri, tarihi, saati, enlem ve boylamı, çocuğun cinsiyeti, ailesinin ismi, milliyeti, ev adresi, babasının mesleği, kaptan pilotun ve iki şahitin isimleri ve adresleri

belirtilir.

Yeni doğum yapmış yolcuların ve yeni doğan bebeklerinde, doğumdan itibaren ilk 7 gün içinde uçakla seyahat etmeleri de tavsiye edilmez.

4.16. Inadmissible Yolcular (INAD) - Refüze Edilen Yolcular

Bir yolcunun ülkenin otoritelerince o ülke sınırlarından içeri girmesinin uygun görülmediği veya ülkeye giriş için geçerli belgenin eksikliği / belge sahteciliği / belgelerinin yok edilmesi gibi sebepler ile ülkeye girişinin uygun bulunmadığı için geri gönderilmesi gereken yolcular ile transit yolcu olarak ülke havalimanlarına getirilip mücbir sebepler dışında uçuşunun devamı sağlanamayan yolculara INAD yolcu denir.

Yolcuyu getiren havayolu, INAD yolcunun bilet işlemlerini son varış noktasına kadar yapmakla yükümlü olduğundan bilet üzerindeki bulunan tüm kısıtlamalar kaldırılarak, bilet geçerli kılınır.

4.17. Deportee Yolcu (DEPU/DEPA) - Sınırdışı Edilen Yolcular

Bir ülkeye kanuni veya kanunsuz yollarla giriş yapmış, ancak o ülkenin ilgili otoriteleri tarafından ülkenin sınırları içinde daha fazla kalmasında sakınca görüldüğü için ülkeyi terk etmesi istenen ve sınır dışı edilen yolculardır.

Deportee yolcu iki çeşittir.

- DEPA (Accompanied): Refakatli Deportee
- DEPU (Unaccompanied): Refakatsiz Deportee

Yolcuyu getiren havayolu onu geri götürmekle yükümlü değildir.

Deportee yolcunun bilet ücreti ve diğer harcamaları, ülkenin kanunlarının ve kurallarının aksine bir hüküm yok ise, yolcuyu sınır dışı eden hükümet tarafından ödenir. Hava yollarının prosedürlerince yolcuya uygun koltuk verilir. Check-in işlemleri sırasında yolcu bilgilerine yolcunun özelliğini belirten DEPA ya da DEPU kodu yazılır. İlgili evraklarıyla birlikte uçuş ekibine teslim edilir. Havayolu için biletli yolcu statüsündedir.

4.18. Elderly Passenger - Yaşlı Yolcu

Gerekirse kendilerine yer hizmetleri süresince eşlik edilmeli, mümkünse tualete yakın ve acil çıkış kapılarından uzakta yer numarası verilmelidir. Yolcunun ihtiyacı ve isteğine göre, tekerlekli sandalye hizmeti de önerilebilir. Uçağa binışte öncelik tanınmalıdır.

4.19. Leg Space - Uzun Boylu Yolcular

Yolcu konforunu sağlayabilmek için, bacaklarını rahat uzatabilecekleri boşluk olan yerler verilmelidir. Sağlıklı iseler acil çıkış kapılarının önündeki yerler kullanılır. Acil çıkış kapılarının haricindeki Leg-Space yerleri için, havayolunun handling manueeli ve oturma planlarına bakılmalıdır.

4.20. Fazla Kilolu Yolcular

Eğer yolcu fazla kiloluysa yan koltuk mümkün olduğunca boş bırakılmalıdır. Kilosu çok fazla ise iki kişilik yer alması gereklidir. Eğer uçak dolu ise ve iki kişilik koltuk satın alınmadıysa, tek kişilik koltukta seyahat etmesi gerekiyorsa, ilgili havayolu ile temasa geçip danışılarak check-in işlemi yapılır. Bu yolculara gerekiyor ise uzatma kemeri verilmelidir. Acil çıkış kapılarının ve pencerelerinin önünde yer numarası verilmez.

4.21. PETC/AVIH- Canlı Hayvan Taşıyan Yolcular

Canlı hayvan taşınmasına ilişkin kurallar, ilgili ülkelere ve taşıyıcı havayollarına göre değişkenlik gösterir.

Canlı hayvan taşınması başlıca iki biçimde olmaktadır:

- Uçağın kabininde yolcu beraberinde canlı (evcil) hayvan taşınması (Pet In Cabin-PETC)
- Uçağın ambarında canlı hayvan taşınması (Live Animal In Hold-AVIH)

AVIH uçakta kayıtlı bagaj statüsündedir ve üzerine bagaj kartı takılıp, kayıt altına alınır.

Havayolları arasında farklılıklar olmakla beraber kafesi ile birlikte maksimum 5 kg.ağırlığındaki evcil hayvanlar PETC olarak kabul edilirler. Bu ağırlığın üzerindeki hayvanlar AVIH olarak taşınabilirler. Hayvanın sağlık durumunun ve dış görünümünün iyi, sakın görünümlü, temiz ve kokmuyor olması gerekmektedir. Havayollarının ve varış ülkesinin canlı hayvan taşıma ve kabul etme ile ilgili prosedürleri göz önünde bulundurulmalıdır. Uçağın ambarında AVIH taşınması durumunda sıcaklık, basınç ve oksijen ayarlaması yapılması gerektiğinden uçağın kaptanı mutlaka bilgilendirilmelidir.

4.22. SHIP CREW (SEMN) - Gemi Mürettebatı

Bu yolcuların görevli oldukları gemi yolculuğu için gemiye katılacakları şehire direkt veya aktarmalı olarak uçarak gidebilirler. Bu nedenle gecikme olmaksızın seyahat etmeleri büyük önem taşır.

4.23. Kuryeler

Ticari veya diplomatik kuryeler genellikle getirdikleri kuryeyi teslim edip aynı uçuş ile geri dönerler. Taşıdıkları çanta önemli olduğu için bir ekstra koltuk satın alarak çantayı kabinde bu koltuğun üzerinde yanlarında muhafaza etmek yoluna gidebilirler.

4.24. Groups- Gruplar

Grup olarak rezervasyonlarını yaptıran yolcuların uçuşa kabul işlemleri de birlikte yapılabilir. Ancak bilet ve pasaportların toplu halde verilip check-in işlemlerinin toplu yapılması ve bagajların toplu olarak verilerek grup lideri üzerine 'pooled' edilmesi yolcuların tek tek belirlenmesini imkansız kılmaktadır. Güvenlik açısından sakıncalı bulduklarından dolayı, özellikle 11 Eylül'den sonra çoğu taşıyıcı, grup check-in'e izin vermemekte ve yolcular grup dahi olsalar tek tek check-in kontuarına başvurmaktadırlar.

4.25. Frequent Travellers (FQTV) - Sık Seyahat Eden Yolcular

Uçak ile seyahat ettikleri mesafelere karşılık gelen mil kadar puan toplayarak çeşitli armağanlar/uçuş hakları kazanan yolculardır.

4.26. Crew Information Sheet - (CIS)

Crew Information Sheet formu, uçakla yolculuk yapacak olan özel hizmet gerektiren yolcular hakkında uçuş ekibini bilgilendirmek üzere doldurulur. Bir nüshası kabin amirine verilir, bir nüshası da istasyon dosyasında saklanır. Formun üzerinde:

- Uçuş numarası,
- Uçuşun tarihi,
- Uçuşun Kalkış ve varış noktası,
- Uçağın tipi ve kuyruk adı,
- Uçaktaki yolcu sayısı,
- Uçaktaki yemek sayısı,
- Özel durumu olan yolcular ilgili bölümlerde özel kod ve kısaltmalarla belirtilir.

Boarding Stations		Flight Number	Date	A/C Reg	Dest	Pax Out	Int-Opn 1,155(a) 1	Station Captain
Notification to Commander CREW INFORMATION SHEET							Page 1	
							Rev 0	
							Date 01.09.2003	
This section is to be only completed by the handling company at the departure airport(s) within Turkey.								
Tour Operator	Airport	Pax	Meal	Catering Loading Sta.	Remarks			
Departure								
Return								
SPECIAL PASSENGER								
Passenger Name	Handling Code(*)	Seat No	Remarks	Dest				
SPECIAL FOODS								
Passenger Name	Food Code(*)	Seat No	Remarks	Dest				
(*) for code means see back page								
SPECIAL LOAD								
	Quantity	Weight(Kg)	Hold	Dest				
DANGEROUS GOODS								
	Quantity	Weight(Kg)	Hold	Dest				
Wheelchair or Mobility Devices								
A mercurial Barometer or Thermometer								
Sporting Weapons and Ammunition								
PER=Other perishable goods								
FOLLOWING SERVICE GIVEN TO PASSENGER ON GROUND								
Refreshment	Snack	Breakfast	Lunch	Dinner	Hotel	Remarks		
Filled by:	Senior cabin attendant		Captain					
Name	:							
Date	:							
Signature	:							

STORE PERIOD IS 3 MONTHS

STATION COPY

PGT -F-GO-34

STORE PERIOD IS 3 MONTHS

CAPTAIN COPY

PGT -F-GO-34

PURSEPER COPY

PGT -F-GO-34

4.27. Yolcu çeşitleri ve ekiplerle ilgili terimler aşağıdaki gibidir.

PASSENGER	Yolcu
TRANSIT PASSENGER	Transit yolcu-Uçuşuna başladığı noktadan tamamlayacağı noktaya varmak için başka havalimanlarında 24 saatin altında kalan yolculardır.
CONNECTING PASSENGER	Bağlantılı/aktarmalı yolcu
STAND BY PASSENGER	Onaylanmış bileti olmayan, uçakta yer müsait olduğu zaman uçabilen yolcu
PRE- BOARDS	Uçağa diğer önce alınan engelli, çocuklu ve hasta yolcular,
VIP	Çok önemli yolcu
CIP	Ticari önemi olan yolcu
IP	Önemli yolcu
IPP	Önemli basın yolcusu
NO SHOW	Uçuşta yerini ayırtan ancak uçmayan yolcu
CREW	Ekip
FLIGHT CREW	Uçuş ekibi
MAINTENANCE CREW	Bakım ekibi
DEADHEADING CREW	Pas ekibi
GROUND CREW	Yer ekibi

OPERATION PERSONNEL	Harekat personeli
CATERING PERSONNEL	İkram personeli
CLEANING PERSONNEL	Yangın personeli
FIRE DEPARTMENT	İtfaiye
DUTY FREE PERSONNEL	Gümrüksüz satış personeli
STATION MANAGER	İstasyon müdürü
AIRPORT MANAGER	Meydan amiri
CREW LIST	Ekip listesi
STAND BY CREW	Pilot ve hostes odasında açık olan bir sefere gitmek üzere beklemek zorunda olan, pilot, uçuş mühendisi veya kabin memuru
RESERVE CREW	Yedek ekip
UNACCOMPANIED MINORS	(UM) Refakatsiz çocuklar
ADULT	Yetişkin
CHILDREN	2-12 yaş arası çocuklar
INFANT	2 yaşından küçük çocuk yolcular
PASSENGERS (PAX)	Tüm yolcular
TOTAL ON BOARD	Uçakta tüm yolcu miktarı
HUMAN REMAINS	Cenaze
DEPORTEE	Ülke dışında çıkarılan yolcu (sınır dışı edilen yolcu)
JUNIOR PASSENGER	Küçük yolcu

Bölüm Özeti

Özel Hizmet Gerektiren Yolcular; Fiziksel ve ruhsal yönden hasta olan yolcular ile doğuştan veya daha sonradan herhangi bir sebepten ötürü vücudundaki bir veya birden fazla uzvunu kullanamayan, diğer yolculara kıyasla ilgi ve tıbbi yardıma ihtiyacı olan yolculardır. Bu yolcular;

- Önemli Yolcular (VIP-CIP)
- First Class Yolcular
- Business Class Yolcular
- Sağlık Sorunu Olan Yolcular
- Sedyeli Yolcular
- Tekerlekli Sandalyeli Yolcular
- Engelli Yolcular
- Yalnız Seyahat Eden Çocuk Yolcular
- Sınırdışı Edilenler (DEPORTEE)
- Ülkeye Girişi Yasaklananlar (INAD)

- Görme-Duyuma Özürlüler
- Hamileler
- Tutuklu Yolcular
- Yaşlı Yolcular
- Grup Yolcular
- Sık Seyahat Eden Yolcular olarak gruplandırılır.

Kaynakça

<https://docplayer.biz.tr/3218650-Yolcu-hizmetleri-sivil-havacilik-genel-mudurlugu-havaalanlari-daire-baskanligi-yayin-no-had-t-20.html>

<https://www.turkishairlines.com/en-tr/any-questions/traveling-with-pets/>

Ünite Soruları

Soru-1 :

Aşağıdakilerden hangisi 2 yaşından küçük yolcular için kullanılan terimdir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) INFANT
- (B) ADULT
- (C) CHILDREN
- (D) DEPORTEE
- (E) INAD

Cevap-1 :

INFANT

Soru-2 :

Aşağıdakilerden hangisi özel hizmet gerektiren yolculardandır?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) VIP
- (B) DEPORTEE
- (C) INAD
- (D) REFAKATLİ YOLCU
- (E) Hepsi

Cevap-2 :

Hepsi

Soru-3 :

Aşağıdakilerden hangisi NON-MEDA yolcu grubuna girmez?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Sedyeye ile taşınan yolcular
- (B) Görme engelli ve işitme /konuşma engelli olanlar
- (C) Bulaşıcı hastalık taşıyanlar
- (D) İlave oksijene gereksinim duyan yolcular
- (E) Hamileliklerinin 28.haftasını aşmış anne adayları

Cevap-3 :

Görme engelli ve işitme /konuşma engelli olanlar

Soru-4 :

Bir ülkenin en üst seviyedeki devlet görevlisi ve/veya en üst seviyedeki heyeti olarak adlandırılır.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangi ifade getirilmelidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) VIP
- (B) b. CIP
- (C) İP
- (D) VVIP
- (E) FIRST CLASS

Cevap-4 :

VVIP

Soru-5 :

Bebek yolcu-INFANT- kime denir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Yeni doğmuş ve 1 yaşından gün almamış bebeklere
- (B) 1yaş ile 4 yaşından gün almamış çocuklara
- (C) 1 yaş ve 3 yaşından gün almamış çocuklara
- (D) 0 yaş ve 36 ay arası bebeklere
- (E) 0-24 ay arası (3 yaşından gün almamış bebeklere)

Cevap-5 :

0-24 ay arası (3 yaşından gün almamış bebeklere)

Soru-6 :

Yolcu sadece uzun mesafe yürüyemez, uzun mesafe giderken yardıma ihtiyaç duyar fakat merdiven inip çıkarken, uçak içinde kendi yerine giderken yardıma ihtiyaç duymaz.

Yukarıdaki tanımlama hangi tür yolcu için yapılmıştır?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Wheelchair Step WCH(S)
- (B) Wheelchair Paraplegia WCH(P)
- (C) Wheelchair Ramp WCH(R)
- (D) MEDA (Raporlu)
- (E) NON-MEDA (Raporsuz)

Cevap-6 :

Wheelchair Ramp WCH(R)

Soru-7 :

..... diğer yolcular uçağa binmeden öncelikli olarak uçağa bindirilir ve diğer yolcular uçaktan indikten sonra en son indirilirler .Yer numarası acil çıkış kapılarından uzak, uçuş ekibine ve tuvalete yakın olmalıdır.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdaki yolcu tiplerinden hangisi gelmelidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Business Class Yolcular
- (B) First Class Yolcular
- (C) CIP Yolcular
- (D) Görme Engelli yolcular
- (E) VIP yolcular

Cevap-7 :

Görme Engelli yolcular

Soru-8 :

Bir ülkeye kanuni veya kanunsuz yollarla giriş yapmış, ancak o ülkenin ilgili otoritelerince ülkenin sınırları içinde daha fazla kalmasında sakınca görüldüğü için ülkeyi terk etmesi istenen ve sınır dışı edilen yolculardır. Bu yolculara yolcu denir. Boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Blind
- (B) INAD
- (C) Infant
- (D) Deportee
- (E) DEAF

Cevap-8 :

Deportee

Soru-9 :

Aşağıdakilerden hangisi sınır dışı edilen yolcularla ilgili yanlış bilgidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Deportee yolcunun bilet ücreti ve diğer harcamaları, ülkenin kanunlarının ve kurallarının aksine bir hüküm yok ise, yolcuyu sınır dışı eden hükümet tarafından ödenir.
- (B) Havayollarının prosedürlerince uygun koltuk verilir.
- (C) Havayolu için VIP yolcu statüsündedir.
- (D) İlgili evraklarıyla birlikte uçuş ekibine teslim edilir.
- (E) Check-in işlemleri sırasında yolcu bilgilerine yolcunun özelliğini belirten DEPA ya da DEPU kodu yazılır.

Cevap-9 :

Havayolu için VIP yolcu statüsündedir.

Soru-10 :

Aşağıdakilerden hangisi Özel Hizmet Gerektiren Yolcu Kategorisinde değildir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Tutuklu Yolcular
- (B) Hamileler
- (C) Bebek Yolcular
- (D) Yalnız Seyahat Eden Çocuk Yolcular
- (E) Yabancı Öğrenciler

Cevap-10 :

Yabancı Öğrenciler

5. HAREKAT - APRON - HAVALİMANI ULAŞIM HİZMETLERİ

Giriş

Bu bölümde Harekat, Apron Hizmetleri ve Harekat-Apron Ulaşım Hizmetlerinde Kullanılan Terimler ele alınacaktır.

5.1. Harekat Hizmetleri

Yerde gerçekleştirilen operasyonel hizmetlerin koordine edilmesi işine harekat hizmetleri denilir. Bu hizmetin ana bölümleri ise yük planlaması ve kontrolü, haberleşme, uçuş operasyonu, koordinasyon, kayıt tutulması ve arşivlemedir.

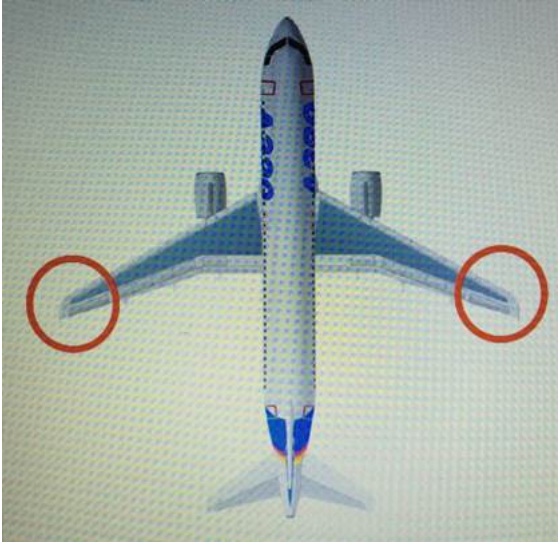
5.2. Apron Hizmetleri

Apron; hava araçlarının yolcuyu indirip, bindirdiği, yakıt aldığı, temizlik hizmetinin ve su ikmalinin yapıldığı, ikram yüklemesinin yapıldığı ve operasyon için gereken diğer hizmetlerin alındığı pist dışında kalan alanların tamamı olarak ifade edilmektedir. Apronlar, uçuş emniyetinin sağlanması amacı ile halka açık alanlar olmayıp, giriş için özel izin gereken bölgelerdir. Apron hizmetleri; üzerindeki hava araçlarının ve taşıtlarının etkinliğini ve hareketlerini düzenlemeyi sağlayan hizmettir.

5.3. Harekat - Apron Ulaşım Hizmetlerinde Kullanılan Terimler

Bu hizmetlerin oluşumunda kullanılan terimlere aşağıda yer verilmiştir.

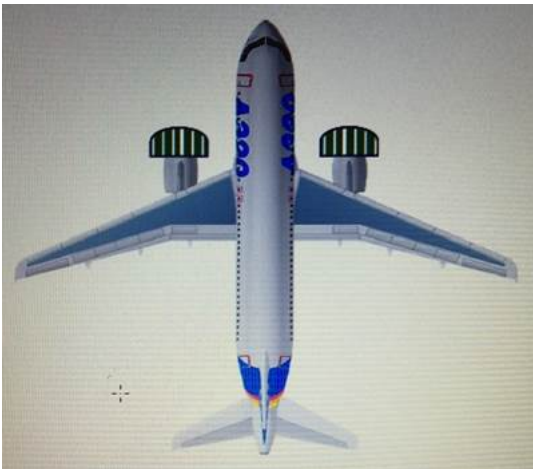
Vent: Yakıt tahliye vanaları, kanat uçlarında bulunur.

Ground Power Unit: Yer güç ünitesi

Blast Area: Uçağın çalışmakta olan motorlarının arkasındaki tepki sahası

Intake Area: Çalışan motorların önünde bulunan emme sahası

Ticari taşımacılık için kullanılan uçakların işletilmesi esnasında bir dizi temel veya karakteristik ağırlığa ihtiyaç duyulmaktadır. Bu temel ağırlıklar uçağın ana ağırlık gruplarının veya onlara ait alt ağırlık bileşenlerinin farklı birleşimleri olarak ifade edilmektedir.

İmalatçı (üretici) Boş Ağırlığı (MEW-Manufacture's Empty Weight): Bir uçağın imalattan çıktığındaki ağırlığıdır. Bu ağırlık, uçağın temel yapısını oluşturan yapısal, güç grubu ve bu yapıdan ayrılmaz durumdaki sabit temel donanım ağırlığının toplamına eşittir. MEW, sabit olan yani değişmeyecek olan temel donanımın içinde kapalı devre olarak dolaşan sıvıların haricinde başka bir sıvının ağırlığını içermez.

İşletme Boş Ağırlığı (OEW-Operating Empty Weight): Hizmete hazır durumdaki hava aracının ağırlığı (APSW) ile eğer bulunuyor ise uçağa yerleştirilmiş olan taşınabilen balastın toplam ağırlığıdır. Taşınabilir Balast denildiğinde anlaşılması gereken ise; özel bir uçuş koşulunda hava aracının ağırlık merkezini değiştirmek

amacı ile çoğunlukla kargo kompartımanına yüklenen ve geçici olarak taşınan ağırlıktır.

Teslimat Boş Ağırlığı (DEW-Deilvery Empty Weight) Hava aracının üreticiden işleticiye teslim edildiği zamandaki ağırlığıdır. Bu ağırlık, üretici boş ağırlığı (MEW) ile taşınabilen donanım içinde bulunan faydalı yağ dışındaki bütün standart kalemlerin ağırlığının toplamına eşittir.

Standart Boş Ağırlık (SEW-Standard Empty) Bu ağırlık, hava aracının üreticiden işleticiye teslim edildiği zamandaki ağırlığı ile (DEW) ile faydalı yağ ağırlığının toplamıdır. Bu anlamda, SEW üretici boş ağırlığı (MEW) ile faydasız yakıtın ve diğer operasyonel sıvılarında dâhil olduğu tüm standart kalemlerin toplam ağırlığını içermektedir.

Temel Boş Ağırlık (BEW-Basic Empty Weight) Standart boş ağırlık (SEW) ile isteğe bağlı taşınabilen donanım kalemlerine ait ağırlığın toplamıdır. BEW, aynı zamanda, üretici boş ağırlığı (MEW) le tüm standart ve operasyonel taşınabilir donanım ağırlığının toplamına eşittir. Bu manada BEW bir hava aracının donanım açısından uçuş operasyonuna hazır ağırlığıdır.

Hazır Hava Aracı Ağırlığı (APSW-Aircraft Prepared for Service Weight) Uçağın temel boş ağırlığı ve tüm operasyonel kalemlerin toplamındaki ağırlığıdır. Bir uçağın, faydalı yakıt ve trafik yükü dışında, bir uçuş operasyonu için gerekli bütün teknik ve operasyonel donanım ve hizmet içeren ağırlığını ifade etmektedir.

İşletme Boş Ağırlığı (OEW-Operating Empty Weight) Hizmet için hazır olan uçağın ağırlığı (APSW) ile eğer var ise uçağa yerleştirilen taşınabilir balastın toplam ağırlığına eşittir. Eğer hava aracında herhangi bir taşınabilir balast yok ise OEW le APSW değerleri birbiri aynı demektir. Operasyon öncesinde günlük belirlenen OEW hava aracının kalkış ağırlığını belirlemek amaçlı her uçuş operasyonu öncesinde kullanılmaktadır.

Faydalı Yük (UL-Useful Load) Hava aracının taşıdığı trafik yükü ve faydalı yakıt yükünün toplamına eşittir. İşletme kalemleri dışında olan tüketilebilir sıvıların ağırlığı da faydalı yüke dâhil edilmektedir. Ancak genel havacılık sınıfında sayılan uçaklarda pilot ve yardımcı pilotun ağırlıkları da faydalı yük içine dahil edilir. Bu nedenle genel havacılık sınıfına dahil hava araçları için faydalı yük, uçağın toplam kalkış ya da varsa rampa ağırlığı ve temel boş ağırlık (BEW) arasındaki farktır.

Filo Boş Ağırlığı (FEW-Fleet Empty Weight) Bir havayolu işleticisinin filosundaki aynı modeldeki ve donanımdaki (konfigürasyon) tüm uçakların temel boş ağırlıklarının ortalama değerini ifade etmektedir.

Sıfır Yakıt Ağırlığı (ZFW-Zero Fuel Weight) Uçağın işletme boş ağırlığının (OEW) ve trafik yükünün (TL) toplamına eşittir. ZFW, bir hava aracının faydalı yakıt yükü dışındaki toplam ağırlığıdır.

İşletme Ağırlığı (OW-Operational Weight) Uçağın işletme boş ağırlığı (OEW) ve yakıt yükünün (FL) toplamına eşittir. Bu manada bir uçağın trafik yükü haricindeki toplam ağırlığıdır.

Kalkış Ağırlığı (TOW: Take-off Weight) Bir hava aracının pist başında fren bırakması veya kalkış için koşturaya başlaması anındaki toplam ağırlığıdır. Uçağın işletme boş ağırlığını (OEW), trafik yükünü (PL) ve taksit yakıtı hariç olmak üzere yakıt yükünü (FL) içermektedir.

Taksi Ağırlığı (TW-Taxi Weight) Bir hava aracının rampda hareket etmeye hazır durumda tam yüklü ağırlığıdır. Kalkış ağırlığına (TOW) ek olarak taksit yakıtı ağırlığını da içermektedir. Aynı zamanda ramp ağırlığıda (RW- Ramp Weight) denir.

İniş Ağırlığı (LW-Landing Weight) Hava aracının inişte piste tekerlek koyduğu zamandaki ağırlığıdır. Kalkış ağırlığı (TOW) ve uçuş esnasında tüketilen yakıt miktarının farkına eşittir.

Allowed Traffic Load (ATL): Hava aracının toplam taşıyabileceği ücretli veya ücretsiz yük kapasitesidir.

Son dakika değişikliği (LMC- Last Minute Changes): Ağırlık/Denge Formunu yeniden yapmaya gerek kalmaksızın belirli limitleri de aşmadan yapılan son dakika değişiklikleridir.

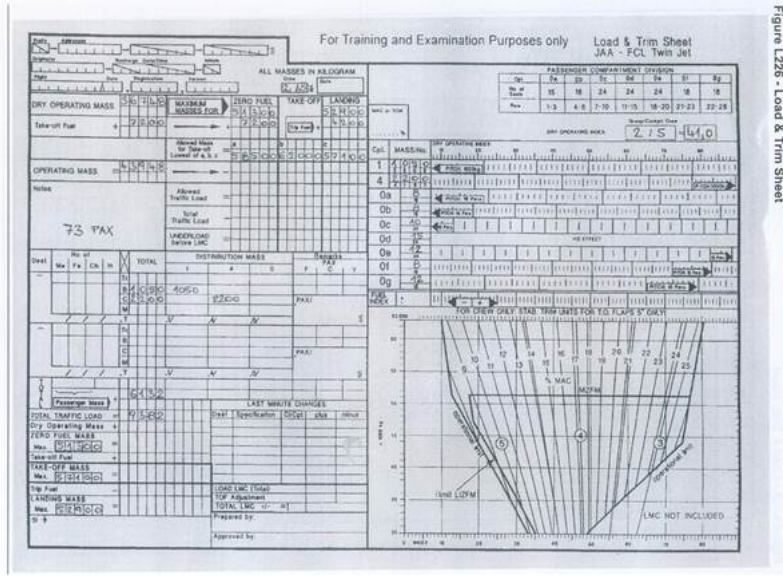
Ağırlık Merkezi Limitleri (CG-Certified Center Of Gravity Limits): Bunlar uçak yapımcısı tarafından belirtilmiş aşılmaması gereken ağırlık merkezi limitleridir.

Ayrıca diğer sık kullanılan terimler şunlardır:

AREA CONTROL CENTRE	Hava Sahası- Bölge Kontrol Merkezi
ACCIDENT DATA RECORDER	Kaza verileri kaydedicisi
AIR TO GROUND	Havadan yere
ABOVE GROUND LEVEL	Yer seviyesinden yükseklik
CALL SIGN	Çağrı kodu
CONTROL AREA	Kontrol bölgesi
ESTIMATED TIME OF ARRIVAL	Tahmini varış süresi
ESTIMATED TIME OF DEPARTURE	Tahmini hareket saati
FINAL APPROACH	Son yaklaşma
FLIGHT INFORMATION CENTER	Uçuş danışma merkezi
FLIGHT INFORMATION SERVICE	Uçuş bilgilendirme servisi
FLIGHT LEVEL	Uçuş seviyesi
FLIGHT MANAGEMENT SYSTEM	Uçuş idare sistemi

Yük ve Denge Formu (Load&Trim Sheet)

Yük ve denge formu (Load and Trim Sheet) bir uçağın ağırlığının ve dengesinin hesaplanabilmesi için kullanılan yöntemlerdendir. Yük ve denge formu; yük dağılım formu ve denge formu olarak iki temel bölümden oluşur. Sol tarafı yük dağılım formu, sağ tarafı ise denge formudur.

Havalimanlarının faaliyetlerinin sürdürüldüğü alanda yoğun bir trafik söz konusudur. Bir yanda kalkışa hazırlanan uçaklar ile iniş geçmiş uçakların aprondaki trafiği, diğer yandan ise gerek uçuşu ekiplerin uçaklara geçişleri ya da sefer dönüşlerinde uçaklardan ayrılmalarnın sağlanması önemli bir ulaştırma hareketliliği gerektirir. Ayrıca yolcuların kendilerinin ve bagajlarının uçağa yüklenmesi ya da dönüşlerde uçaktan boşaltılması da bu hareketliliğe yoğunluk katar. Bu kapsamda aşağıdaki terimlere yer verilmiştir.

TRANSPORTATION	Ulaşım
CREW BUS	Ekip otobüsü
SHUTTLE BUS	İç ile dış hatlar arasında ücretsiz çalışan otobüs
PASSENGER BUS	Gate ile uçak arasında yolcu taşıyan otobüs
AUXILIARY POWER UNIT	Uçağın kuyruk bölümüne yerleştirilmiş motor-APU'nun ürettiği basınçlı hava vasıtası ile uçağın ilk hareketi yapması sağlanır
JET STARTER	Uçağın APU sunun çalışmadığı durumda uçak motorlarını çalıştırmak üzere basınçlı hava veren oto
AIR CONDITIONING CART	Sıcak havalarda soğuk hava üreterek uçağa veren oto
FOLLOW ME CAR	Uçağa taksi yaparken gate kadar yol gösteren oto
HIGH LOADER	Özellikle palet ve konteynerların uçağa yüklenip ve indirilmesinde kullanılan yükselebilen/alçalabilen ve yüklere hareket verebilme özelliği olan araç
FORK LIFT	İnsanların taşıyamayacakları ağır yüklerin bir yerden farklı bir yere taşınması amacıyla, kaldırılmasını ve istiflenmesini sağlayabilen iş makinesi
PUSH BACK	Uçakların, park pozisyonundan çıkarak apronun orta kısımlarına doğru geri itilmesi işlemidir.
FUEL TANKER	Yakıt tankeri
CATERING CAR	İkram arabası
DE-ICING CAR	Uçağın kar ve buz için özel çözelti püskürtten vasıta
DE-ICING	Uçakların kanat ve gövdelerinde biriken kar, don ve buzlanmayı temizlenmesi

ANTI-ICING	Uçaklardaki buzlanmanın önlenmesi. Anti-Icing ile temizlenme işlemi kalıcı hale gelir
TOWCAR	Park halindeki uçaklar, towcar ile apronda istenilen noktaya çekilmektedir. Towcar aracına, towbar adı verilen ve uçağın ön iniş takımına bağlanan alet ile uçak park pozisyonundan çıkarılarak apronun orta kısımlarına doğru geri itilir.
GROUND POWER UNIT- GPU	Uçak sistemlerinin gereksinimi olan elektrik enerjisini sağlar

Bölüm Özeti

Hava araçlarına ilişkin en yaygın temel ağırlık Limitleri; İmalatçı Boş Ağırlığı (MEW-Manufacture's Empty Weight), İşletme Boş Ağırlığı (OEW-Operating Empty Weight), Teslimat Boş Ağırlığı (DEW-Deilvery Empty Weight), Standart Boş Ağırlık (SEW-Standard Empty Weight), Temel Boş Ağırlık (BEW-Basic Empty Weight), Hazır Hava Aracı Ağırlığı (APSW-Aircraft Prepared for Service Weight), İşletme Boş Ağırlığı (OEW-Operating Empty Weight), Faydalı Yük (UL-Useful Load), Filo Boş Ağırlığı (FEW-Fleet Empty Weight), Sıfır Yakıt Ağırlığı (ZFW-Zero Fuel Weight), İşletme Ağırlığı (OW-Operational Weight), Kalkış Ağırlığı (TOW: Take-off Weight), Taxi Ağırlığı (TW-TaxiWeight), İniş Ağırlığı (LW-Landing Weight), Allowed Traffic Load (ATL) dir.

Son dakika değişikliği (LMC- Last Minute Changes): Ağırlık/Denge Formunu yeniden hazırlamaya gerek kalmaksızın belirli limitleri de aşmadan yapılan son dakika değişiklikleridir.

Ağırlık Merkezi Limitleri (CG-Certified Center Of Gravity Limits): Bunlar uçak yapımcısı tarafından belirtilmiş aşılmaması gereken ağırlık merkezi limitleridir.

Kaynakça

https://www.researchgate.net/publication/343162204_Havalimani_Apron_Emniyeti_Sorunlarinin_Belirlenmesine_Yonelik_Nitel_Bir_Calisma_Akilli_Ulasim_Sistem

<https://www.havadakisorular.com/de-icing-anti-icing-nedir/>

<https://ekampus.anadolu.edu.tr///materialdisplay?sourceurl=blob%3Ahttps%3A%2F%2Fekampus.anadolu.edu.tr%2F7a1cc57d-27dc-4830-87c9-2fd01a13ab9&turnbackurl=%2Fmaterials%2FA%C3%96F%2FHIS304U%2FHAREKAT%20PERFORMANS%2FEBOOK%2FALL&materialid=89834&materialra>

Ünite Soruları

Soru-1 :

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi uçağın ağırlık ve denge hesaplamalarında kullanılan yöntemlerden birisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Property Irregularity report
- (B) Unaccompanied minors form
- (C) Load and Trim Sheet
- (D) Loading Instructione
- (E) Passanger boarding pass

Cevap-1 :

Load and Trim Sheet

Soru-2 :

Ground Power Unit tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Uçak sistemlerinin gereksinimi olan elektrik enerjisini sağlayan ünite
- (B) Çalışan motorların önünde bulunan emme sahasıdır
- (C) Uçağın çalışmakta olan motorlarının arkadaki tepki sahasıdır
- (D) DOW ve kullanılabilir Take-Off fuelin toplam ağırlığıdır
- (E) Yedek motordur

Cevap-2 :

Uçak sistemlerinin gereksinimi olan elektrik enerjisini sağlayan ünite

Soru-3 :

High loader tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Elektrik ile çalışan kargo yükleme otosu
- (B) Yakıt tankeri
- (C) Uçağı yerde çeken veya iten oto
- (D) Uçağa taksi yaparken gate kadar yol gösteren oto
- (E) Özellikle palet ve konteynırların uçağa yüklenip ve indirilmesinde kullanılan yükselebilen/ alçalabilen ve yüklere hareket verebilme özelliğı olan araç

Cevap-3 :

Özellikle palet ve konteynırların uçağa yüklenip ve indirilmesinde kullanılan yükselebilen/ alçalabilen ve yüklere hareket verebilme özelliğı olan araç

Soru-4 :

..... üzerindeki hava araçlarının ve taşıtlarının etkinliğini ve hareketlerini düzenlemeyi sağlayan hizmettir.

Yukarıdaki boşluğa aşağıdaki tanımlardan hangisi getirilmelidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Ground Power Unit: Yer güç ünitesi
- (B) Vent: Yakıt tahliye vanaları
- (C) Apron hizmetleri
- (D) Blast Area: Uçağın çalışmakta olan motorlarının arkadaki tepki sahası
- (E) Intake Area: Çalışan motorların önünde bulunan emme sahası

Cevap-4 :

Apron hizmetleri

Soru-5 :

Yerde gerçekleştirilen operasyonel hizmetlerin koordine edilmesi işine denilir. Boşluğa aşağıdaki tanımlardan hangisi getirilmelidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Ground Power Unit: Yer güç ünitesi
- (B) Vent: Yakıt tahliye vanaları
- (C) Harekat hizmetleri
- (D) Blast Area: Uçağın çalışmakta olan motorlarının arkadaki tepki sahası
- (E) Intake Area: Çalışan motorların önünde bulunan emme sahası

Cevap-5 :

Harekat hizmetleri

Soru-6 :

Havalimanında iç hatlar ile dış hatlar arasında ücretsiz çalışan otobüs teriminin karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Long Bus
- (B) Shuttle Bus
- (C) Courtesy Bus
- (D) Crew Bus
- (E) Passenger Bus

Cevap-6 :

Shuttle Bus

Soru-7 :

Uçak yapımcısı tarafından belirtilmiş aşılmaması gereken ağırlık merkezi limitleri terimi aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) LMC (Last Minute Changes)
- (B) Certified Center Of Gravity Limits
- (C) Allowed Traffic Load (ATL)
- (D) Maximum Design Take-Off Weight
- (E) Trip Fuel

Cevap-7 :

Certified Center Of Gravity Limits

Soru-8 :

Aşağıdakilerden hangisi uçakların, park pozisyonundan çıkarak apronun orta kısımlarına doğru geri itilmesi işlemidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Towcar

- (B) De-icing
- (C) Push back
- (D) Anti-icing
- (E) Towbar

Cevap-8 :

Push back

Soru-9 :

Aşağıdakilerden hangisi hava aracının toplam taşıyabileceği ücretli veya ücretsiz yük kapasitesidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Taxi Ağırlığı (TW-TaxiWeight)
- (B) Ramp ağırlığı (RW- Ramp Weight)
- (C) İniş Ağırlığı (LW-Landing Weight)
- (D) Allowed Traffic Load (ATL):
- (E) Son dakika değişikliği (LMC- Last Minute Changes):

Cevap-9 :

Allowed Traffic Load (ATL):

Soru-10 :

Aşağıdakilerden hangisi uçağın iniş sırasındaki ağırlığına karşılık gelen terimdir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Taxi Ağırlığı (TW-TaxiWeight)
- (B) Ramp ağırlığı (RW- Ramp Weight) olarak da adlandırılır.
- (C) İniş Ağırlığı (LW-Landing Weight)
- (D) Allowed Traffic Load (ATL)
- (E) Son dakika değişikliği (LMC- Last Minute Changes):

Cevap-10 :

İniş Ağırlığı (LW-Landing Weight)

6. UÇUŞ VE HAVA DURUMU

Giriş

Yolcu ve kargo taşımacılığının en hızlı ulaşım şekli olan havacılık sektörü günden güne gelişmekte ve uçuş sayıları artmaktadır. Bu artışa paralel olarak uçuş emniyeti üzerinde etkili olan bileşenlerin de önemi artmaktadır. Yani kapasite artarken emniyet unsurunu da arttırmak kaçınılmazdır. Meteoroloji, uçuş emniyetini etkileyen en önemli bileşenlerden birisi durumundadır. Bu sebeple meteorolojik gözlem ve tahminleri hazırlayıp kullanıcılara sunmak önemlidir. Meteorolojik olaylar (yağış, sis, buzlanma, türbülans, rüzgâr kesmesi, buzlanma, dağ dalgaları vb.) ve meteorolojik parametreler (rüzgâr, sıcaklık, nem, basınç vb.) meteoroloji personeli ve gerekli cihazlar ile ölçülür veya gözlemlenir. Eldeki gözlemlerin verileri ile beraber farklı teknikler uygulanarak bu parametre ve olayların tahmini yapılır. Ölçüm ve tahminler çok çeşitli ürün ve mesajlarla havacılık sektöründeki kullanıcılara sunulur.

Bulut atmosferde su damlacıklarından oluşan, değişik şekillere sahip yapılardır. Buzlanma havadaki su buharının yüzey üzerinde donmasıdır. Buzlanma uçuşlar için en tehlikeli hava olaylarından biridir. Görüş veya rüyet, gündüz tanımlanabilen ışısız nesnelerin veya geceleri tanımlanabilen ışıklı nesnelerin görüp tanınabildiği en uzak mesafe olarak tanımlanmaktadır. Yer seviyesinde görüş mesafesini kısıtlayan en önemli meteorolojik olaylardan biri sistir. Diğer meteorolojik olaylar ise pus, toz veya kum fırtınası, duman, sağanak yağışlar olarak sıralanabilir.

Atmosferik koşullara bağlı olarak hava akımları kısa mesafelerde, çok hızlı değişme özelliğine sahiptir. Bu tür atmosfere türbülanslı atmosfer denilir. Türbülans hava olayları içerisinde tahmin edilemeyen türdür. Bu nedenle pilotlar için çok kritik değere sahiptir. Türbülanslı atmosferde hava, yatay ve düşey yönde önceden tahmin edilemeyecek şekilde rastgele ve kaotik hareketler yapar. Bazen insanın canını sıkın birkaç hoplama zıplama kadar önemsiz, bazen de anlık olarak uçağı kontrol dışı bırakacak veya yapısal hasarlara neden olacak kadar şiddetli olabilir.

6.1. Uçuş ve Hava Durumuna Ait Terimler ve Karşılıkları

FLIGHT	Uçuş
FLIGHT NUMBER	Uçuş numarası
FLIGHT TIME	Uçuş süresi
FLIGHT COUPON	Uçuş kuponu
FLIGHT LEG	Bir kalkış ve iniş arasındaki uçuş bacağı
OVERSEAS FLIGHT	Okyanus aşırı uçuş
NON-STOP FLIGHT	Duraklama yapmadan tek bacakta yapılan uçuş
SCHEDULED FLIGHT	Tarifeli uçuş
NON SCHEDULED FLIGHT	Tarifesiz uçuş
CHARTER FLIGHT	Tarifesiz ve düzensiz uçuş
DELAYED FLIGHT	Gecikmeli uçuş
CHECK FLIGHT	Uçuş ekibini kontrol etmek üzere yapılan uçuş
TEST FLIGHT	Uçağın performansını kontrol etmek üzere yapılan uçuş
FERRY FLIGHT	Arızalı veya eksik motorla bir uçağı asgari ekiple ve yolcusuz olarak uçurmak üzere yapılan uçuş
VIP FLIGHT	Çok önemli kişileri taşımak üzere yapılan uçuş
RETURN FLIGHT	Gidiş dönüş uçuş
OVERNIGHT FLIGHT	Gece yatılı uçuş
DAY FLIGHT	Gündüz yapılan uçuş
NIGHT FLIGHT	Gece yapılan uçuş
SUPERSONIC FLIGHT	Ses hızından daha hızlı olan uçuş
SUBSONIC FLIGHT	Ses hızı altında yapılan uçuş
CALCULATED TAKE-OFF TIME (CTOT)	Uçakların belli gün ve saatte iniş ve kalkış yapması için hesaplanmış kalkış zamanıdır
SLOT	Uçağın yerde kalış süresinde kısıtlama yapılan meydanlarda, belirli saat grubu için alınmış kullanım süresi

TIME DIFFERENCE	Zaman farkı
CARRIER	Taşıyıcı (havayolu şirketi)
GROUND TIME	Yer süresi (bir uçuşun tarifeli varış ve kalkışı arasında yerde geçirmesi için planlanan süre)
CANCELLATION	Uçuş iptali
AIRBORNE	Havada nakil süresi
STD Schedule time of departure	Tarifeli kalkış zamanı
STA Schedule time of arrival	Tarifeli varış zamanı
ATD Actual time of departure	Gerçekleşen kalkış zamanı
ATA Actual time of arrival	Gerçekleşen varış zamanı
OFF BLOCK	Körük veya merdivenin uçaktan çekilmesi
ON BLOCK	Körük veya merdivenin uçağa yanaştırılması
MALE	Yetişkin erkek
FEMALE	Yetişkin bayan
TOUCH DOWN	Uçağın yere teker koyması
WEATHER	
BAD WEATHER	Kötü hava
TURBULENT AIR	Türlüslü hava
WEATHER FORCEAST	Hava tahmin raporu
ACTUAL WEATHER REPORT	Gerçekleşen hava raporu
TEMPERATURE	Isı
WIND	Rüzgar
HEADWIND	Ön rüzgar
CROSSWIND	Yan rüzgar
TAILWIND	Arka rüzgar
JET STREAM	Jet rüzgârları- Belirli oluklar halinde esen bu çok hızlı batı rüzgârları
CLEAR AIR TURBULANCE (CAT)	Açık havada, bulut dışı oluşan türlüslü olayı

CB BULUTLARI- Cumulonimbus (Kümülonimbus) Bulutu	Gök gürültülü hadiselerden neden olan bulutlar. İçlerinde bulunan yoğun oluşumlar ve türlüslü sebebi ile, Cb'ler uçuşta ana meteorolojik tehlikeyi oluşturlar.
VISIBILTY	Görüş
CLOUD CEILING	Bulut tavanı
RAINY	Yağmurlu
STORMY	Fırtınalı
SNOWY	Karlı
MISTY	Puslu
SUNNY	Güneşli
FOGGY	Sisli
DRY	Kuru
WET	Islak
SLIPPERY	Kaygan
SLUSH	Yarı erimiş kar
HAIL	Dolu
SAND STORM	Kum fırtınası
GUSTY	Rüzgar hamlesi
CALM	Sakin
BUMPY RIDE	Hava akımı nedeni ile uçağın aşağı yukarı hareket etmesi
ONE ENGINE INOPERATIVE	Bir motor kaybı
TWO ENGINE INOPERATIVE	İki motor kaybı
HARD LANDING	Sert iniş
SMOOTH LANDING	Yumuşak iniş
PUSH BACK	Park pozisyonunda olan uçakları, towcar aracına takılan towbar aleti ile, pilotla iletişimde olan bir görevlinin idaresinde taksiye başlayacağı noktaya itme/çekilme işlemidir

Bölüm Özeti

Meteoroloji, uçuş emniyetini etkileyen en önemli bileşenlerden birisidir. Meteorolojik olaylar (yağış, sis, buzlanma, türlüslü, rüzgâr kesmesi, buzlanma, dağ dalgaları vb.) ve meteorolojik parametreler (rüzgâr, sıcaklık, nem, basınç vb.) meteoroloji personeli ve gerekli cihazlar ile ölçülür veya gözlemlenir. Ölçüm ve tahminler çok çeşitli ürün ve mesajlarla havacılık sektöründeki kullanıcılara sunulur.

Bulut, atmosferde su damlacıklarından oluşan, değişik şekillere sahip yapılardır. Buzlanma havadaki su buharının yüzey üzerinde donmasıdır. Görüş veya rüyet, gündüz tanımlanabilen ışıksız nesnelerin veya geceleri tanımlanabilen ışıklı nesnelerin görüp tanınabildiği en uzak mesafe olarak tanımlanmaktadır. Yer seviyesinde görüş mesafesini kısıtlayan en önemli meteorolojik olaylardan biri sistir. Diğer meteorolojik olaylar ise pus, toz veya kum fırtınası, duman, sağanak yağışlar olarak sıralanabilir.

Atmosferik koşullara bağlı olarak hava akımları kısa mesafelerde, oldukça hızlı değişime özelliğine sahiptir. Bu tür atmosfere türlüslü atmosfer denilir. Türlüslü atmosferde hava, yatay ve düşey yönde önceden tahmin edilemeyecek şekilde rastgele ve kaotik hareketler yapar. Bazen insanın canını sıkkan birkaç hoplama zıplama kadar önemsiz, bazen de anlık olarak uçağı kontrol dışı bıraktracak veya yapısal hasarlara neden olacak kadar şiddetli olabilir.

Kaynakça

<https://www.havadakisorular.com/slot-ctot-nedir/>

<https://ekampus.anadolu.edu.tr/#/materialdisplay?sourceurl=blog%3A%2F%2Fekampus.anadolu.edu.tr%2F027e4f0-6afc-4977-857e-9e6a2eca9f5a&turnbackurl=%2Fmaterials%2FA%C3%96F%2FHIS231U%2FMETEOROLOJ%C4%B0%2FEBOOK%2FALL&materialid=385399&materialrate=0&>

Ünite Soruları

Soru-1 :

Sand Storm terimininTürkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Kum fırtınası

(B) Güneşli

(C) Yan rüzgar

(D) Arka rüzgar

(E) Rüzgarlı hava

Cevap-1 :

Kum fırtınası

Soru-2 :

Hava tahmin raporu teriminin İngilizce karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Actual weather report

(B) b. Cb activity

(C) Weather forcecast

(D) Bumpy ride

(E) Turbulance

Cevap-2 :

Weather forcecast

Soru-3 :

Overnight flight teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Okyanus aşırı uçuş

(B) b. Bir kalkış ve iniş arasındaki uçuş bacağı

(C) Gece yatılı uçuş

(D) Çok önemli kişileri taşımak üzere yapılan uçuş

(E) Deniz aşırı uçuş

Cevap-3 :

Gece yatılı uçuş

Soru-4 :

Aşağıdakilerden hangisi hava durumu ile ilgili terimlerden biri değildir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Snowy

(B) Rainy

(C) Foggy

(D) Off Blok

(E) Turbulance

Cevap-4 :

Off Blok

Soru-5 :

Overseas flight teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Gece uçuşu

(B) Gündüz uçuşu

(C) Tarifersiz uçuş

(D) Okyanus aşırı uçuş

(E) Göl aşırı uçuş

Cevap-5 :

Okyanus aşırı uçuş

Soru-6 :

Park pozisyonunda olan uçakları, towcar aracına takılan towbar aleti ile, pilotla iletişimde olan bir görevlinin idaresinde taksiye başlayacağı noktaya itme/çekilme işlemidir. Bu açıklama aşağıdaki seçeneklerden hangisine uymaktadır?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Push back

(B) Bumpy ride

(C) Takoz koyma

(D) Off Blok

(E) On Blok

Cevap-6 :

Push back

Soru-7 :

Atmosferde su damlacıklarından oluşan, değişik şekillere sahip yapılar aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Bulut

(B) Toz fırtınası

(C) Türbülans

(D) Rüzgar

(E) Kara meltemi

Cevap-7 :

Bulut

Soru-8 :

Gündüz tanımlanabilen ışıksız nesnelerin veya geceleri tanımlanabilen ışıklı nesnelerin görüp tanınabildiği en uzak mesafeyedenir. Boşluğa gelmesi gereken kelime aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Pist görüş mesafesi

(B) Görüş

(C) Hakim görüş

(D) Kara görüşü

Cevap-8 :

Görüş

Soru-9 :

Bir uçuşun tarifeli varış ve kalkışı arasında yerde geçirmesi için planlanan süre için kullanılan İngilizce terim aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Time difference
- (B) Carrier
- (C) Ground time
- (D) Cancellation
- (E) Airborne

Cevap-9 :

Ground time

Soru-10 :

Görüş teriminin İngilizce karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Time difference
- (B) Carrier
- (C) Ground time
- (D) Cancellation
- (E) Visibility

Cevap-10 :

Visibility

7. UÇAK VE ELEMANLARI

Giriş

Uçaklar, hem şehirlerarasındaki hem de ülkeler arasındaki ulaşımın sağlanmasında önemli bir fonksiyona sahiptirler. Bunun yanında savaşlarda, hastaların nakledilmelerinde ve organ-plasma-dokunun hızlıca ulaştırılmasında kullanımları söz konusudur. Sabit kanatlı uçaklarda donanım haricinde, uçak yapısının altı ana bölümden oluştuğu kabul görmüştür. Uçağın bu bölümleri; kanat, gövde , kuyruk takımı, uçuş kontrol yüzeyleri, iniş takımları,güç grubu (motorlar) dur. Bu bölümler aşağıda incelenmiştir.

Kanatlar: (Wings) Uçağın taşıma kuvvetini sağlayan kısımlardır. Bunun yanında iç bölümleri yakıt deposu olarak kullanılır. Motor, iniş takımları, kanatçıklar (Aileron) flapların üzerine yerleştirilmesi kanadın diğer özelliklerindendir. Uçağa üstten bakıldığında, kanadın uçağın ön tarafında olan kısmına hücum kenarı, arka kısmında olan kısmına ise firar kenarı denir. Uçağın en sağındaki ve en solundaki uç noktalarındaki kısmına ise kanat ucu denir. Kanatların görevlerinden biride kanatçık, slat, flap ve spoyler gibi uçağın manevra kabiliyeti ve kaldırma kuvvetini çoğaltmakta etkili yüzeyleri üzerinde taşımaktır.

Kanatçıklar(Aileron): Kanadın firar kenarında bulunurlar, uçağın sağa sola yatışını sağlarlar ve kanat açıklığı boyunca uzanmazlar sadece az bir bölümünü kaplarlar. Hava akışı kanadın hücum kenarında bulunan slatlar tarafından düzenlenir. Uçağın iniş ve kalkış zamanlarında hızı düştüğünde uçağın havada tutunması için ek bir kaldırma kuvveti sağlayan bölüm ise flaplardır. Spoylerler, inişten sonra kısa bir mesafede uçağı durdurmak için hızın düşürülmesi gerekli olan durumlarda açılırlar, havada ise uçağın hızını keserler. Kanatların içi dolu değildir, kendisine etki eden kuvvetlere dayanmak için kiriş ve profil şekillerinden meydana gelen bir iskelettir. Bu iskeletin dışı profile uygun şekilde ve uygun malzeme ile kaplanmakta ve içi yakıt deposu olarak kullanılmaktadır.

Gövde: (Structure) Gövdenin kanatla kuyruğu birbirine birleştirmesi görevinin yanı sıra, uçaktaki çeşitli destek sistemlerini, iniş takımlarını, yolcuları ve motorları taşımak gibi görevleri bulunmaktadır. Uçağın kullanılacağı yer ve şartlara göre değişik gövde şekilleri kullanılmaktadır.

Kuyruk: (Tail): Düşey stabilize ve yatay stabilize olarak adlandırılan yüzeylerden oluşmuştur. Uçağın dengesini sağlamasının yanı sıra sağa sola dönmesini, burununu aşağı veya yukarı hareket etmesini yani yunuslama ve dalış hareketini yapmasını ve uçağın tırmanışı sağlar.

Uçuş kumanda yüzeyleri: Uçağın yönünü kumanda etmesini sağlayan parçaların genel adıdır. Uçağın hareketleri üç eksen etrafında gerçekleşmektedir. Bu hareket eksenleri;Enlemesine Eksen,Uzunlamasına Eksen, Dikey Eksen'dir.Uçaklar, bu üç ayrı yön etrafında hareket eden bir uçuş kumanda sistemine sahiptirler. Üç farklı hayali yönde hareket kabiliyetine sahip uçakların bu eksenleri ağırlık merkezinden geçmektedir. Bu eksenler ağırlık merkezi etrafında dengededir ve uçağın yaptığı tüm hareketler bu merkez etrafında gerçekleşmektedir.

İniş Takımı: Uçak taksi yaparken yer ile temasını, pist başına gitmesini, indikten sonra park yerine gitmesini sağlayan, elektrikli ve özel tasarlanmış hidrolik sistemlerin destek vermesi ile çalışan, lastikleri nitrojen gazı ile şişirilen yapılarıdır.

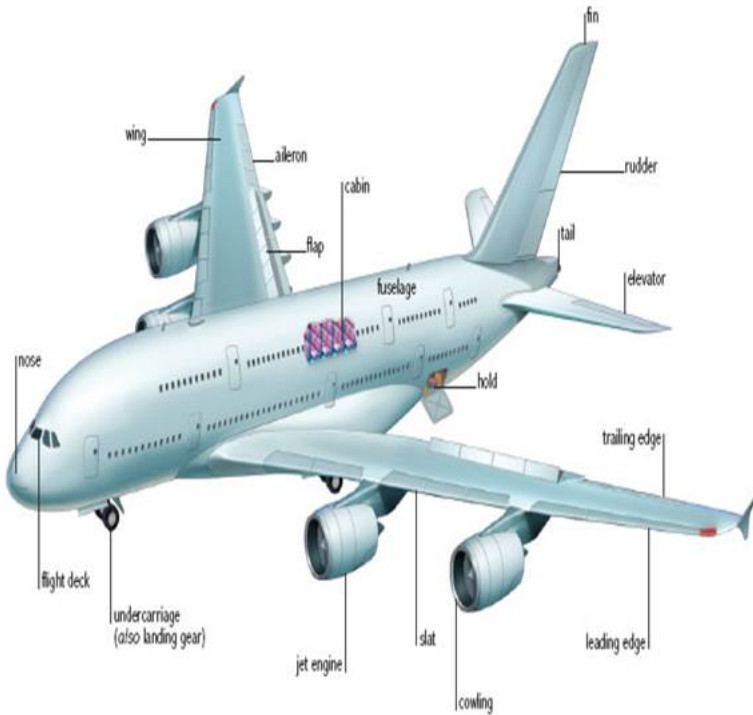
Motorlar: Uçaklardaki motorların ana görevi uçağa gerekli olan hareketi sağlamaktır. Uçağı öne doğru itip hava akımının kanatların üstünden geçmesini sağlar ve böylece kaldırma kuvveti oluşturur. Motorların uçaktaki diğer görevleri ise; uçağın gereksinimi olan elektrik , hidrolik ve pnomatik gücü sağlamaktır.

7.1. Uçak ve Elemanlarına Ait Terimler ve Karşılıkları

FUSELAGE	Kanatların ve kuyruk ünitesinin bağlı olduğu uçak gövdesi, gövde
ENGINES	Uçak motorları için kullanılan terim. Uçuş için güç üretirler. Uçağın ön yüzüne baktığımızda (yüzünüzü kokpite döndüğünüzde) soldan sağa doğru 1.2.3.4. olarak numaralandırılırlar
INBOARD ENGINES	Uçak gövdesinde en yakın motorlardır. Dört motorlu uçaklarda sol kanattaki 2 nolu ve sağ kanattaki 3 nolu motorlar iç motorlardır
OUTBOARD ENGINES	Dört motorlu uçaklarda sol kanattaki 1 no'lu ve sağ kanattaki 4 no'lu dış motorlardır
WING	Kanat,genel amaçları uçağın gövdesi için belli bir direnç alanı yaratması yani taşıma görevi yapması
LEADING EDGE	Kanatların yatay ve dikey stabilizezelerin ön kesidi hücum kenarı
TAILING EDGE	Kanatlar dikey ve yatay stabilizezelerin arkada bulunan kenarı/ firar kenarı
FLAP	Kanat üzerinde uçak gövdesine en yakın yerleştirilmiş ve ilave kaldırma gücü olarak kullanılan kanata bağlı parça
AILERON	Kanat ucuna en yakın, firar kenarının sabit ya da hareketli parçası. Uçağın yerde gidişine kumanda eder. (Uzunluk eksenini etrafında sağa sola yatışı sağlar)
SPOILER	Kanat üst yüzeyinde ayrı ayrı kalkan bölümler. Kanat kaldırma gücünü bozarak yan kontrolü güçlendirirler. (Havada sürat azaltma, yerde de tam açılarak frenleme için kullanılır)

TAIL SECTION	Uçağın kuyruk kısmı. Dümenin bitişik olduğu dikey stabilize ve elevatörün bitişik olduğu yatay stabilize den meydana gelmiştir.
MAIN WHEELS	Ana tekerlekler
LANDING GEAR	İniş takımları
MAIN GEAR	Uçağın kanatları altına yerleştirilmiş ana iniş takımı
STABILIZER	Hareketli dengeleme yüzeyi
NOSE GEAR	Uçağın burun ucu altına yerleşik iniş takımı
FUEL TANK	Yakıt tankı deposu
FUEL DUMP NOZZLE	Yakıt atma çıkışı
FUEL STOP	Uçağın yakıt alması amacıyla yaptığı programsız iniş
LIFT	Kaldırma gücü (Uçak ve helikopterlerin havada tutunmasını sağlayan kuvvettir)
THRUST	İtme gücüdür (Uçağın kanatlarında kaldırma kuvvetinin oluşması için kanadın etrafından belirli bir hız aralığındaki hava akımının geçmesi gereklidir. Bu hava akımında motorlardan elde edilen kuvvet ile sağlanır ve havacılıkta thrust olarak adlandırılır)
DRAG	Sürüklenme gücü. (Uçağın hava akımına karşı gösterdiği dirençtir. Thrust yönünün tersi yönünde oluşur)
GRAVITY	Yerçekimi (Kaldırma kuvvetinin tersi yönünde Dünya'nın merkezine dik olan kuvvettir. Uçağın yatay uçuşu sırasında kaldırma kuvveti ağırlığa eşittir)
POWER	Güç, kuvvet
MAX. TAKE OFF WEIGHT	Maksimum kalkış ağırlığı
MAX. LANDING WEIGHT	Maksimum iniş ağırlığı
MAX. ZERO FUEL WEIGHT	Maksimum yakıtsız ağırlık
PAYLOAD	Taşıyabilir canlı cansız yük
COCKPIT VOICE RECORDER	Kokpitteki sesleri kaydeden yüksek ısıya ve çarpmaya dayanıklı ses kayıt cihazı
FLIGHT DATA RECORDER	Uçuştaki verileri kaydeden (zaman,basınç,yön,uçuş seviyesi, dış ortam sıcaklığı,hız, G faktörü vs.) yüksek ısıya ve çarpmaya dayanıklı kayıt cihazı
LANDING LIGHT	İniş farı
RUDDER	Uçağın dönüş hareketini yapmayı sağlar

plane

Bölüm Özeti

Sabit kanatlı uçaklarda donanım haricinde, uçak yapısının altı ana bölümden oluştuğu görülmektedir. Uçağın bu bölümleri; kanat, gövde, kuyruk takımı, uçuş kontrol yüzeyleri, iniş takımları, güç grubu (motorlar) dur. Bu bölümler aşağıda incelenmiştir.

Kanatlar: (Wings) Uçağın taşıma kuvvetini sağlayan kısımlardır. Bunun yanında iç bölümleri yakıt deposu olarak kullanılır. Motor, iniş takımları, kanatcıklar (Aileron) flapların üzerine yerleştirilmesi kanadın diğer özelliklerindendir. Uçağa üstten bakıldığında, kanadın uçağın ön tarafında olan kısmına hücum kenarı, arka kısmında olan kısmına ise firar kenarı denir.

Gövde: (Structure) Gövdenin kanatla kuyruğu birbirine birleştirmesi görevinin yanı sıra, uçaktaki çeşitli destek sistemlerini, iniş takımlarını, yolcuları ve motorları taşımak gibi görevleri bulunmaktadır. Uçağın kullanılacağı yer ve şartlara göre değişik gövde şekilleri kullanılmaktadır.

Kuyruk: (Tail) Kuyruk, düşey ve yatay stabilize olarak adlandırılan yüzeylerden oluşmuştur. Uçağın dengesini sağlamasının yanı sıra sağa sola dönmesini, burunun aşağı veya yukarı hareket etmesini yani yunuslama ve dalış hareketini yapmasını ve uçağın tırmanışı sağlar.

Uçuş kumanda yüzeyleri: Uçağın yönünü kumanda etmesini sağlayan parçaların genel adıdır. Uçağın hareketleri üç eksen etrafında gerçekleşmektedir. Bu hareket eksenleri; Enlemesine Eksen, Uzunlamasına Eksen, Dikey Eksen'dir. Uçaklar, bu üç ayrı yön etrafında hareket eden bir uçuş kumanda sistemine sahiptirler.

İniş Takımı: : Uçak taksi yaparken yer ile temasını, pist başına gitmesini, indikten sonra park yerine gitmesini sağlayan, elektrikli ve özel tasarlanmış hidroliki sistemlerin destek vermesi ile çalışan, lastikleri nitrojen gazı ile şişirilen yapılardır.

Motorlar: Uçaklardaki motorların ana görevi uçağa gerekli olan hareketi sağlamaktır. Uçağı öne doğru iterek hava akımının kanatların üstünden geçmesini sağlar ve böylece kaldırma kuvveti oluşturur.

Kaynakça

<https://www.havauzay.org/temel-ucus-kontrol-yuzeyleri.html>

<https://ucaklar.org/ucak-motorlari/>

https://www.researchgate.net/publication/345338343_Ucus_Teorisi_ve_Temel_Ucak_Bilgisi_-_Flight_Theory_and_Basic_Aeronautical_Knowledge

<http://ucakteknisyeni.com/havacilik/temel-havacilik/219-ucaklar-nasil-ucar.pdf>

<https://aof.sorular.net/ozet/ucak-bilgisi-ve-ucus-ilkeleri-Kpu-unite-2-ucak-elemanlari-temel-kavramlar>

<https://docplayer.biz.tr/29990717-020-ucak-genel-bilgisi-icindekiler.html>

Ünite Soruları

Soru-1 :

Uçağın taşıma kuvveti hangi bölüm ile sağlanır?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Kokpit
- (B) Kabin
- (C) Kuyruk
- (D) Motorlar
- (E) Kanatlar

Cevap-1 :

Kanatlar

Soru-2 :

..... kanatla kuyruğu birbirine birleştirmesi görevinin yanı sıra, uçaktaki çeşitli destek sistemlerini, iniş takımlarını, yolcuları ve motorları taşımak gibi görevleri bulunmaktadır. Boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Gövde
- (B) Kabin
- (C) Kuyruk
- (D) Motorlar
- (E) Kanatlar

Cevap-2 :

Gövde

Soru-3 :

Uçağın dengesini sağlamasının yanı sıra sağa sola dönmesini, burunun aşağı veya yukarı hareket etmesini yani yunuslama ve dalış hareketini yapmasını ve uçağın tırmanışı sağlar. Bu bölüm aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Gövde
- (B) Kabin
- (C) Kuyruk
- (D) Motorlar
- (E) Kanatlar

Cevap-3 :

Kuyruk

Soru-4 :

Uçağın yönünü kumanda etmesini sağlayan parçaların genel adı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Gövde
- (B) Kabin
- (C) Kuyruk
- (D) Motorlar
- (E) Kumanda yüzeyleri

Cevap-4 :

Kumanda yüzeyleri

Soru-5 :

Uçağı öne doğru iterek hava akımının kanatların üstünden geçmesini sağlar ve böylece kaldırma kuvveti oluşturan bölüm aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Gövde
- (B) Kabin
- (C) Kuyruk
- (D) Motorlar
- (E) Kumanda yüzeyleri

Cevap-5 :

Motorlar

Soru-6 :

..... kanatların ve kuyruk ünitesinin bağlı olduğu uçak gövdesine verilen addır? Bu bölümün İngilizce karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?qq

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Spoiler
- (B) Aileron
- (C) Fuselage
- (D) Inboard Engines
- (E) Leading Edge

Cevap-6 :

Fuselage

Soru-7 :

Uçakta uçuş seviyesi, hız, G faktörü vs. bilgileri kaybeden yüksek ısıya ve çarpmaya dayanıklı kayıt cihazı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Spoiler

- (B) Aileron
- (C) Fuselage
- (D) Inboard Engines
- (E) Flight data recorder

Cevap-7 :

Flight data recorder

Soru-8 :

Maksimum kalkış ağırlığı teriminin İngilizce karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Max. take off weight
- (B) Max. landing weight
- (C) Max. zero fuel weight
- (D) Payload
- (E) Cockpit voice recorder

Cevap-8 :

Max. take off weight

Soru-9 :

a-LIFT- Kaldırma gücü

b-THRUST- İtme gücü

c-DRAG- Sürüklemeye gücü.

d-GRAVITY- İniş farı

e-PAYLOAD- Taşınabilir canlı cansız yük

Yukarıda Türkçe karşılıkları verilen İngilizce terimlerden hangisi yanlıştır?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) LİFT
- (B) THRUST
- (C) DRAG
- (D) GRAVİTY
- (E) PAYLOAD

Cevap-9 :

GRAVİTY

Soru-10 :

INBOARD ENGINES: Uçak gövdesinde en yakın motorlardır. Dört motorlu uçaklarda sol kanattaki nolu ve sağ kanattaki nolu motorlar iç motorlardır

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdaki seçeneklerden hangisi gelmelidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) 1-2
- (B) 2-3
- (C) 3-4
- (D) 1-4
- (E) 1-3

Cevap-10 :

3-4

8. KOKPİT - KABİN - UÇAK MUTFAĞI-TUVALET TERİMLERİ

Giriş

Bu bölümde; kokpit ve uçakta bulunan ekiplerin tanımları, uçaktaki yolcuların ve ekibin oturduğu ve kullandığı uçak bölümleri ve uçakta bulunan malzemelere ile ilişkin genel bilgi verilmektedir.

8.1. Kokpit

Hava aracı için kokpit; Uçakların uçuşulma sorumluluğunu taşıyan sorumlu kaptan pilot ve yardımcı pilotların görev yaptığı ve uçağın ön bölümünde yer alan bölümdür. Kokpitin temel işlevleri; aracı kullanana iyi bir görüş açısı ve bunun yanında kokpitte bulunan bütün kontrol mekanizmalarının kullanan için kolayca ulaşılabilir olmasını sağlamaktır. Uçağın kontrol edildiği yer uçak kokpitidir. Bu bölüm, sorumlu pilot ve yardımcı pilota ait bir ofistir benzetmesi rahatlıkla yapılabilir. Kokpit, uçak ve uçuşla alakalı tüm verilerin gösterge ve ekranlar vasıtası ile pilotlara aktarıldığı kısımdır. Kokpite yerleştirilmiş olan teknolojik göstergeler sayesinde uçaktaki her türlü veri sorumlu pilot ve yardımcı pilota iletilir Bu bölümde yer alan kontrol sistemleri sayesinde uçağın gerektiğinde manuel olarak da yönetilmesi mümkündür. Kokpitte bulunan iletişim panelleri vasıtası ile uçakla alakalı tüm bilgiler, kontrol kulelerine iletilir. Kokpit ekibi pilot ve yardımcı pilot olmak üzere iki kişiden oluşmaktadır. Uçağın geniş gövdeli veya dar gövdeli olması, uçuşun süresi ve inilecek meydan sayısına bağlı olarak bu sayılar uluslararası ve ulusal kurallar dahilinde çoğaltılıp, azaltılabilmektedir. Askeri uçaklarda ise pilot sayısı, uçağın tipine bağlı olarak bir kişiye düşebilir.

Kokpit camları çeşitli kimyasallarla vasıtası güçlendirilmektedir, yaklaşık 6 cm. kalınlığındadır ve birkaç katmandan oluşmaktadır. Söz konusu bu camlar -60 dereceden+ 40 santigrat dereceye kadar değişebilen ısıya dayanabilir. Çok olağandışı durumlarda çatlayabilir ancak çatlak sadece ilk katmanında oluşur. Camın tüm katmanlarının çatlaması, normal şartlar altında mümkün değildir.

Kokpit kapıları, kokpitte bulunan kumanda panelinden yönetilen bir güvenlik sistemine sahiptir ve sadece şifre ile açılırlar. Şifreli, kameralı ve her türlü darbeye dayanıklı çelik kapılar, pilotların kontrol ettiği ‘kilitli/kilitsiz’ konuma getirilen düğmelerle yönetilir. Eğer kokpit kapısı pilot tarafından kilitli konuma getirilmişse, kabin personeli acil giriş kodunu kullansa bile içeri giremez. Ancak genelde kilitli konumda tutulmaz ve kabin personeli ve pilotlar uçuş için belirlenmiş özel şifreyi kullanarak içeri girer. Ancak giriş öncesi kokpitteki pilotla kabin ekibi dahili haberleşme sistemi ile irtibat kurar, kokpit ekibi kameradan da kokpit kapısının önünde kim olduğunu kontrol ettikten sonra sakınca yoksa kabin ekibi içeri girer.

8.2.Kabin

Uçak kabini, uçağın yolcularının seyahat ettiği bölümdür.

8.3. Uçak Mutfağı (Galley)

Uçağın genellikle ön ve arka bölümünde, uçak tipine bağlı olarak alt veya üst katında veya orta bölümünde yolcu ve ekip için yiyecek ve içeceklerin servise hazırlanması ve muhafaza edilmesi için fırın, soğutucu, sıcak su termosları, kahve -çay makineleri gibi ekipmanların bulunduğu bölüme galley (uçak mutfağı) adı verilir.

8.4. Uçucu Ekip

Havacılık işletmeleri tarafından belirlenen, hava aracının sevk ve idare edilmesi ile görevli olan pilotları, uçuş mühendislerini, kabin içi emniyetin sağlanması ve diğer hizmetlerin yerine getirilmesi için uçuşta görevli kabin ekibini, ikram veya kargo yükleme görevlilerini, uçak tipine ve uçuşun özelliğine göre gerekli ise seyrüsefer ve radyo operatörlerini kapsar.

8.5. Kokpit Ekibi

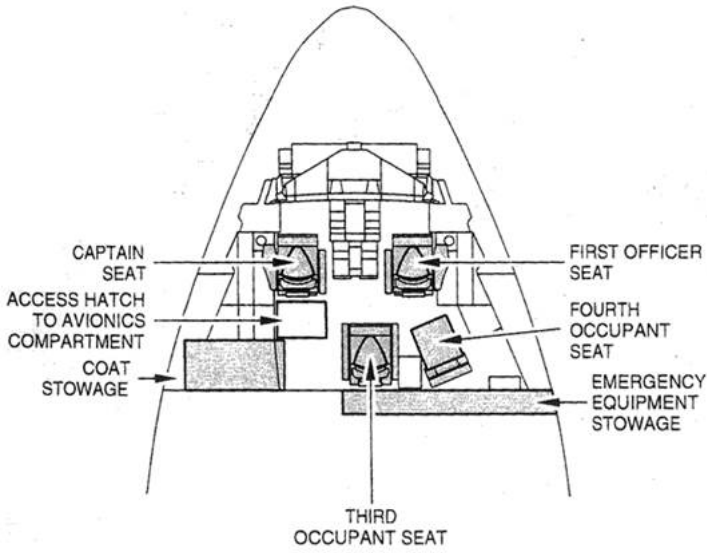
Hava aracının sevk ve idaresi yanında kullanımından da sorumlu ve ülkemiz sivil havacılık otoritesi tarafından lisans verilmiş gerekli olan asgari sayıdaki pilot veya pilotlar ile eğer var ise uçuş mühendisleridir.

Kaptan Pilot; Uçuş boyunca hava aracının tüm harekâtından sorumlu, havacılık işletmesi tarafından atanmış, kaptan pilot statüsünde ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından bu amaçla yetki verilmiş belirli bir lisansa sahip olan pilottur.

Pilot; Hava aracının sevk ve idaresiyle görevlendirilmiş, sorumlu kaptan pilot ve/veya kaptan pilot dışındaki Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından yetki verilmiş diğer pilot ya da pilotlardır.

Sorumlu Kaptan Pilot; Havacılık İşletmeleri tarafından belirlenen ve uçuşun sevk ve idaresinden sorumlu kaptan pilot ya da acil durumlarda, kaptan pilotun görev yapamayacak durumda olması sebebi ile geçici olarak bu görevi üstlenecek olan pilottur.

Kokpit görünümü;

Kokpit ile ilgili kullanılan genel terimler aşağıdaki gibidir.

CAPTAIN'S SEAT	Kaptan koltuğu
SEAT First Officer (F/O)	II. Pilot koltuğu
STICK	Lövy
AUTOPILOT	Oto pilot
CENTRAL PEDESTAL	Orta pedestal
CIRCUIT BREAKERS (C/B)	Devre kesici
FIRE HANDLE	Yangın Kolu
LANDING GEAR LEVER	İniş takımı kolu
THROTTLE	Gaz kolu
MANUAL GEAR EXTENSION	Manual olarak iniş takımlarını çıkarma işlemi

8.6. Kabin Ekibi

Bir uçuş görevinin icra edilmesinde kokpit ekibi haricinde, esas görev yeri hava aracının kabini olan ve havayolu işletmesi tarafından yolcunun emniyetini ve gereksinimlerini karşılamak için gereken temel emniyet ve/veya tazeleme eğitimlerini tamamlamış, geçerli sertifikaya sahip görevlilerdir.

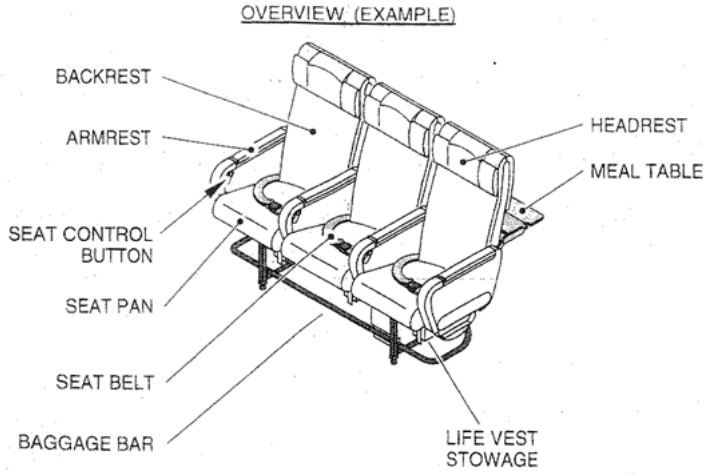
Bu kapsamda aşağıdaki terimlere yer verilmiştir.

CABIN	
CABIN FLOOR	Kabin zemini
CABIN CEILING	Kabin tavanı
AISLE	Koridor
WINDOW SHADE	Güneşlik
CURTAIN	Perde
CARPET	Halı
CABIN PRESSURE	Kabin basınçlandırması
CABIN ALTITUDE	Kabin irtifası
DIFFERENTIAL PRESSURE	Basınç farkı
PRESSURIZED CABIN	Basıncılı kabin
CABIN TEMPERATURE	Kabin ısısı
FORWARD ENTRY DOOR	Ön giriş kapısı
AFT ENTRY DOOR	Arka giriş kapısı
FORWARD GALLEY DOOR	Ön mutfak kapısı
OWERWING HATCH	Kanat üstü emergency çıkış penceresi
AFT GALLEY DOOR	Arka mutfak kapısı
PLUG TYPE DOOR	Tapa tipi kapı
AISLE SEAT	Koridor koltuğu
EARPHONE	Kulaklık
HOSTESS CALL BUTTON	Hostes çağırma düğmesi
CHIME	Çağırma sesi
DOOR LOCK	Kapı kilidi
ASSIST HANDLE	Dayanma kolu, yardımcı kol
BARRIER STRAP	Emniyet bandı
VIEWING WINDOW	Gözetleme penceresi
STOWAGE BIN	Kapaklı başüstü rafı
TRASH BAG	Çöp torbası

RELAX SET	Dinlendirici set
RECLINE LEVER	Geri yatırma kolu
AUDIO PANEL	Radyo ve TV dinleme paneli
AFT AIRSTAIRS	Arka merdiven
HANDRAIL	Merdiven parmaklığı
CABIN WINDOW	Kabin penceresi
SEAT	Koltuk
SEATING CAPACITY	Koltuk kapasitesi
ATTENDANT SEATS	Kabin memuru koltuğu
SEAT ROW	Arka sıra
LEFT HAND ROW	Sol taraftaki sıra
RIGHT HAND ROW	Sağ taraftaki sıra
SEAT CUSHION	Koltuk minderi
WINDOW SEAT	Pencere kenarı koltuğu
FOLDING TRAYTABLE	Koltuk arkasındaki katlanan masa
SEAT BACK POCKET	Koltuk arkası cep
PAPER BAG	Kağıt torba
OVERHEAD RACK	Başüstü rafı
SEAT BELT	Koltuk kemeri
MEAL TABLE	Yemek masası

Yolcu koltuklarında bulunan ekipman;

The equipment of the Y/C seat consist of:

Uçak kabininde bulunan bazı bölüm ve malzemeler ve karşılıkları.

SINK	Lavabo
WATER SHUT OFF VALVE	Su kesme vanası
WORK LIGHT	Çalışma ışığı
ELECTRICAL PANEL	Elektrik paneli
WASTE	Çöp
COAT ROOM	Vestiyer
DUTY FREE STOWAGE	Gümrüksüz satış madde dolabı
WATER FAUCET	Su musluğu
LOTION FOR MEN	Losyon (erkek)
LOTION FOR WOMEN	Losyon (kadın)
TOILET SEAT COVER	Hijyenik tuvalet örtüsü
TIME TABLE	Tarife
COMMENT CARD	Öneri formu
PILLOW	Yastık
HEADREST COVER LINEN	Baş yastığı kılıfı
BLANKET	Battaniye
GIFT	Hediyelik eşya
CUTLERY SET	Çatal-bıçak-kaşık seti
GLASSWARE	Bardak takımı
SOFT DRINK	Hafif içecek
WINE	Şarap
STAINLESS STEEL	Paslanmaz çelik
CAVIAR	Havyar

BABY CARRY COT	Portatif bebek yatağı
COAT HANGER	Elbise askısı

LAVATORY	
LAVATORY-TOILET-WC	Tuvalet
OCCUPIED	Meşgul
VACANT	Boş
MIRROR	Ayna
MIRROR LIGHT	Ayna ışığı
PAPER TOWEL/PAPER TISSUE	Kağıt havlu
TOILET SEAT COVER	Klozet kapağı örtüsü
ROLL OF TOILET PAPER	Tuvalet kağıdı
SANITARY NAPKIN	Sihhi bez
AIR SICKNESS BAG	Kusmuk torbası
FLUSH BUTTON	Tuvalet temizleme düğmesi,tuvalet flaşı
WASH BASIN	Lavabo
SOAP	Sabun
DIAPERS	Çocuk bezi

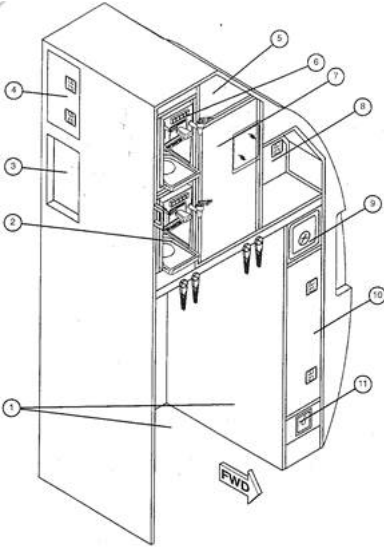
LAVATORY	
LAVATORY-TOILET-WC	Tuvalet
OCCUPIED	Meşgul
VACANT	Boş
MIRROR	Ayna
MIRROR LIGHT	Ayna ışığı
PAPER TOWEL/PAPER TISSUE	Kağıt havlu
TOILET SEAT COVER	Klozet kapağı örtüsü
ROLL OF TOILET PAPER	Tuvalet kağıdı
SANITARY NAPKIN	Sihhi bez
AIR SICKNESS BAG	Kusmuk torbası
FLUSH BUTTON	Tuvalet temizleme düğmesi,tuvalet flaşı
WASH BASIN	Lavabo
SOAP	Sabun
DIAPERS	Çocuk bezi
BLADES	Jilet
SHAVER OUTLET	Priz
MAKE-UP KIT	Makyaj takımı
SHELF	Raf

Tuvaletlerde bulunan ekipman;

- 1- Toilet Seat cover
- 2- Flush button
- 3- Assist handle
- 4- Nursing table
- 5- Paper dispenser panel
- 6- Wash basin door
- 7- Wash basin
- 8- Mirror
- 9- LSU (Lavatory service unit:Kemer ikaz ışıkları,kabın memuru çağırma düğmesi,No smoking sign bulunur)

Galley görünümü;

- 1- FULL SIZE CARTS 7- OVEN
 2- BEVERAGE MAKER 8- MISCELLANEOUS STOWAGE
 3- ATTENDANT COMMUNICATION PANEL 9- WASTE CHUTE
 4- MISCELLANEOUS STOWAGE 10- WASTE COMPARTMENT
 5- ELECTRICAL PANEL 11- WATER SHUT OFF VALVE
 6- BEVERAGE MAKER

GALLEY AND FOOD	
GALLEY	Uçak mutfağı
ELECTRICAL CONTROL PANEL	Elektrikli kontrol paneli
SWITCH	Düğme
HEATHER	Su ısıtıcısı
OVEN	Fırın
LIQUID CONTAINER	Termos
LIQUID CONTAINER JUG	Termos
WORK TABLE	Çalışma masası
FOLDING TROLLEY	Katlanan trolley

WASTE CONTAINER	Çöp kutusu
POTABLE WATER	İçilebilir su
NON POTABLE WATER	İçilmez su
DRINKING WATER FOUNTAIN	İçme suyu musluğu
CATERING	İkram
CATERING OFFICER	İkram memuru
GALLEY EQUIPMENT	Mutfak donanımı
ICE BUCKET	Buz kovası
NAPKIN	Peçete
CIRCUIT BREAKER	Sigorta
GALLEY POWER SWITCH	Mutfaka elektrik sağlayan switch
LUNCH BOX	Plastik yemek kutusu
BUN HEATER/WARMER	Isıtıcısı (ekmek, fincan vs.)
AIR CHILLER	Soğutucu sistem
TROLLEY	Tekerlekli servis arabası
HOT JUG	Termos
DRAWER	Çekmece
WATER FOUNTAIN	Su musluğu
BOTTLE OPENER	Şişe açacağı
ICE BOX	Buz kabı
MENU	Menü
MEAL TRAY	Yemek tepsisi
CHEESE TRAY	Peynir tepsisi
SNACK TRAY	Çerez tepsisi
FRUIT TRAY	Meyve tepsisi
CAN-OPENER	Konserve açacağı
SPONGE	Sünger

PLATE	Tabak
BOWL	Kase
SAUCER	Fincan tabağı
GLASS	Bardak
CUP	Çay/kahve bardağı
PAPER CUP	Kağıt bardak
FORK-KNIFE-SPOON	Çatal-Bıçak-Kaşık
COFFEE POT	Metal demlik
TABLE CLOTH LINEN	Kumaş masa örtüsü
ICE CUBE	Buz parçası
PLASTIC BAG	Plastik torba
FRUIT BASKET	Meyve sepeti
ICE TONGS	Buz maşası
SCISSORS	Makas
TRAY MAT	Tepsi örtüsü
NO PORK STICKER	İçinde domuz eti yoktur etiketi
CHINAWARE	Porselen takımı
LEMON SQUEEZER	Limon sıkacağı
COCKTAIL STIRRER	Kokteyl karıştırıcısı
THOOTH PICK	Kürdan
JAM	Reçel
ROLL	Ekmek
CROISSANT	Ay çöreği
HONEY	Bal
GRILLED TOMATO	Izgara domates
SCRAMBLED EGGS	Bir tür pişirilmiş yumurta
MUSHROOM	Mantar
BEEF KEBAB ON SKEWER	Şiş kebab

VEAL CUBES	Dana kuşbaşı
PICKLE	Turşu
BREAST OF CHICKEN	Tavuk göğüsü
ROASTED LAMB	Kuzu fırın
LETTUCE	Marul
TOMATO SLICE	Söğüş domates
PARSLEY	Maydanoz
CHEESE	Peynir
BLACK OLIVES	Siyah zeytin
WALNUT	Ceviz
SEASONAL SALAD	Mevsim salatası
ARTICHOKE HEART	Enginar kalbi
CUCUMBER	Salatalık
BOILED CARROT	Havuç haşlama
PASTRY	Tatlılar
BREAST OF DUCK	Ördek göğüsü
SWEET CORN	Tatlı mısır
PEAS	Bezelye
GREEN BEANS	Taze fasulye
BUTTERED BREAD	Tereyağlı ekmek
SMOKED SALMON	Tütsülenmiş somon balığı
PRAWN	İri karides
VEGETABLE	Sebze
STUFFED VINE LEAVES	Yaprak dolması
DESSERT	Tatlı
LIQUEUR	İçkiler
MAIN COURSE	Ana yemek
PEPPER POURER/SALT POURER	Biber/tuz poşeti

BEER	Bira
MUSTARD	Hardal
NUT	Fındık
MILK POWDER	Süt tozu
ORANGE JUICE	Portakal suyu
SOUR CHERRY JUICE	Vişne suyu
APPLE JUICE	Elma suyu
STRAWBERRY JUICE	Çilek suyu
LEMON JUICE	Limon suyu
APPETIZER	İştah açıcı
SHRIMP COCKTAIL	Karides kokteyli

Bölüm Özeti

Hava aracı için kokpit; Uçakların uçuşulma sorumluluğunu taşıyan sorumlu kaptan pilot ve yardımcı pilotların görev yaptığı ve uçağın ön bölümünde yer alan bölümdür. Kokpitin temel işlevleri; aracı kullanana iyi bir görüş açısı ve bunun yanında kokpitte bulunan bütün kontrol mekanizmalarının kullanan için kolayca ulaşılabilir olmasını sağlamaktır.

Uçak kabini; uçağın yolcularının seyahat ettiği bölümdür.

Uçak Mutfağı (Galley); Uçağın genellikle ön ve arkasında, ancak uçak tipine bağlı olarak alt veya üst katında veya ortasında bulunur. Yolcu ve ekibe ait yiyecek ve içeceklerin servise hazırlanması ve muhafaza edilmesi için fırın, soğutucu, sıcak su termosları, kahve -çay makinaları gibi ekipmanların bulunduğu bölüme galley (uçak mutfağı) adı verilir

Uçucu Ekip; Havacılık işletmeleri tarafından belirlenen, hava aracının sevk ve idare edilmesi ile görevli olan pilotları, uçuş mühendislerini, kabin içi emniyetin sağlanması ve diğer hizmetlerin yerine getirilmesi için uçuşta görevli kabin ekibini, ikram veya kargo yükleme görevlilerini, uçak tipine ve uçuşun özelliğine göre gerekli ise seyrüsefer ve radyo operatörlerini kapsar.

Kaptan Pilot; Uçuş boyunca hava aracının tüm harekâtından sorumlu, havacılık işletmesi tarafından atanmış, kaptan pilot statüsünde ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından bu amaçla yetki verilmiş belirli bir lisansa sahip olan pilottur.

Pilot; Hava aracının sevk ve idaresiyle görevlendirilmiş, sorumlu kaptan pilot ve/veya kaptan pilot dışındaki Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından yetki verilmiş diğer pilot ya da pilotlardır.

Sorumlu Kaptan Pilot; Havacılık İşletmeleri tarafından belirlenen ve uçuşun sevk ve idaresinden sorumlu kaptan pilot ya da acil durumlarda, kaptan pilotun görev yapamayacak durumda olması sebebi ile geçici olarak bu görevi üstlenecek olan pilottur.

Kabin Ekibi; Bir uçuş görevinin icra edilmesinde kokpit ekibinin dışında, esas görev yeri hava aracının kabini olan ve havayolu işletmesi tarafından yolcunun emniyetini ve gereksinimlerini karşılamak için gerekli temel emniyet ve/veya tazeleme eğitimlerini tamamlamış, geçerli sertifikaya sahip görevlilerdir.

Kaynakça

<https://www.flypgs.com/seyahat-sozlugu/kokpit>

<https://www.isgturkiye.com/konu/ucaklarda-kokpit-guvenligi-nasil-saglaniyor.3819/>

<https://docplayer.biz.tr/311511-Ucucu-ekip-ucus-gorev-ve-dinlenme-sureleri-ile-uygulama-esaslari-talimati-sht-6a-50-rev-06-birinci-kisim-genel-hukumler.html>

Ünite Soruları

Soru-1 :

Hava aracının sevk ve idaresi yanında kullanımından da sorumlu ve ülkemiz sivil havacılık otoritesi tarafından lisans verilmiş gerekli olan asgari sayıdaki pilot veya pilotlar ile eğer var ise uçuş mühendisleridir.Yukarıda tanım aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Sürüş Ekibi
- (B) Merkezi Ekip
- (C) Kabin Ekibi
- (D) Kokpit Ekibi
- (E) Sorumlu Ekip

Cevap-1 :

Kokpit Ekibi

Soru-2 :

Aşağıdakilerden hangisi uçak tuvaletlerde bulunan ekipmanlardan değildir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Assist handle
- (B) Flush button
- (C) Wing
- (D) Nursing table
- (E) Toilet Seat cover

Cevap-2 :

Wing

Soru-3 :

Attendant Seats teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Kabin memuru koltuğu
- (B) Geri yatırma kolu
- (C) Kabin penceresi
- (D) Koltuk arkası cep
- (E) Pencere kenarı koltuğu

Cevap-3 :

Kabin memuru koltuğu

Soru-4 :

Bir uçuş görevinin icra edilmesinde kokpit ekibinin dışında, esas görev yeri hava aracının kabini olan ve havayolu işletmesi tarafından yolcunun emniyetini ve gereksinimlerini karşılamak için gereken temel emniyet ve/veya tazeleme eğitimlerini tamamlamış, geçerli sertifikaya sahip görevlilerdir. Bu tanım aşağıdakilerden hangisine aittir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Sürüş Ekibi
- (B) Merkezi Ekip
- (C) Kabin Ekibi
- (D) Kokpit Ekibi
- (E) Sorumlu Ekip

Cevap-4 :

Kabin Ekibi

Soru-5 :

Yolcu ve ekibe ait yiyecek ve içeceklerin servise hazırlanması ve muhafaza edilmesi için fırın, soğutucu, sıcak su termosları, kahve -çay makinaları gibi ekipmanların bulunduğu bölüm aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Toilet
- (B) Galley
- (C) Kokpit
- (D) Kabin
- (E) Trolley

Cevap-5 :

Galley

Soru-6 :

Uçağın yolcularının seyahat ettiği bölüm aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Toilet
- (B) Galley
- (C) Kokpit
- (D) Seat
- (E) Kabin

Cevap-6 :

Kabin

Soru-7 :

Trolley teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden ne demektir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Ekmek vs. ısıtıcısı

- (B) Tekerlekli servis arabası
- (C) Termos
- (D) Çekmece
- (E) Mutfığa elektrik sağlayan switch

Cevap-7 :

Tekerlekli servis arabası

Soru-8 :

Water shut off valve teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Ekmek vs. ısıtıcısı
- (B) Tekerlekli servis arabası
- (C) Su kesme vanası
- (D) Çekmece
- (E) Mutfığa elektrik sağlayan switch

Cevap-8 :

Su kesme vanası

Soru-9 :

Occupied teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Toilet
- (B) Galley
- (C) Boş
- (D) Dolu
- (E) Kabin

Cevap-9 :

Dolu

Soru-10 :

Vacant teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Toilet
- (B) Galley
- (C) Boş
- (D) Dolu
- (E) Kabin

Cevap-10 :

Boş

9. BİLETLEME VE ÜCRETLER (YOLCU, BAGAJ VE KARGO)

Giriş

Seyahat sınıfları, ulaşım araçlarında müşterinin yolculuk yaptığı bölümün niteliğini belirleyen genel bir terimdir. Müşterinin oturmuş olduğu yerin sınıfı yükseldikçe içerdği farklı hizmet sebebi ile bu hizmetin karşılığında ödenilen ücret de artmaktadır. Genel olarak uçuş sınıfları Business Class ve Ekonomi Class olarak ikiye ayrılrsa da, havayolu şirketleri tarafından farklı uçuş sınıflarda kullanılabilmektedir.

Havayolu şirketleri Business Class ve Ekonomi Class arasına bazı farklı sınıflarda koyabilmektedirler. Bu sebeple her havayolunun kendine özgü farklı uçuş sınıflandırmaları söz konusu olabilir. Mesela bazı havayolu şirketleri Business Class'ın üzerine bazı ek hizmetler koyup First Class adı vererek yeni bir uçuş sınıfı oluşturabilmektedirler. Ayrıca Ekonomi Sınıfı yolcularına ek hizmetler vererek Comfort Class ya da Premium Class gibi yeni uçuş sınıfı oluşturabilmektedirler. Comfort Class, Ekonomi Class'ın bir üst sınıfı olurken Premium Class ise Business Class'ın bir alt sınıfı olmaktadır. Bu sınıfların isimleri, yerde veya uçuşta verilen ek hizmetlerin ve bunların ücretlerinin havayolu şirketleri arasında hatta aynı havayolu şirketinin yurt içi ve yurt dışı uçuşları arasında dahi değişiklik göstermektedir. Uçakta yolcunun uçuğu sınıfa bağlı olarak taşıyabileceği bagaj ağırlıkları da değişiklik göstermektedir. Ancak havayolu tarafından belirlenmiş olan taşınabilecek bagaj kg.larının aşılması durumunda aşılın kg. kadar fazla bagaj ücreti ödenmesi söz konusu olmaktadır.

9.1. Bilet

Milletlerarası hava taşımacılığında yolcu ile taşıyıcı firma arasında düzenlenen, taşıma sözleşmesi koşulları, bilgiler, uçuş ve yolcu kuponlarını kapsayan değerli bir formdur. Yolcu biletinin, belirli bir noktadan diğerine uçuşunu sağlayan bölümüne 'uçuş kuponu' denir.

Havayolu biletlerinin ortak özellikleri aşağıdaki gibidir.

- Belirli havalimanı ya da şehirlerarasında taşınma hakkı vermektedir
- Uçuşun ücretinin ödenmiş olduğunu gösteren bir belge niteliğindedir
- Uçaktaki hizmet sınıfını, uçuş no.su ve uçuşun tarihlerini göstermektedir
- Yolcunun kendinin ve bagajının uygun şartlarda taşınacağı ile ilgili her türlü bilgiyi kapsayıp bunları garanti etmektedir
- Ödenen ücretin iadesini ve gerektiğinde biletin değiştirilmesi konusunda bilinmesi gerekli olan her türlü bilgiyi içerir
- Havayolu firmasının muhasebe bölümü için gerekli olan bilgileri içermektedir.

9.2. Biletin Unsurları

Elle (Manuel) yazılan veya otomatik düzenlenen tüm uçak biletleri aşağıda sıralanmış unsurlardan oluşmaktadır.

- Seyahat boyunca sabit kalan ön ve arka kapak
- Muhasebe bölümünün kayıtları için gerekli olan ve havayolu şirketine gönderilen hesap denetçisi kuponu
- Acente Kuponu: Bu kupon bilet satışını gerçekleştirmiş olan acente tarafından muhasebe kayıtları için saklanmaktadır
- Uçuş Kuponu/Kuponları: Yolcunun uçağa binebilmesi için gerekli olan kuponlardır
- Yolcu Kuponu: Yolculuk sırasında gerektiğinde gösterilmek üzere yolcуда kalan kupondur.

Bir uçak biletinin ön ve arka kapaklarının iç ve dış yüzeylerinde yolcu için gerekli çok önemli bilgiler bulunmaktadır. Bunlar yolcunun ve havayolunun bagaj sorumluluğu, yolcular için gerekli tavsiyeler, kullanılan sürelerle ilişkin uyarılar ve taşıma sözleşmesi hakkındaki bilgilerdir.

9.3. Bilet Çeşitleri

9.3.1. ET(ETK) (Electronic Ticket) Bilet

Yolculara kağıt bilet vermeden seyahat etmelerine imkan sağlayan bir sistemdir. Bazı havayollarının bilgisayar ile check-in yapılan yerlerde kullandığı bilet türüdür. Yolcunun elinde bilet bulundurma mecburiyeti yoktur. Yolcu sadece pasaport veya kimliğiyle gelerek check-in işlemini yaptırabilir.

9.3.2. TAT Bilet (Transtional Automated Ticket)

Bilgisayar ortamında düzenlenip çıktısı alınan ve manuel bilette de olduğu gibi her bir sektöre (her bir uçuş bacağına) ait ayrı bir uçuş kuponu bulunan biletlerdir. Eğer kağıt üzerinde bir rezervasyon değişikliği yapılacaksa bunlar sticker adı verilen şerit halindeki kağıtların biletin rezervasyon sütununa yapıştırılmasıyla belirtilir. Stickerlar uçuş no. sınıf, tarih, kalkış bilgilerinin yazılı olduğu sarı kağıtlardır. Uçuş bileti eğer alındığı yerden ilk defa alınıyorsa sticker yapılmaz yani bir bilete sticker yapılması için bileti alan yolcunun önceki biletini de aynı yerden almış olması gerekmektedir.

9.3.3. ATB Bilet (Automated Ticket & Boarding pass)

Biletin bir bölümü biniş kartı olarak kullanılır. Karton bilettir ve arkasındaki manyetik şeritte yolcunun bilgileri kayıtlıdır.

9.3.4. Manuel Bilet

Herhangi bir sistem kullanılmadan elle yazılmış ve her bir sektör için yani her bir uçuş bacağına ait ayrı bir uçuş kuponu bulunan kağıt biletlerdir. İçeriğinde muhasebe, acente, uçuş ve yolcu kuponları vardır. Kağıt biletler check-in esnasında mutlaka ibraz edilmelidir. İbraz edilmediği durumlarda check-in işlemi yapılamaz. Check-in işlemi sona erdiğinde ise yolcu hizmetleri memuru tarafından uçuşa ait kuponlar alınır ve muhasebeleştirilmesi için hava yoluna teslim edilir.

9.4. Biletleme İle İlgili Terimler

9.4.1. Rezervasyon

Bir yolcunun bilet almış olması ile uçuşta bagaj ve ağırlığı ile önceden kazanmış olduğu haktr.

9.4.2. Origin

Yolcunun seyahatine başladığı noktadır.

9.4.3. Destination

Yolcunun seyahatini bitirdiği, varış noktasıdır.

9.4.4. Via

Yolcunun seyahatindeki ara istasyondur.

9.4.5. Connection

Yolcunun bağlantılı olarak devam edeceği uçuştur.

9.4.6. No-Show

Kendi isteği ile uçmayan yolculardır. Rezervasyonları olmasına rağmen uçuş için başvurmamış kişilerdir.

9.4.7. Go-Show

Rezervasyonu olmayan ancak check-in bankosuna başvurarak eğer varsa boş yeri alıp uçan yolculardır.

9.4.8. No-Record

Uçuş için onaylanmış bileti olduğu halde, ilgili uçuştaki yolcu listesinde (PNL) ismi olmayan yolculardır.

9.4.9. Overbooking

Uçaktaki koltuk sayısından daha fazla bilet satılmasıdır. Burada havayollarının amacı No-show olasılığı sebebi ile uçağın boş koltukla gitmesini engellemektir.

9.4.10. Endorsement

Bilette belirtilmiş olan taşıyıcı havayolunun değiştirilebilmesi için ilgili taşıyıcının uçuş müsadesi/izin/ciro alma.

9.4.11. Refund

Yolcunun seyahati ile ilgili dökümanların kullanılmayan kısımları için, ücretin bütününe veya bir bölümünün yolcuya geri ödenmesidir.

9.4.12. Rebooking

Yeniden bilet düzenlemeyi gerektirmeyen, sadece rezervasyon ile ilgili değişikliklerdir.

9.4.13. Reissue

Biletin yeniden düzenlenmesi gereken durumlarda (route change, carrier change, class change vs.) uygulanan işlemdir.

9.4.14. Rerouting

Route değişikliği durumunda biletin yeniden düzenlenmesidir.

9.5. Bilet İçinde Yer Alan Bilgiler

Name of Passenger Hanesi: Yolcunun isminin yazılı olduğu bölümdür. Başka bir isme transfer edilemez. Yolcunun isminin yanında ünvanı yazılmaktadır. Bu ünvanlar şu şekildedir:

MR: 12 yaş üstü- Erkek

MRS: 12 yaş üstü -Evli bayan

MS: 12 yaş üstü -Evli-Bekar bilinmeyen bayan

MISS: 0-12 yaş arası- Kız çocuk veya bebek

MSTR: 0-12 yaş arası erkek çocuk veya bebek

CHD: 2-12 yaş çocuk

INF: 0-2 yaş bebek

PROF: Tıp Profesörü

DR: Tıp Doktoru

Itinerary: Yolculuğun parkurudur. Eğer Stopover'a için izin verilmiyorsa şehir kodundan önce (X) konur.

Carrier Hanesi: Rezervasyon yapılan havayolunun iki veya üç karakterli taşıyıcı kodu yazılır.

Flight / Class Hanesi: Uçuş numarası ve rezervasyonda ayrılan, uçuşun gerçekleşeceği hizmet sınıf kodu yazılır. Hizmet Sınıf Kodları şu şekildedir:

Hizmet Sınıfı Kodları:

F (First Class)

P (First Class Premium)

A (First Class)

C (Business Class)

3 (Business Class Premium)

Y (Economy Class)

K (Economy Class)

M (Economy/Tourist Class)

T (Economy Class)

‘Date’ Hanesi: Uçuşun gerçekleşeceği tarihtir. İki rakam ile tarih, yanına da ayın üçlü kodu (İngilizce) yazılır.

Örnek: 12 MAY

‘Time’ Hanesi: Uçağın yerel kalkış saati, 24 saat kavramıyla yazılır. Örnek: 12:50, 09:00 gibi.

Status’ Hanesi: Rezervasyon kodlarının belirtildiği bölümdür. Bu bölümde görebileceğiniz rezervasyon statüsü kodları ve anlamları:

OK: Yolcunun rezervasyonu teyid edilmiş ve kesinleşmiştir.

RQ: Rezervasyon istendi ancak cevabı henüz gelmedi dolayısıyla henüz kesinleş- memiş rezervasyondur.

WL: Yolcu bekleme listesindedir. NS: No seat (inf). Koltuğu olmayan (ebeveynin kucağında seyahat eden) bebek yolcular için kullanılır.

SA: Space available (Pass II) PAD yolcular için kullanılır. Yolcu yer kalırsa uçar.

OPEN: Biletin rezervasyonunun açık olup daha sonra yapılacağını gösterir. Yolcunun isteğine göre ‘Reservation date’ açık tarihli olarak bırakılacaksa ‘open’ bütün hanelere gelecek şekilde yazılır, üzerinde ‘open’ kaydı olan uçuş kuponuna rezervasyon yapmak gerektiğinde ‘sticker’ düzenleyerek uçuş kuponu üzerine yapıştırılır.

Fare Basis Hanesi: Bilete uygulanan ücretin cinsini gösterir. Bu bölüme uygulanan ücretin tipini ve seviyesini belirleyen esas kodlar yazılır.

Tour Code: Turun kod no.su belirtilir.

Not Valid Before: Yazıldığı uçuş kuponunun ilk kullanma tarihi belirtilir.

Not Valid After: Ödenen ücretlere göre son kullanım tarihini gösterir.

Allow: Her uçuş kuponunda yolcunun ücret ödmeden taşıma hakkı olan bagaj miktarı belirtilir.

Fare Calculation Hanesi: Yolcunun seyahatinin ücretini tayin etmek için kullanılan hesaplama yolları gösterilir.

Fare Hanesi: Seyahatin başladığı ülkenin para birimi ile yazılan koltuk ücretidir.

EQIV. Fare Paid: Varsa ücret karşılığı alınan miktar yazılır.

Tax: Vergi. Eğer var ise uygulanan vergiler yazılır.

Total: Vergiler dahil toplam ücreti belirtir.

Bilet numarasının son üç rakamı TKT kodu ile basılır.

Form Of Payment: Ödeme şekli, para kodu ve miktarı yazılır (Credit, Card, Cash, Check).

Origin/Destination: Bağlantılı biletlerde, seyahatin başlangıç ve bitiş şehirleri ve biletin iç veya dış hat seyahat için kullanıldığını gösteren “D” (iç) “I” (dış) kodu yazılır.

The image shows a Carpatair flight ticket with the following details:

- Carrier:** Carpatair
- Flight Class:** V3
- Origin:** TIMISOARA
- Destination:** ROME-FIUMICINO
- Flight Dates:** 16 AUG 0900 OK, 20 AUG 1125 OK
- Fare Basis:** V3
- Fare:** EUR 750.00
- Taxes:** EUR 7.00
- Total:** EUR 817.27
- Form of Payment:** CASH
- Ticket Number:** 021 4400151538
- Issue Date:** 10 AUG 2006

Bilet içinde yer alan bilgiler

Boarding kartta (uçğa biniş kartı) yer alan bilgiler genel olarak şöyledir.

- Uçuş sınıfı
- Uçuş tarihi
- Uçak biniş kapı numarası
- Uçak koltuk numarası
- Uçğa biniş saati

- Yolcunun ismi
- Gideceği yer
- Havayolu kodu

ANADOLUJET		ANADOLUJET	
Class / Sınıf	ECONOMY CLASS / EKONOMİ SINIFI	Name / İsm	İdris Naim ŞAHİN
Flight & Date / Uçuş & Tarih	AC 231 05.02.2014	Seat & Class / Koltuk & Sınıf	06F Y
Gate / Kapı	A12		
Boarding time / Binış Saati	14:52		
From / Birlik Yeri	ESENBOĞA HAVAALANI	To / İniş Yeri	ORDU-GİRESUN HAVAALANI
Name / İsm	İdris Naim ŞAHİN	Airline use / Kullanılan Havayolu	0081A YYC27670
Boarding Pass / Binış Kartı		Remarks / Notlar	

Biletleme ve bagajlarla ilgili terimler aşağıdaki gibidir.

FARE AND BAGGAGE	
PASSENGER TICKET	Yolcu bileti
BASIC FARE	Tam bilet ücreti
ADULT FARE	12 yaş üzerinde yolcunun bilet ücreti
CHILDREN FARE	2-12 yaş arasındaki yolcunun bilet ücreti % 50
INFANT FARE	2 yaşından küçük yolcunun bilet ücreti % 10
LOADING	Yüklemek
OFFLOADING	Yük boşaltma
OVERLOADING	Fazla yükleme
OVERBOOKING	Uçaktaki koltuk sayısından fazla rezervasyon yapmak
EMBARKATION	Yolcunun uçağa binmesi
DISEMBARKATION	Yolcunun uçaktan inmesi
BAGGAGE	Bagaj
HAND BAGGAGE	El bagajı
CHECKED BAGGAGE	Kontrolден geçmiş bagaj
EXCESS BAGGAGE	Fazla bagaj
FREE BAGGAGE	Ücretsiz bagaj
UNACCOMPANIED BAGGAGE	Sahipsiz bagaj
UNCHECKED BAGGAGE	Kontrolден geçmemiş bagaj
BAGGAGE TAG	Bagaj etiketi
BAGGAGE LABEL	Bagaj etiketi
BAGGAGE ALLOWANCE	Yolcunun bagaj hakkı
ACCOMPANIED BAGGAGE	Yolcu beraberindeki bagaj
CARGO	Yük, kargo
CARGO RATE	Kargo ücreti
CHARGE	İstenen ücret
VALUABLE CARGO	Değerli kargo

TRANSIT CARGO	Uçak değiştirecek kargo
RESTRICTED ARTICLES	Sınırlanmış maddeler
DANGEROUS ARTICLES	Tehlikeli maddeler
GOODS	Madde, eşya
LIVESTOCK	Canlı hayvan
PET	Evcil hayvan
TICKETING	Biletleme
NON-CHANGEABLE	Biletin değiştirilemeyeceğini belirtir
NON-REFUNDABLE	Biletin iade edilemeyeceğini belirtir
NON-ENDORSABLE	Bir havalimanından alınan biletin bir başka havalimanından değiştirilemeyeceğini belirtir
MAXIMUM STAY	Maksimum kalış süresi
MINIMUM STAY	Minimum Kalış Süresi
AVAILABILITY	Müsaitlik
SERVICE CHARGE/SERVICE FEE	Hizmet Bedeli
DUPE RESERVATION	Aynı kişi için birden fazla bilet/rezervasyon yapılması
RESSIUE	Bilette değişiklik (cezalı)
REVALIDATION	Bilette değişiklik (cezasız)
VOID	Kesilmiş elektronik biletin aynı gün içerisinde cezasız iptal edilmesi
REFUND	İade
DIVIDE	Tek bilette yer alan yolcuları birbirinden ayırma ve iki ayrı bilet haline getirme.
DEBIT	Biletleme ile ilgili herhangi bir işlemin kuralına uygun yapılmaması durumunda havayolu tarafından acentaya uygulanan ceza/borç.
NON-STOP	İki nokta arasında hiç duraklama yapılmayan uçuş/direkt uçuş
ENDORSEMENTS/RESTRICTIONS	Kısıtlamalar
EXCESS BAGGAGE	Fazla Bagaj
FARE COUNTNATION UNIT	Fiyat hesaplama birimi
NO SHOW	Rezervasyonun haber verilmeden kullanılmaması
STOPOVER	Varış noktasına ulaşmaya kadar, bir gece veya daha uzun süreli duraklama yapılmasıdır
OVERBOOKING	Uçaktaki yolcu koltuğu sayısından fazla sayıda rezervasyon yapılması
CONJUCTION TICKET	Bağlantılı biletler
CONNECTIONS TICKET	Yolcunun seçtiği havayolunun ilk uygun uçuşuna bağlantı olmasıdır
COMBINATION FARE	2 ya da daha fazla ücretin birleştirilmesi ile uygulanan fiyat
DEADLINE	Son Opsiyon/Son Geçerlilik tarihi
DOMESTIC FARE	İç Hat Ücreti
ONWARDE COMBINATION	Birbirini takip eden seyahatler için iki veya daha fazla gidiş-dönüş ücretlerinin toplanması
ECONOMIC FARE	Ekonomi sınıfı ücreti
BUSINESS FARE	Business sınıfı ücreti
FIRST FARE	First sınıfı ücreti
FQTV FREQUENT TRAVELER	Sık uçan yolcu

GMIL - Guaranteed Mileage Miles&Smiles,	Garantili mil ödül bilet uygulaması
VERY IMPORTANT PASSENGER VIP	Çok önemli yolcu
YOUNG PASSENGER	Genç yolcu
UNACCOMPANIED MINOR	Refakatsiz çocuk
BLIND PASSENGER	Görme engelli yolcu
DEPORTEE UNACCOMPANIED	Refakatsiz deporte yolcu

BİLET ÜZERİNDE YER ALAN TERİMLER	
NAME OF PASSENGER	Yolcu adı/soyadı.
ITINERARY	Yolculuk parkuru
CARRIER	Taşıyıcı şirket.
FLIGHT	Uçuş numarası ve sınıfı yazılır
DATE	Yolculuk tarihleri
TIME	Uçağın kalkış zamanı bulunulan yerin yerel saati ile belirtilir.
STATUS	Rezervasyon onaylı/onaysız olması durumunu belirtir
FARE BASIS	Ücret kodu
NOT VALID BEFORE	Uçuş kuponun ilk kullanım tarihini belirtir
NOT VALID AFTER	Uçuş kuponun son kullanım tarihini belirtir
ALLOW	Ücret ödemedenden taşınabilecek bagaj miktarını belirtir

Bölüm Özeti

Bilet, milletlerarası hava taşımacılığında yolcu ile taşıyıcı firma arasında düzenlenen, taşıma sözleşmesi koşulları, bilgiler, uçuş ve yolcu kuponlarını kapsayan değerli bir formdur.

Bir uçak biletinin ön ve arka kapaklarının iç ve dış yüzeylerinde yolcu için gerekli çok önemli bilgiler bulunur. Bunlar yolcunun ve havayolunun bagaj sorumluluğu, yolcular için gerekli tavsiyeler, kullanılan sürelerle ilişkin uyarılar ve taşıma sözleşmesi hakkındaki bilgilerdir.

Biletleme ile ilgili terimler; Rezervasyon, Origin, Destination, Via, Connection, No-Show, Go-Show, No-Record, Overbooking, Endorsement, Refund, Rebooking, Reissue, Rerouting'dir

Bilet İçinde Yer Alan Bilgiler; Name of Passenger Hanesi, Itinerary,Carrier Hanesi,Flight / Class Hanesi, Date Hanesi ,Time Hanesi, Status Hanesi, Fare Basis Hanesi, Tour Code, Not Valid Before, Not Valid After, Allow, Fare Calculation Hanesi, Fare Hanesi, Fare Paid, Tax , Total,Form Of Payment, Origin/Destination.

Boarding kartta (uçğa biniş kartı) yer alan bilgiler genel olarak şunlardır; Uçuş sınıfı, uçuş tarihi, uçak biniş kapı numarası, uçak koltuk numarası, uçğa biniş saati, yolcunun ismi, gideceği yer, havayolu kodu.

Kaynakça

<https://www.plurestravel.com.tr/havayollari-ucus-siniflari-karsilastirma>

<https://www.tursab.org.tr/assets/pdf/biletleme-islemleri.pdf>

<https://docplayer.biz.tr/188359727-Amadeus-pnr-passenger-name-record.html>

Ünite Soruları

Soru-1 :

Aşağıdakilerden hangisi havayolu biletlerinin ortak özelliklerinden değildir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Belirli havalimanı veya şehirlerarasında taşınma hakkı vermektedir
- (B) Uçuşun ücretinin ödenmiş olduğunu gösteren bir belge niteliğini taşımaktadır
- (C) Havayolu firmasının muhasebe bölümü için gerekli olan bilgileri içermektedir
- (D) Hizmet sınıfını, uçuş numarasını ve tarihlerini göstermemektedir
- (E) Para iadesi ve bilet değiştirme konusunda bilinmesi gereken her türlü bilgiyi içermektedir

Cevap-1 :

Hizmet sınıfını, uçuş numarasını ve tarihlerini göstermemektedir

Soru-2 :

Yolcunun seyahatine başladığı ve bitirdiği noktaları ifade eden İngilizce terimler aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Via- Connection
- (B) Connection- Destination
- (C) Origin- Destination
- (D) Origin- Connection
- (E) Destination- Via

Cevap-2 :

Origin- Destination

Soru-3 :

Rezervasyonları olmasına rağmen uçuş için başvurmamış kendi istekleri ile uçmayan kişilerdir. Bu yolculara ait terim aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Go-show
- (B) No-show
- (C) Refund
- (D) Connection
- (E) Overbook

Cevap-3 :

No-show

Soru-4 :

Yolcunun seyahatini bitirdiği yerin (varış noktası) İngilizce terim karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Destination
- (B) Origin
- (C) Connection
- (D) Overbooking
- (E) Overbook

Cevap-4 :

Destination

Soru-5 :

Yolcunun bağlantılı olarak devam edeceği uçuşa ne denir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Connection
- (B) No-show
- (C) Go-show
- (D) Refund
- (E) Via

Cevap-5 :

Connection

Soru-6 :

Rezervasyonu olmayan ancak check-in bankosuna başvurarak eğer varsa boş yeri alıp uçan yolculardır. Bu yolculara ait terim aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Go-show
- (B) No-show
- (C) Connection
- (D) Pet
- (E) Refund

Cevap-6 :

Go-show

Soru-7 :

Aşağıdakilerden hangisi boarding kartta (uçğa biniş kartında) yer alan bilgilerden biri değildir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Uçuş sınıfı
- (B) b.Uçuş tarihi
- (C) Uçğa biniş saati
- (D) Bilet ücret tutarı
- (E) Gideceği yer

Cevap-7 :

Bilet ücret tutarı

Soru-8 :

Bagaj etiketi teriminin İngilizce karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Seat
- (B) Baggage
- (C) Baggage tag
- (D) Galley
- (E) Go-show

Cevap-8 :

Baggage tag

Soru-9 :

Bir yolcunun bilet almış olması ile uçuşta bagaj ve ağırlığı ile önceden kazanmış olduğu hakka ne denir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Origin
- (B) Rezervation
- (C) Destination
- (D) Via
- (E) Galley

Cevap-9 :

Rezervation

Soru-10 :

Yolcunun elinde bilet bulundurma mecburiyeti olmayan, sadece pasaport veya kimliğiyle gelerek check-in işlemini yaptırabildiği bilet çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Electronic Ticket
- (B) Transtional Automated Ticket

(C) Automated Ticket & Boarding pass

(D) Manuel Bilet

(E) Primary Ticket

Cevap-10 :

Electronic Ticket

10. KARGO TAŞIMA HİZMETLERİ

Giriş

Herhangi bir eşya veya yükün bir yerden diğer bir yere en güvenli, en süratli ve en kolay şekilde ulaştırılması için verilen hizmete kargo taşımacılığı denir. Denizyolu, karayolu, demiryolu ve havayolu ile yapılan kargo taşımacılığının esas amacı taşınacak olan bütün ürünlerin ekonomik, kısa sürede ve güvenli bir şekilde alıcıya iletilmesidir. Havayolu kargo taşımacılığının en önemli avantajı hız faktörüdür. Böylece bozulabilir ürünlerin özellikleri muhafaza edilerek piyasa değerleri korunmuş olur. Havayolu kargo taşımacılığının diğer kargo taşıma türlerine göre avantajları ise;

Taşıma süresinin kısalığı,

Farklı havacılık firmalarının olması nedeni ile esnek planlama avantajını sunması,

Havacılık sisteminin hızlı çalışması sebebiyle kolay gümrük / taşıma prosedürlerine sahip olması,

Hacimi küçük olan yüklerin taşınabilmesine imkan sağlaması,

Hassas yüklerin hasarsız taşınabilmesine olanak tanınması,

olarak sıralanabilir.

Bunun yanında dezavantajlarına bakılacak olursa;

Taşıma maliyetlerinin diğer taşıma türlerine göre yüksek olması,

Hava koşullarından etkilenme ihtimalinin yüksek olması,

Yüksek hacime ve tonaja sahip yüklerin taşınmasında planlamaya ihtiyaç duyulması,

olarak sıralanabilir.

10.1. Kargo Tanımı

Türk Dil Kurumu sözlüğünde Türkçe'ye İngilizce'den geçen (cargo) “yük taşıyan uçak, tren veya gemi”; “uçak, tren veya gemi gibi bir taşıtla taşınan eşya, yük, mal”; “bir yerden başka bir yere yük veya posta/taşıyan şirket ve bu şirketin taşıdığı yük, mal, posta” şeklinde tanımlanmıştır. Uçakta yolculara ait bagajların dışında yer alan yükler kargo taşımacılığı kapsamına girmektedir. Her uçağın modeline göre kargo taşıma kapasitesi değişmektedir. Konşimento düzenlenerek taşınan yükler kargo olarak tanımlanmaktadır. Kargoya ilişkin diğer bir tanımlama ise; belirli süre zarfında bir yerden bir başka yere taşınan, tek parçada 100 kilogramı geçmeyen ambalajlı veya koruyucu kap içinde olan dosya, kutu, koli, sandık gibi yük-eşya ve mala verilen addır.

10.2. Kargo Taşımacılığı

Kargo taşımacılığı genel manada kargonun alıcıya ulaştırılması için yapılan faaliyetleri kapsamaktadır. Kargo taşımacılığı, ticari (kurumsal) ve ticari olmayan (bireysel) kargoların taşınmasını kapsar. Başka bir ifade ile yüklerin kamyonlara, trenlere, gemilere ve uçaklara yüklendiği kara, deniz veya hava yoluyla mal ve mal taşıma işlemidir. Ayrıca, gönderi palet/konteynerlerin ağırlığına veya sayısına göre ölçülür. Hava kargo taşımacılığı üç ana kategoriye ayrılır. Bunlar; yolcu uçaklarına yüklenen kargo, kargo uçaklarına yüklenen kargo, süper kargo uçaklarına yüklenen büyük kargolar (uçak parçaları, askeri malzemeler vs.) olarak sınıflandırılır.

10.3. Kargonun Uçağa Yüklenmesi İçin Yapılacak İşlemler

Kargo uçakları genellikle yolculardan çok, malzeme taşımak için tasarlanmış olan uçaklardır. Yolcu uçaklarına nazaran daha az konforlu ve daha büyüktürler. Nedeni ise mal yükleme ve indirme işlemlerinin gerçekleştirilmesidir. Kargo uçakları, geniş ve uzun gövde, yüksek kanatlar, iniş takımlarında çok sayıda tekerlek ve kargoların uçağın arka kısmından da yüklenebilmesi için yüksek bir kuyruğa sahiptirler. Uçağa yüklenecek tüm kargolar aprona çıkıştan önce X-Ray'den geçirilir. Gerekli hallerde güvenlik amacıyla bekletilebilir. Özelliği olan bazı kargolar X-Rayden geçmez bunlar; Diplomatik postalar, canlı hayvanlar, bozulabilir kargo, bazı tıbbi malzemeler, canlı insan organlarıdır. Tüm kargoların geleneksel X-Ray yöntemi ile taranması zorunludur. Ancak belirtilen kargo gönderilerinin özel durumları göz önüne alındığında, alternatif uygun güvenlik tedbirleri ile kontrolü sağlanmaktadır. Bu tedbirler; fiziksel arama, patlayıcı iz tespit sistemi ile tarama, gerektiğinde yetkili otoriteden talep edilecek eğitilmiş köpek ile arama ya da güvenlik depolaması (minumum 24 saat bekletmek) şeklindedir. Kargo alanının genel güvenliği yetkili personel tarafından sağlanır. Kontrolü yapılmış kargo konteynırlara yüklenir ve uçağa kadar görevli personel nezaretinde gider. Kargonun uçağa yüklenmesi görevli personelin gözetimi altında yapılır. Genellikle kargo uçaklarında çalışan bu görevlilere ‘Load Master’ ismi verilmektedir. Bu görevliler uçaklara yüklemenin dengeli şekilde yapılmasının matematiksel hesaplarını ‘load and trimsheet’ üzerinden yapmaktadırlar. Yükleme ve boşaltım esnasında gerekli olan kontrolü ve takibi sağlamaktadırlar. Tehlikeli maddeler, özel kargolar ve canlı hayvan taşımacılığı uzmanlık alanlarındandır. Bu mesleğin gereği olan standart eğitimlerini almaları gerekmektedir. Uçakları imal eden firmalar uçağın yapısal özellikleri, uçuş sınırları ve yükleme ile ilgili bilgileri barındıran grafikler oluştururlar. Bu grafikler genellikle kritik ağırlık ve ağırlık merkezi değerlerinden oluşur ve ağırlık-denge zarfı olarak isimlendirilmektedir. Hem uçuş, hem de yükleme açısından ağırlık-denge zarfının iyi bir şekilde analiz edilmesi çok önemlidir. Amaçlanan noktanın tespitinin iyi olması, çözümünün de doğru olmasını sağlamaktadır. Kargoları yükleyen çalışanların (load master), uçağı yüklemelerinden önce kargoların bulunduğu konteynerlerin listesi gelir. Listelerde tip, ağırlık ve yükleme bilgileri bulunmaktadır. Load masterlar bu bilgiler doğrultusunda, önceliği olan kargoları ilk önce seçip yerleştirmektedirler. Daha sonraki aşamalarda ise aynı tipteki kargoları gruplandırarak, yer kaybını en aza indirecek şekilde sıralama ve ağırlık merkezini iyileştirici yerleştirmeleri yapmaktadırlar.

10.4. Kargo Acentesi

Şirket ile bağımlı bir hizmet ilişkisi içinde olmadan bir sözleşmeye dayalı belirli bir yer veya saha içinde AWB (Air waybill) düzenleyip, satmaya ve bununla ilgili faaliyetlerde bulunmaya aracılık eden tacir veya ticari kuruluş kargo acentesi olarak adlandırılır. Başka bir ifade ile; bir işletici ile iş ilişkisi içinde olan kargo, kurye ve ekspres koliler konusunda yetkili makam tarafından kabul edilmiş veya gereken güvenlik kontrollerini sağlayabilen bir acenta, nakliyeciyi veya diğer bir kuruluştur.

10.4.1. IATA Onaylı Kargo Acentesi

Adı IATA Kargo Acenteleri listelerinde kayıtlı olup, kargo taşımaları için IATA kuralları çerçevesi içerisinde faaliyet gösteren ve bu maksada yönelik olarak AWB (Air waybill) satma yetkisine sahip acentedir. IATA kargo acentesi olmanın avantajları şöyle sıralanabilir;

Uluslararası arenada tanınır, popüleritesi yüksek olur

IATA'nın logosunu resmi yazışmalarda kullanabilme avantajına sahiptir

Havayolu şirketlerince yapılan indirim kampanyalarından bu sayede yararlanabilir

İndirimli ücretler ile IATA'nın verdiği eğitim, seminer ve konferanslara katılabilme imkanına sahip olur

10.4.2. IATA Olmayan (Non-IATA) Kargo Acentesi

IATA kargo acente listesinde kayıtlı olmayan ve ancak pazar ve/veya rekabet şartları dolayısıyla bölgesinde şirketin kendi faaliyetlerini engellemeksizin kargo kapasitesinin pazarlanmasını ve Air Waybill satışını yapmak üzere direkt olarak çalışan kargo acentesidir.

10.4.3. Tayin Edilen (Atanan) Kargo Acentesi

GSA statüsünde çalışma yeterliliğine sahip olmayan ancak Tayin Edilen (Appointed) Kargo Satış Acentesi Sözleşmesi ile görev, yetki ve sorumluluk şartları tespit edilen, bu esaslar çerçevesinde şirket AWB'lerini satma ve/veya düzenleme yetkisi olan acentedir.

10.4.4. Kargo Genel Satış Acentesi

Kargo Genel Satış Acentesi (Kargo GSA) Sözleşmesi ile yetki, sorumluluk ve yeterlilik koşulları tespit edilen ve sözleşme ile belirlenen yetki bölgesi dahilinde şirket kargo faaliyetlerini yürüten ve AWB'leri pazarlamak üzere acentelere dağıtan acente veya havayoludur. Ayrıca Kargo Wholesaler Sözleşmesi ile yetki ve sorumlulukları tespit edilerek bu kapsamda faaliyet gösteren, düzenlenen esaslar çerçevesinde AWB'leri kapsamda pazarlamak üzere acentelere dağıtan ve AWB düzenleme yetkisi de bulunan acentedir.

10.4.5. Güvenlik Onaylı Acente (Regulated Agent)

Kargo ve posta ile ilgili uygun kabul ve gerekli güvenlik kontrollerini sağlayarak mahalli Sivil Havacılık Otoritesi güvenlik sertifikasını/onayını almış acentedir.

10.5. Air Waybill- Konşimento

Uluslararası bir hava korgosunun taşınması ve teslim edilmesi için gerekli bilgilerin üzerinde belirtildiği, taşıyıcı havayolu ile gönderici arasında bir sözleşme niteliğindeki belge aynı zamanda bir fatura ve sigorta poliçesidir. Air Waybill (AWB) "Airline Air Waybill" ve "Neutral Air Waybill" olmak üzere iki çeşittir.

Airline Air Waybill (Printed Air Waybill): İhraç eden havayoluna dair bilgiler ile AWB numarası AWB üzerinde önceden basılı olduğu belgedir.

Neutral Air Waybill: Taşıyıcı havayolu bilgileri veya AWB numarası üzerinde basılı olmayan belgedir.

AWB form teknik özellikleri "IATA Cargo Service Conference Resolution 600 A ve ekleri" ile belirlenmektedir. AWB nüshalarının (orjinal) arkasında yer alan anlaşma şartları (Conditions of Contract) metni ise, "IATA Cargo Service Conference Resolution 600b" ile belirlenmektedir. Her bir havayolu konşimentosu onu düzenlemiş olan havayolu şirketinin seri no.su ve üç basamaklı kodu ile tanımlanır. Örneğin THY'nin kodu 235'tir.

10.6. Handling Etiketleri ve Açıklamaları

Kargo paketlerinin uygun yükleme ve depolanmasında bilgi vermek amacıyla kullanılan etiketlere handling etiketi denir. Kargo paketlerinin etiketlenmesinden gönderici sorumludur. Etiketlerle ilgili çok genel bilgiler aşağıda bulunmaktadır.

10.6.1. IATA Zaman ve Isı Hassasiyeti Etiketi (IATA Time and Temperature Sensitive Label)

Süre ve ısı kontrollü olarak sevk edilmesi gereken sadece tıbbi malzeme içerikli kargoların doğru şekilde sevk edilmesi amacıyla uygulanır.

10.6.2. Isı Etiketi (Keep Temperature)

Belli bir ısı aralığında depolanması ve taşınması gereken gönderiler için kullanılır.

- Dondurulmuş Madde Etiketi : Dondurulmuş madde gönderilerinde kullanılır.

- Belli Bir Isı Gerektiren Kargo Etiketi

+2° Cto +8°C ısı aralığında taşınması gereken kargolar.

10.6.3. Belli Bir Isı Gerektiren Kargo Etiketi

+15°C ve +25 °C ısı aralığında taşınması gereken kontrollü oda ısısı (CRT) olarak tanımlanan kargolar.

10.6.4. Bozulabilir Kargo Etikesi (Perishable)

Yüksekliğe, ısıya, neme, iklime veya diğer çevresel şartların değişikliğine veya verilen zamanın aşımı sebebi ile bozulabilecek veya çürüyecek kargo gönderilerinde kullanılır.

10.6.5. Kırılabilir Kargo Etiketi (Fragile)

Cam veya porselenden yapılmış eşya, radyo, televizyon gibi kırılabilir kargo paketlerinde kullanılır. Bu etiketler, her bir yüzde olmak kaydı ile paket üzerinde 4 adet bulunmalıdır.

10.6.6. Ağır Kargo Etiketi (Attention Secure)

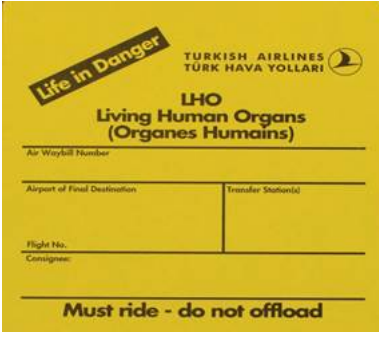
Parça başına ağırlığı 150 kg veya üzerinde olan kargo paketlerinde kullanılır. Etiketin üzerine paketin ağırlığı yazılmalıdır.

10.6.7. Canlı İnsan Organı/Taze Kan Etiketi (Live Human Organ)

Organ, doku ve taze kan taşınmalarında, standart ve özel etiketlenmiş organ ve doku taşıma kapları için uygulanır.

Yurt içi taşımalarda paketlerin üzerine “DİKKAT ORGAN/DOKU TAŞIMA KABİ” ve “DİKKAT X-RAY CİHAZI VE METAL KAPI DEDEKTÖRÜNDEN DURDURULMADAN GEÇİRİLİR” ibareleri büyük harf ile ve kolaylıkla görülebilecek büyüklükte yazılmalıdır.

10.6.8. Canlı Hayvan Etiketi (Live Animal)

Canlı hayvan konteyneri üzerinde en az bir adet bulunmalıdır.

10.6.9. Laboratuvar Hayvanı Etiketi (Laboratory Animal)

Laboratuvar hayvanı konteyneri üzerinde en az bir adet bulunmalıdır.

10.6.10. Dik Tutunuz Etiketi (This Way Up)

Üstünde paketin yönünü gösteren etiket olan paketler, taşımının her safhasında işaret edildiği yönde dik pozisyonda tutulmalıdır.

Bu etiket; kırılacak kargo gönderilerinde paket üzerinde her yan yüzde olmak kaydı ile 4 adet, ıslak kargo (canlı hayvan dahil) ve sıvı tehlikeli madde gönderilerinde paket üzerinde karşılıklı yüzlerde olmak şartıyla en az iki tane bulunmalıdır.

10.6.11. Kargo Uçağı Etiketi (Cargo Aircraft Only)

Paketin sadece kargo uçağında taşınması gerektiğini gösteren etikettir. Üzerinde bu etiket bulunan paketler kesinlikle yolcu uçağına yüklenmez.

10.6.12. Manyetik Materyal Etiketi (Magnetic Material)

Mıknatıs gibi manyetik madde içeren paketler üzerine 9.sınıf tehlikeli madde etiketi yerine yapıştırılır. Bu etikete sahip paketlerin, uçuşta yön saptama ünitelerine yakın pozisyonlarda yüklenmemesi gerekmektedir. Birden fazla paketteki etki, hepsinin toplamı olarak dikkate alınmalıdır.

10.6.13. Isıdan Uzak Tutunuz Etiketi (Keep Away From Heat)

Tehlikeli madde risk etiketlerinin yanında kullanılırlar. Paketin tüm taşıma sürecinde güneş ışığından ve her türlü ısı kaynağından korunması gerektiğini belirtir.

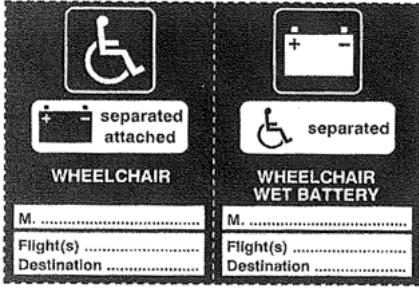
10.6.14. Soğutularak Sıvılaştırılmış Gazların Etiketi

Tehlikeli madde risk etiketinin yanında bulunmalıdır.

10.6.15. Akülü Araç ve Tekerlekli Sandalye Etiketi

Akülü araç veya tekerlekli sandalyenin handlingini kolaylaştırmak için kullanılmaktadır.

10.7. Özel Kargo Çeşitleri

Bozulabilir Kargo (Perishable Cargo);

Yüksekliğe, ısıya, neme, iklime veya diğer çevresel şartların değişikliğine veya verilen zamanın aşımı sebebi ile bozulabilecek veya çürüyebilecek kargolara denir.

Bozulabilir kargo kapsamında;

- İnsanlar için yiyecek malzemeleri,
- Sebze ve meyve,
- Taze/dondurulmuş et,
- Taze/dondurulmuş balık,
- Tüketim amaçlı yumurta
- Damızlık yumurta,
- Çiçek,
- İnsanlar için canlı organ/doku/taze kan gönderileri,
- Bitki ve bitki türleri vb. bulunmaktadır.

Bölüm Özeti

Türk Dil Kurumu sözlüğünde Türkçe'ye İngilizce'den geçen (cargo) “yük taşıyan uçak, tren veya gemi”; “uçak, tren veya gemi gibi bir taşıtla taşınan eşya, yük, mal”; “bir yerden başka bir yere yük veya posta/taşıyan şirket ve bu şirketin taşıdığı yük, mal, posta” şeklinde tanımlanmıştır. Uçakta yolculara ait bagajların dışında yer alan yükler kargo taşımacılığı kapsamına girmektedir. Kargo, posta ile gönderi veya uluslararası posta antlaşmaları şartlarında taşınan eşyalardan ve taşıyıcının ya da yolcunun beraberinde taşıdığı bagajdan ayrı bir yüktür. Kargo taşımacılığı yüklerin kamyonlara, trenlere, gemilere ve uçaklara yüklendiği kara, deniz veya havayoluyla mal ve mal taşıma işlemidir. Uçağa yüklenecek tüm kargolar aprona çıkıştan önce X-Ray'den geçirilir. Gerektiği hallerde güvenlik maksadıyla bekletilebilir. Kargo alanının genel güvenliği yetkili personel tarafından sağlanır. Kontrolü yapılmış kargo konteynırlara yüklenir ve uçağa kadar görevli personel nezaretinde gider. Kargonun uçağa yüklenmesi görevli personelin gözetimi altında olur. Genellikle kargo uçaklarında çalışan bu görevlilere ‘Load Master’ ismi verilmektedir.

Kargo Acentesi; şirket ile bağımlı bir hizmet ilişkisi içinde olmadan bir sözleşmeye dayalı, belirli bir yer veya saha içinde AWB (Air waybill) düzenleyip, satmaya ve bununla ilgili faaliyetlerde bulunmaya aracılık eden tacir veya ticari kuruluştur.

Kargo paketlerinin uygun yükleme ve depolanmasında bilgi vermek amacıyla kullanılan etiketlere handling etiketi denir. Kargo paketlerinin etiketlenmesinden gönderici sorumludur.

Kaynakça

- <https://katalog.marmara.edu.tr/veriler/yordambt/cokluortam/E/F/D/C/A/T0041198.pdf>
- <https://herkesicinhavacilik.com/2020/11/16/kargo-ucaklari-nasil-yuklenir/>
- <https://seyruseferim.com/hava-kargo-tasimaciligi-nasil-calisir/>
- <https://ww4.ticaret.edu.tr/hav/wp-content/uploads/sites/111/2020/03/Hava-Kargo-ve-Tehlikeli-Maddeler.pdf>
- <https://www.esalco.com/havayolu-kargo-tasimaciligi-nedir-ve-avantajlari-nelerdir/>
- <https://www.utikad.org.tr/images/BilgiBankasi/shgmkgohizmetleri-9426.pdf>

Ünite Soruları

Soru-1 :

Belirli süre zarfında bir yerden bir başka yere taşınan, tek parçada 100 kilogramı geçmeyen ambalajlı veya koruyucu kap içinde olan dosya, kutu, koli, sandık gibi yük-eşya ve mala verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- Galley
- Kargo

(C) Kokpit

(D) Kabin

(E) Acenta

Cevap-1 :

Kargo

Soru-2 :

Kargo paketlerinin uygun yükleme ve depolanmasında bilgi vermek amacıyla kullanılan etiketlere ne denir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Handling etiketi

(B) Landing etiketi

(C) Galley etiketi

(D) Dry ice etiketi

(E) Label

Cevap-2 :

Handling etiketi

Soru-3 :

Yüksekliğe, ısıya, neme, iklime veya diğer çevresel şartların değişikliğine veya verilen zamanın aşımı sebebi ile bozulabilecek veya çürüyebilecek kargo gönderilerinde kullanılan etiket aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Kırılabilir kargo etiketi

(B) Bozulabilir kargo etiketi

(C) Ağır kargo etiketi

(D) Canlı hayvan etiketi

(E) Tehlikeli Madde Etiketi

Cevap-3 :

Bozulabilir kargo etiketi

Soru-4 :

Aşağıda bilgileri verilen ürünlerden hangisi bozulabilir kargo kapsamında değerlendirilmez?

(Çoktan Seçmeli)

(A) İnsanlar için yiyecek malzemeleri

(B) Sebze ve meyve

(C) Taze/dondurulmuş et

(D) Taze/dondurulmuş balık

(E) Elbise

Cevap-4 :

Elbise

Soru-5 :

Aşağıdaki etiketin anlamı seçeneklerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Kargo Uçağı Etiketi

(B) Ağır Kargo Etiketi

(C) Canlı Hayvan Etiketi

(D) Canlı İnsan Organı/Doku/Taze Kan Etiketi

(E) Kırılabilir Kargo Etiketi (Fragile)

Cevap-5 :

Kargo Uçağı Etiketi

Soru-6 :

Aşağıdaki etiketin anlamı seçeneklerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Kargo Uçağı Etiketi

(B) Ağır Kargo Etiketi

(C) Manyetik Materyal Etiketi

(D) Canlı İnsan Organı/Taze Kan Etiketi

(E) Kırılabilir Kargo Etiketi (Fragile)

Cevap-6 :

Manyetik Materyal Etiketi

Soru-7 :

Aşağıdaki etiketin anlamı seçeneklerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Kargo Uçağı Etiketi

(B) Ağır Kargo Etiketi

(C) Manyetik Materyal Etiketi

(D) Canlı İnsan Organı/Taze Kan Etiketi

(E) Laboratuar Hayvanı Etiketi

Cevap-7 :

Laboratuar Hayvanı Etiketi

Soru-8 :

Aşağıdaki etiketin anlamı seçeneklerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Canlı Hayvan Etiketi

(B) Ağır Kargo Etiketi

(C) Manyetik Materyal Etiketi

(D) Canlı İnsan Organı/Taze Kan Etiketi

(E) Laboratuar Hayvanı Etiketi

Cevap-8 :

Canlı Hayvan Etiketi

Soru-9 :

Aşağıdaki etiketin anlamı seçeneklerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Canlı Hayvan Etiketi

(B) Ağır Kargo Etiketi

(C) Manyetik Materyal Etiketi

(D) Canlı İnsan Organı/Taze Kan Etiketi

(E) Laboratuar Hayvanı Etiketi

Cevap-9 :

Canlı İnsan Organı/Taze Kan Etiketi

Soru-10 :

Aşağıdaki etiketin anlamı seçeneklerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Canlı Hayvan Etiketi
- (B) Isıdan Uzak Tutunuz Etiketi
- (C) Manyetik Materyal Etiketi
- (D) Canlı İnsan Organı/Taze Kan Etiketi
- (E) Laboratuar Hayvanı Etiketi

Cevap-10 :

Isıdan Uzak Tutunuz Etiketi

11. SAĞLIK VE İLK YARDIM

Giriş

İlk yardım; herhangi bir kaza veya olay sonucunda yaşamın tehlikeye düşmesi durumunda, sağlık ekiplerinin tıbbi desteği sağlanıncaya kadar kişinin hayatının kurtarılması veya durumunun daha kötüye gitmesini önlemek amacı ile olay yerinde; tıbbi araç gereç aranmadan elde olan araç ve gereçlerle yapılan ilaçsız müdahaledir. İlk yardımın öncelikli amaçları ise; hayati tehlikenin bertaraf edilmesi, yaşamsal fonksiyonların devam etmesinin sağlanması, hasta veya yaralının sağlık durumunun daha kötüye gitmesinin önlenmesi ve iyileşmenin kolaylaştırılmasıdır. Acil tedavi ve ilk yardım arasındaki farklar ise; Acil tedavi bu konuda ehliyetli kişilerce, acil tedavi ünitelerinde gerekli donanım ile yapılan müdahale olmasına karşın; ilk yardım bu konuda eğitim almış herkesin olay yerinde bulunan mevcut araç gereçlerle yaptığı ilaçsız uygulamalardır.

11.1. İlk yardım Eğitimsi

Eğitimci; ilk yardım eğitimi veren yetkili kuruluşlar tarafından eğitilmiş, ilk yardım eğitimcisi sertifikası almış sağlık personelidir. İlk yardım eğitmeni olabilmek için lise veya üniversitelerin sağlıkla ilgili bölümlerinden mezun olma şartı vardır. Sağlık Bakanlığı'nın ilk yardım eğitmenliği yapabilmek için sadece sağlıkla alakalı belli bölümleri seçmesinin temel nedeni, bu bölümlerde anatomi dersinin bulunmasıdır. İlk yardım eğitmeni olacak adayların insan anatomisini ve insanı oluşturan temel sistemleri bilmesi elzemdir.

11.2. İlk yardımcısı

İlk yardımın amacı doğrultusunda, hasta veya yaralıya tıbbi araç gereç aranmadan eldeki araç gereçlerle, ilaçsız uygulama yapan en az Temel İlk Yardım Kursu olarak ilk yardımcı sertifikası almış bireydir. Eğitim veren kurum ve kuruluşlardan 16 saatlik teorik ve uygulama eğitimleri alır. İlk yardım ile ilgili bilgiler alıp, bilgilerin uygulanmasını sağlayan eğitimleri tamamlandıktan sonra, Sağlık Bakanlığı yetkilileri tarafından yapılan sınava girer. Teorik ve uygulamalı sınavı başarı ile tamamlar ise Sağlık Bakanlığı onaylı ilk yardımcı sertifikası almaya hak kazanır. Başarılı olan kişiler ilk yardımcı kimlik kartı alır.

İlk yardımcının özellikleri aşağıdaki sıralanmıştır;

- İnsan anatomisine ilişkin temel bilgisi olmalıdır,
- Öncelikle kendi can güvenliğini korumalıdır,
- Sakin, kendine güvenli ve pratik olmalıdır,
- Eldeki bulunan tüm olanakları değerlendirmelidir,
- Olayı anında ve doğru olarak gereken yerlere haber vermelidir (112'yi aramalı),
- Çevredeki kişileri organize etmeli ve onlardan yararlanabilmelidir,
- İletişim becerisi iyi olmalıdır

11.3. İlk yardım Eğitimi

İlk yardım Eğitimi; İlk yardım eğitimcileri tarafından uygun yerlerde ve yetkili Bakanlıkça onaylanmış programları uygulayarak verilen eğitimidir.

11.4. İlk Yardım Kuralları

İlk yardım temel uygulamaları **Koruma, Bildirme, Kurtarma (KBK)** başlıkları altında toplanmaktadır.

Koruma: Kaza veya olayın sonucunun ağırlaşmasını önlemek amacıyla olayın meydana geldiği yerin değerlendirilmesidir. En önemlisi olayın olduğu yerde meydana gelebilecek aksaklıkları ve tehlikeyi belirleyip güvenli ortam sağlamaktır.

Bildirme: Olayın veya kazanın mümkün olan en hızlı biçimde telefon veya başka kişiler aracılığı ile hemen sağlık kuruluşlarına bildirilmesi gerekmektedir. Ülkemizde ilk yardım gerektiren her bir acil durumda 112 acil telefon numarası üzerinden iletişim sağlanmalıdır.

112'nin aranması esnasında dikkat edilecek hususlar aşağıdaki gibi sıralanabilir,

- Sakin olmalı veya sakinliğini koruyan bir kişinin 112 yi araması sağlanmalıdır
- 112 merkezince olaya ilişkin sorulan sorulara net cevaplar verilmelidir
- Olay veya kaza yerinin adresi verilirken, bulunulan yere yakın bir caddenin veya herkesce bilinen bir yerin adı verilmelidir
- Kimin ve hangi numaranın aradığı bildirilmelidir
- Hasta ve/veya yaralıların adı ve olayın tanımı yapılmalıdır
- Hastave yaralıların/hastaların sayısı ve durumları bildirilmelidir
- Herhangi bir ilk yardım uygulaması yapıldı ise bunun ne olduğunun belirtilmesi gereklidir
- 112 hattında bilgiyi alan kişinin, gerekli tüm bilgileri aldığını belirtmesine kadar telefonun açık tutulması gereklidir.

Kurtarma (Müdahale):

Olay yerinde hasta veya yaralıya yapılan müdahaledir. Bu işlemin elden geldiğince çabuk ama sakince yapılması gereklidir.

İlk yardımcının müdahale ile alakalı öncelikli olarak yapması gerekenler ise aşağıdaki gibidir:

- Hasta veya yaralıların durumları değerlendirilip (ABC) öncelikli müdahale edilmesi gerekenler belirlenmelidir
- Hasta veya yaralının korkusu ve endişesi giderilmelidir

- Hasta veya yaralıya müdahale ederken yardımcı olacak kişiler yönlendirilmelidir
- Hasta veya yaralının durumunun kötüye gitmesini önlemek amacı ile kendi bireysel imkanları ile gereken müdahalelerde bulunulmalıdır
- Kırıklara olay yerinde müdahale edilmelidir
- Hasta veya yaralı sıcak tutulmalıdır
- Hasta veya yaralının yarasını görmesine müsaade edilmemelidir
- Hasta veya yaralıyı hareket ettirmeden gerekli olan müdahale yapılmalıdır
- Hasta veya yaralının en uygun yöntemle en yakın sağlık kuruluşuna sevk edilmesi sağlanmalıdır (112aranarak) (Ağır hasta veya yaralının hayatı tehlikesi olmadığı sürece yerinden asla kıpırdatılmaması gereklidir).

Hayat kurtarma zinciri: Hayat kurtarma zinciri 4 halkadan oluşmaktadır. Buradaki Son iki halka ileri yaşam desteğine ait olup ve ilk yardımcının görevi ve sorumluluğunda değildir.

1. Halka - Sağlık kuruluşuna haber verilmesidir
2. Halka - Olay yerinde Temel Yaşam Desteği yapılmasıdır
3. Halka - Ambulans ekiplerince müdahale yapılmasıdır
4. Halka - Hastane acil servislerinde müdahale yapılmasıdır.

İlkyardımanın ABC si: Bilinçin kontrol edilmesi eğer bilinç kapalı ise aşağıdakiler hızla değerlendirilmelidir:

- A. Hava yolu açıklığı değerlendirilir
- B. Solunum değerlendirilir (Bak -Dinle-Hisset)
- C. Dolaşım değerlendirilir (Şah damarından 5 saniye boyunca nabız alınarak yapılır)

11.5. İlkyardım Çantası

Aniden hastalanan veya kazaya uğrayan bireye yapılması gereken ilk müdahalede kullanılmak amacı ile içinde çeşitli ilk yardım malzemelerinin bulunduğu çantaya ilk yardım çantası denir. İlkyardım çantası, kullanılacağı yere göre değişik büyüklükleri olan ve darbelere karşı dayanıklı malzemeden imal edilmiş kutudur. İlk yardım çantası bulunduğu alana ve kullanım sahasına göre farklılık göstermektedir. Araba, uçak, ambulans, gemi, ara ,muayene, iş yeri, okul, taşıt vs. gibi farklı yerlerde bulundurulması zorunlu olan ilk yardım çantası ve içinde bulunan malzemeler birbirinden farklıdır.

Aşağıda ilk yardım çantalarının içinde bulunan malzemeler ve kullanım yerleri sıralanmıştır.

İYÇ İçindeki Malzeme	Malzemenin Kullanım Amacı
SARGI BEZİ	YARA SARMAK İÇİN
STERİL GAZLI BEZ	PANSUMAN AMAÇLI
ÜÇGEN SARGI BEZİ (1 MT X 1 MT)	KIRIKTA ÇIKIKTA, ÇOK AMAÇLI KULLANIM
PAMUK	PANSUMAN İÇİN
FLASTER	YARA SARMAK İÇİN
ELASTİK BANDAJ	BURKULMA, İNCİNME İÇİN
YARA BANDI	KÜÇÜK YARALAR İÇİN
STERİL ELDİVEN	
CİMBİZ	BATAN CİSİM ÇIKARMAK İÇİN
MAKAS	ÇOK AMAÇLI KULLANILIR
POŞET	ÇOK AMAÇLI KULLANILIR
ÇENGELLİ İĞNE	ÇOK AMAÇLI KULLANILIR
ALÜMİNYUM YANIK ÖRTÜSÜ	YANIK İÇİN
BOYUNLUK	BOYUN YARALANMASI İÇİN
KALEM	ÇOK AMAÇLI KULLANILIR

Bu malzemelere ek olarak aşağıdaki malzemelerin de bulundurulması gereken durumlar olabilir.

Oksijenli su
Böcek ısırması, arı sokması gibi durumlarda gerekli olan ilk yardım kiti
Yılan sokması için ilk yardım malzemesi
Deniz canlılarının zarar vermesi durumunda kullanmak için ilk yardım kiti
Anti alerjik merhem

Özellikle en yakın sağlık kuruluşuna çabuk ulaşamayacak durumda olduğunda (kırsalda, dağlık bölgede veya denizde) o alanda bulunan canlıların etkilerine karşı özel solüsyon, panzehir, merhem gibi ilaçlar bulundurulmalıdır. İlk yardım çantalarının ihtiyaç durumunda kullanılması için dolu olarak bulundurulması gereklidir. Ancak içindekilerin kullanılmasından sonra eksiklerin tamamlanmaması veya son kullanma tarihi geçmiş malzemeler yenilenmemesi durumunda ilk yardımda sıkıntı çekilir. Tüm malzemelerin tarihlerinin düzenli takip edilebilmesi için mutlaka bir listenin yapılması ve malzemelerin son kullanma tarihlerinin ve kontrol edildikleri tarihlerin not edilmesi gereklidir.

İlk yardım kapsamında sağlıkla ilgili terimler aşağıdaki gibidir.

CHOKING	Boğaza kaçan bir maddeden boğulma
POISONING	Zehirlenme
HEART ATTACK	Kalp krizi
EXTERNAL BLEEDING	Dış kanama
INTERNAL BLEEDING	İç kanama
STOMACH DISCOMFORT	Mide rahatsızlığı
HYPOXIA	Oksijensizlik
HYPER VENTILATION	Hiperventilasyon
HEADACHE	Baş ağrısı
BLOOD PRESSURE	Kan basıncı
DIARRHEA	İshal
INJURY	Yaralanma
POISONING	Zehirlenme
BRAIN TUMOR	Beyin tümörü
AIR SICKNESS	Mide bulantısı

FEVER	Ateş
FLU	Grip
TOOTH ACHE	Diş ağrısı
COLD	Soğuk algınlığı
SUDDEN DEATH	Ani ölüm
HIGH BLOOD PRESSURE	Yüksek tansiyon
DIABETES	Şeker hastalığı
LABOR PAIN	Doğum sancısı
NOSE BLEEDING	Burun kanaması
INSECT BITE	Böcek ısırması
EYE INJURY	Göz yaralanması
OPEN WOUNDS	Açık yaralar
BURN	Yanık
SHOCK	Şok
ARTIFICIAL RESPIRATION	Yapay solunum
PREGNANCY	Hamilelik
QUARANTINE	Karantina
MEDICINE	İlaç
EYE DROP	Göz damlası
HEART PILL	Kalp rahatsızlığı için hap
SURGERY	Ameliyat
TREATMENT	Tedavi
VISION	Görüş
X-RAY	Röntgen
HEAD	Baş

EYE	Göz
MOUTH	Ağız
NECK	Boyun
TONGUE	Dil
MENTAL DISTURBANCE	Akli rahatsızlık
TOOTH	Diş
HAND	El
STOMACH	Mide
NOSE	Burun
BRAIN	Beyin
LUNG	Akciğer
ABDOMEN	Karın
LEG	Bacak
EAR	Kulak
THROAT	Boğaz
ARM	Kol

Bölüm Özeti

İlk yardım; herhangi bir kaza veya olay sonucunda yaşamın tehlikeye düşmesi durumunda, sağlık ekiplerinin tıbbi desteği sağlanıncaya kadar kişinin hayatının kurtarılması veya durumunun daha kötüye gitmesini önlemek amacı ile olay yerinde; tıbbi araç gereç aranmadan elde olan araç ve gereçlerle yapılan ilaçsız müdahaledir. İlk yardımın öncelikli amaçları; hayati tehlikenin bertaraf edilmesi, yaşamsal fonksiyonların devam etmesinin sağlanması, hasta veya yaralının sağlık durumunun daha kötüye gitmesinin önlenmesi ve iyileşmenin kolaylaştırılmasıdır.

İlk yardım Eğitimsi; ilk yardım eğitimi veren yetkili kuruluşlar tarafından eğitilmiş, ilk yardım eğitimsi sertifikası almış sağlık personelidir. Eğitimsi eğitimi veren kuruluşlar tarafından eğitilerek ilk yardım eğitimsi sertifikası almış sağlık personelidir.

. İlk yardımcı; İlk yardımın amacı doğrultusunda, hasta veya yaralıya tıbbi araç gereç aranmadan eldeki araç gereçlerle, ilaçsız uygulama yapan en az Temel İlk Yardım Kursu olarak ilk yardımcı sertifikası almış bireydir.

İlk yardım temel uygulamaları Koruma, Bildirme, Kurtarma (KBK) başlıkları altında toplanmaktadır.

İlk yardım Çantası ise aniden hastalanan veya kazaya uğrayan bireye yapılması gereken ilk müdahalede kullanılmak amacı ile içinde çeşitli ilk yardım malzemelerinin bulunduğu çantadır.

Kaynakça

<https://sagligim.gov.tr/ilk-yardim/ilk-yardimin-temel-uygulamaları-nelerdir.html>

https://www.allianz.com.tr/tr_TR/seninle-guzel/ilk-yardim-nedir.html#/customer-lead-form

<https://www.isgnedir.com/ilk-yardim-cantasinda-olmasi-gereken-malzemeler/>

[İlk Yardım Çantası Nedir, Neden Önemlidir, İçeriği Nelerdir? - Medikal Portalı \(medikalportali.net\)](#)

Ünite Soruları

Soru-1 :

Herhangi bir kaza veya olay sonucunda yaşamın tehlikeye düşmesi durumunda, sağlık ekiplerinin tıbbi desteği sağlanıncaya kadar kişinin hayatının kurtarılması veya durumunun daha kötüye gitmesini önlemek amacı ile olay yerinde; tıbbi araç gereç aranmadan elde olan araç ve gereçlerle yapılan ilaçsız müdahale aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) İlk yardım
- (B) İlk yardımcı
- (C) İlk yardım eğitimi
- (D) Acil tedavi
- (E) Tedavi

Cevap-1 :

İlk yardım

Soru-2 :

İlk yardımcı ile ilgili verilen bilgilerden hangisi hangisi yanlıştır?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) İnsan anatomisine ilişkin temel bilgisi olmalıdır
- (B) Önce yaralının can güvenliğini korumalıdır
- (C) Önce kendi can güvenliğini korumalıdır
- (D) Sakin, kendine güvenli ve pratik olmalıdır
- (E) Eldeki bulunan tüm olanakları değerlendirmelidir

Cevap-2 :

Önce yaralının can güvenliğini korumalıdır

Soru-3 :

Kaza veya olayın sonucunun ağırlaşmasını önlemek amacıyla olayın meydana geldiği yerin değerlendirilmesidir. Bu tanım ilk yardım temel uygulamalarından hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Koruma
- (B) Bildirme
- (C) Kurtarma
- (D) Acil arama
- (E) Durum değerlendirmesi

Cevap-3 :

Koruma

Soru-4 :

Olay veya kazanın mümkün olan en süratli biçimde telefon veya başka kişiler aracılığı ile hemen sağlık kuruluşlarına bildirilmesidir. Bu tanım ilk yardım temel uygulamalarından hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Koruma
- (B) Bildirme
- (C) Kurtarma
- (D) Acil arama
- (E) Durum değerlendirmesi

Cevap-4 :

Bildirme

Soru-5 :

Olay yerinde hasta veya yaralılara yapılan müdahaledir. Bu tanım ilk yardım temel uygulamalarından hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Koruma
- (B) Bildirme
- (C) Kurtarma
- (D) Acil arama
- (E) Durum değerlendirmesi

Cevap-5 :

Kurtarma

Soru-6 :

Aniden hastalanan veya kazaya uğrayan bireye yapılması gereken ilk müdahalede kullanılmak amacı ile içinde çeşitli ilk yardım malzemelerinin bulunduğu çantaya denir. Boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) İlk yardım
- (B) İlk yardımcı
- (C) İlk yardım eğitimi
- (D) İlk yardım çantası
- (E) Tedavi

Cevap-6 :

İlk yardım çantası

Soru-7 :

Choking teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Boğaza kaçan bir maddeden boğulma
- (B) İç kanama
- (C) Zehirlenme
- (D) Kalp krizi
- (E) Dış kanama

Cevap-7 :

Boğaza kaçan bir maddeden boğulma

Soru-8 :

Nose bleeding teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Burun kanaması

- (B) İç kanama
- (C) Zehirlenme
- (D) Kalp krizi
- (E) Dış kanama

Cevap-8 :

Burun kanaması

Soru-9 :

Insect bite teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Böcek ısırması
- (B) İç kanama
- (C) Zehirlenme
- (D) Kalp krizi
- (E) Dış kanama

Cevap-9 :

Böcek ısırması

Soru-10 :

Eye injury teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Böcek ısırması
- (B) İç kanama
- (C) Zehirlenme
- (D) Kalp krizi
- (E) Göz yaralanması

Cevap-10 :

Göz yaralanması

12. ACİL DURUM

Giriş

Yolcuları, personeli, uçağı gerçekte veya tehdit anlamında riske sokan olaylara acil durum denir. Havayolu taşıyıcılarının hizmet oluşumunda en önemli yaklaşımı, uçuş emniyetinin sağlanmasıdır.

12.1. Uçuş Esnasında Meydana Gelebilecek Acil Durumlar

Uçuş sırasında meydana gelebilecek acil durumlar genel olarak aşağıdaki gibi sıralanabilir:

Kanunsuz Girişim: Uçak kaçırılması durumunda pilotun rota dışına çıkması, verilen talimatları uygulamaması durumuyla karşılaşılabılır.

Bomba İhbarı: Herhangi bir bomba ihbarı durumunda pilot hava aracı tırmanışını durdurup ani uçuş seviyesi değişikliği talebinde ya da uygun en yakın meydana iniş talebinde bulunabilir. Hava trafik kontrolörleri bu durumda bomba ihbarı yapılmış hava aracından diğer hava araçlarını uzak tutar. Eğer gerekiyse pilota inmek istediği meydan bilgileri verilir ve pist etrafında emniyet şeridi oluşturulur. Hava aracında tehlikeli bir madde olup olmadığının teyidinin de yapılması gerekmektedir.

Kokpitte Duman: Kokpitteki duman veya yangın acil durum yaratır ve zaman kaybetmeksizin alçalma ve iniş gerektirebilir. Duman ve zehirli gazlara karşı korunmak için uçuş ekibi hemen oksijen maskelerini takar, duman sebebi ile kokpit içindeki cihazları okuma ve görüntü zayıflayabilir. Bu nedenle pilot tamamen hava trafik kontrolörünün talimatlarına ihtiyaç duyabilir.

Kabin Basıncındaki Değişim: Kabin basıncındaki değişim iki şekilde olabilir. Birincisi tazyikleme sisteminde yavaş gelişen bir arıza sebebi veya kapı veya pencerelerden sızıntı olması ve dolayısı ile yavaş tazyik boşalması yaşanmasıdır. Diğeri ise uçaktan bir parça kopması ve/veya patlaması ile oluşan ani tazyik boşalmasıdır. Eğer kabinde delik açıldı ise açılan delikten bağısız malzemeler dışarı doğru emilir. Eğer kabin basıncına bağlı olarak düşen oksijen maskelerinden oksijen alınmaz ise uçulan yüksekliğe, yolcunun fiziksel dayanıklılığına ve genel sağlığına bağlı olarak hipoksi denilen bir hastalığa yakalanılır. Hipoksinin başta insan üzerindeki belirtileri; algılamada zorlanma, uyku isteği, uyuşukluk, kas koordinasyonsuzluğu vs.dir ancak ilerleyen süreçte uçulan yüksekliğe bağlı olarak oldukça kısa sürede bilinç kaybı yaşanabilir.

Kuyruk Çarpması: Kuyruk çarpması sonucu uçak gövdesinde çatlaklar oluşabilir, kabin basıncının ayarlanmasında problem yaşanabilir. Pilotun bu durumda düşük hızda ucmayı talep etmesi, yakıt boşaltma talebi, kalkış meydanına geri dönme isteği olabilir. Hava trafik kontrolörlerinin çarpma sonrası pistte herhangi bir parça olma ihtimaline karşılık pist kontrolünü yaptırması gerekir.

Kuş Çarpması: Kuş çarpması uçuş emniyetini etkileyen önemli olaylardandır ve maddi hasara ve zaman zaman can kayıplarına dahi yol açabilir. Kuşun büyüklüğü ve uçağın neresine çarptığı da önemlidir. Çarpışmaların büyük bir çoğunluğu hava araçlarının kalkış ya da inişleri sırasında meydana gelmektedir. Kuş çarpmalarına en fazla yer yüzeyi ile 1000 feet arasında rastlanmaktadır. 1000 ile 5000 feet arasında bu risk azalır ve 5000 feet'in üzerinde ve göç yolları dışında kuş çarpma riski çok daha az olmaktadır. İlkbahar ve sonbaharda yani kuşların göç dönemlerinde bu risk daha fazladır. Çarpmaların büyük çoğunluğu hava aracının öne bakan kısımlarında olurken, bazı durumlarda kuş, hava aracının motoru tarafından emilerek, motor panellerinin veya gövdesinin hasara uğramasına sebep olur. Darbenin kuvveti, çarpan kuşun ağırlığına, darbe esnasındaki hızın farkına, yönüne ve çarpan kuş sayısına göre değişir. Kuş çarpması uçağın kontrolünü, frenlerini, iniş takımlarını ve flaplerini olumsuz etkileyebilir. Kokpit camı ve dolayısıyla pilotlar zarar görebilir, operasyon zorlaşabilir ve pilot acil iniş talebinde bulunabilir. Bu olayları önlemek için pek etkili olmasa da havaalanlarında kuş savar sistemleri kullanılmaktadır. Kalkış ya da iniş anında pilot tarafından kuş çarpması rapor edilmişse pist kontrolünün hemen yaptırılması gerekmektedir.

Hidrolik Problemi: Hidrolik problemi teknik bir nedenden veya kuş çarpması gibi harici bir etkenden kaynaklanabilir. Hidrolik problemi flaplerin, aileron, spoiler, elevator, frenler ve ön dikmenin kumanda edilememesine neden olabilir.

Düşük Yağ Basıncı: Motor arızasına neden olabileceği için motor tedbir amaçlı kapatılabilir.

Frenleme Problemleri: Frenleme veya kaymayı önleyici sistemlerdeki problemler genelde hidrolik arızasından kaynaklanmakta ve genellikle yaklaşma safhasından önce tespit edilememektedir. Uçağın iniş mesafesi, lastik patlaması ihtimaline karşı normal mesafeden daha fazla olabilir. Bu durumda hava trafik ünitesi tarafından birden fazla pist seçeneği varsa en uzun olanın seçilmesi anlamlı olmaktadır. Uçağın lastiklerinde meydana gelecek bir hasar, pist dışına çıkma ile sonuçlanabilir bunun önlenmesi için gerekli önlemler alınmalıdır. Böyle bir durumda tekerlek veya frenleme problemi olan uçak, pistin kullanımını etkileyeceğinden diğer uçaklara öncelik vermek doğru bir karar olacaktır.

Motor Arızası: Kalkış esnasında bu problemin yaşanması halinde motorlarda büyük oranda performans kaybı yaşanacağı için hava aracı dönüşlerini daha geniş yapabilir. Pilotun karar alma süreci için zamana ihtiyacı olur ve hava aracının acil bir geri dönüş talebi olması ihtimaline karşılık meydana fazla uzaklaştırılmaması uygun olur. Eğer tırmanış, düz uçuş ya da alçalış esnasında böyle bir problem yaşanır pilotun talepleri geciktirilmeden karşılanır ve o trafiğe öncelik verilir.

Yakıt Problemleri: Bir uçakta bulunan yakıt miktarının, planlanan uçuşun sonunda güvenli bir şekilde inişin gerçekleştirilmesine imkan veremeyecek kadar az olduğu durumları ifade eder. Kalan yakıt miktarına göre uçağın mümkün olduğunca hızlı bir şekilde inişini gerçekleştirmesi sağlanır. Ön rüzgar beklenenden daha fazla olup, yakıtın daha fazla harcanmasına neden olabilir. Pompa sistemindeki teknik sorunlar da yakıt problemi yaşanmasına neden olabilir. Pilot acil durum derecesine bağlı olarak “Pan Pan Pan” ya da “Mayday Mayday Mayday” ifadelerini kullanır.

Motor / APU Yangını: Havada motor yangını ile karşılaşılması durumunda kabin basıncı problemi, irtifa kaybı olabilir. Hatta hava aracı tek motorla uçuşuna devam etmek zorunda kalıp, en yakın meydana divert edebilir. Acil duruma göre hava aracı meydan dışında da bir alana inmek zorunda kalabilir.

Tıbbi Acil Durum: Uçakta bulunan yolculardan birisinin herhangi bir sağlık problemi yaşaması halinde pilotlar tıbbi acil durum (medical emergency) bilgisini hava trafik kontrolörüyle paylaşır. Hastanın sağlık durumu, yaşı, cinsiyeti hakkındaki ilk bilgiler öğrenilir ve ambulans, doktor temin edilmesi için koordinasyon kurulur.

Buzlanma: Uçak ani buzlanma nedeniyle seviye ve yön değişikliği isteyebilir hatta bazen hava trafik kontrolöründen istemeden acilen seviyesini değiştirir ki bu tehlikeli bir durum yaşanmasına sebep olabilir. Kokpit camı buzla kaplanabilir veya kokpit görüşü limitli olabilir. Buzlanma durumlarında pilotlar genelde alçalış ve tırmanışlarını belirli oranlarda yapar ve sabit bir seviye ya da irtifada uçamak istemezler. Bu durum, hava aracının daha yüksek bir yaklaşma ve iniş hızına sebep olabilir. Buzlanma problemi yaşayan hava aracının beklemeye alınmaması, sürekli bir alçalış ya da tırmanışta tutulması gerekir. Buzlanma yaşanan irtifalar ya da bölge hakkında diğer hava araçlarının bilgilendirilmesi gerekir.

Bu kapsamda aşağıdaki terimlere yer verilmiştir.

12.2. Acil Durumlara Ait Terimler ve Karşılıkları

EMERGENCY	
DECOMPRESSION	Basınç boşalması
ENGINE FIRE	Motor yangını
TIRE BURST	Lastik patlaması
EMERGENCY LANDING	Acil iniş
BELLY LANDING	Gövde üzerine iniş
DITCHING	Suya emergency iniş
FORCED LANDING	Zorunlu iniş
IN CASE OF EMERGENCY	Acil (olağandışı) bir durumda
EMERGENCY EXIT	Acil (olağandışı) çıkış
EMERGENCY LIGHT	Acil (olağandışı) ışık
PORTABLE LIGHT	Taşınabilir ışık
FLASH LIGHT	El feneri
EMERGENCY EQUIPMENT	Acil durum malzemeleri
ENGINE FAILURE	Motorun arızası, durması
EVACUATION	Tahliye
FLOTATION	Su üstünde durma
PERSONAL PREPARATION	Kişisel hazırlık
LIFE JACKET	Can yeleği
LIFE VEST	Can yeleği
FIRE EXTINGUISHER	Yangın söndürücü
EMERGENCY WINDOW	Emergency (acil durum) penceresi
ESCAPE STRAP	Kurtulma halatı
ESCAPE LINE	Kurtulma halatı
ESCAPE SLIDE	Kurtulma şutu

SMOKE GOGGLES	Duman gözlüğü
FIXED OXYGEN SYSTEM	Sabit oksijen sistemi
PORTABLE OXYGEN BOTTLE	Taşınabilir oksijen tüpü
OXYGEN MASK	Oksijen maskesi
FIRST AID OUTLET	İlk yardım çıkışı
LOW OR HIGH OXYGEN FLOW	Düşük veya yüksek hızlı oksijen akışı
SUPPLEMENTAL OXYGEN	İlave oksijen
SAFETY INSTRUCTION CARD	Şekilli ve açıklamalı emniyet broşürü
INFLATION HANDLE	Şişirme kolu
SLIDE RAFT	Uçak kapılarında bulunan yolcu tahliyesini sağlayan tahliye kaydıracağı (Slide raft geniş gövdeli uçakların kapılarında bulunur ve suya inişte bot olarak kullanılır)
PRESSURE GAGE	Basınç göstergesi
SMOKE DETECTOR	Duman dedektörü
FRESH AIR OUTLET	Serin/taze hava çıkış yeri
READING LIGHT	Okuma ışığı
O ² MASK COMPARTMENT	Oksijen maske yuvası
PASSENGER SERVICE UNIT	Yolcu servis paneli
BIRD STRIKE	Kuş çarpması
FUEL DUMPING	Uçaktan yakıt atmak
HYDRAULIC LOSS	Hidrolik kaybı
AIR LEAK	Hava kaçağı
PROTECTIVE GLOVES	Yangında kullanılan ısıya dayanıklı eldivenler
CRASH AXE	Balta (Uçakta yangında kullanılır)
ADDITIONAL	Ek, ilave
ADJUSTABLE STRAPS	Ayarlanabilir emniyet bantları
ARMED / DISARMED	Acil durumda kapı üzerinde tahliye için kullanılacak donanımı (slide'ı) hazır hale getirmek, aktive etmek / bu hazırlığı sona erdirmek, di-aktive etmek.
BACK UP	Desteklemek, yedeklemek

BACK UP	Desteklemek, yedeklemek
BCF (BROMO CHLORO DI-FLUOROMETHANE)	Yangın söndürücü çeşidi
BEND DOWN	Öne eğilmek
BRACE FOR IMPACT	Çarpmaya hazır olmak
BREATHING TUBE	Solunum tüpü
BUZZER	Uçak içinde, kabinden kokpite haberleşme sesi
CABIN PRESSURE WARNING LIGHT	Uçakta iç ve dış basınç farklılığını gösteren ışıklı indikatör
CARRYING STRAP	Taşıma bandı
CHIME	Uçak içi haberleşmede kullanılan çağrı sesi
CROWD CONTROL	Kalabalığın kontrolü
DAMPER ACTUATOR ASSEMBLY SYSTEM	Normal durumda kapının açılışını limitleyen, acil durumda kapının hızlı ve kolay açılmasını sağlayan sistem
DAY SMOKE	Gündüz kullanılan işaret fişegi
NIGHT FLARE	Gece kullanılan işaret fişegi
DITCHING	Suya acil iniş
ELT (EMERGENCY LOCATOR TRANSMITTER)	Acil durumda yer belirleyici frekans yayan alet
EMERGENCY (TECHNICAL/MEDICAL)	Acil durum (teknik/tıbbi)
EMERGENCY EQUIPMENT	Acil durum malzemesi
EMERGENCY EQUIPMENT PLAN	Acil durum malzemelerinin yerini gösteren şema
EXIT	Çıkış
EXTINGUISH	Söndürmek
EXTINGUISHER	Yangın söndürücü
EVACUATION (EVAC)	Tahliye
FIRE	Ateş
FIRE SOURCE	Yangın merkezi, kaynağı
FOD (FOREIGN OBJECT DAMAGE)	Yabancı cismin oluşturduğu hasar
FRESH AIR OUTLET / AIR VENT / GASPER FAN	Temiz hava çıkış yeri

GIRT BAR	Slide'ı uçak gövdesine bağlayan metal çubuk
HALON (HALON+FREON)	Yangın söndürücü çeşidi
HELP	İmdat, yardım
HELP POSITION	Suda vücut ısısının soğuktan düşmesini önleyici tek başına alınan pozisyon
HI-JACK	Uçak kaçırma
HOLDING HANDLE	Tutma kolu
HUDDLE POSITION	Suda vücut ısısının soğuktan düşmesini önleyici birkaç kişiyle alınan pozisyon
HYDRAULIC LOSS	Hidrolik kaybı
HYPOXIA	Yüksek irtifalarda oksijen alamama hastalığı
INCAPACITATION	Kişinin sağlığının görevlerini yerine getirmesini engelleyecek şekilde bozulması
INOPERATIVE (INOP)	Çalışmayan, arızalı
INTERCEPTION	Yolcu uçaklarının askeri uçaklar tarafından önlenmesi
KEEP READY	Hazırda bulundurmak
KEVLAR PROTECTIVE GLOVES	Yangında kullanılan ısıya dayanıklı eldiven
LEAD AWAY	Uzaklaştırmak
LIFE JACKET / VEST	Can yeleği
LIFE LINE	Halat
MANUAL INFLATION HANDLE	Manuel şişirme kolu
MEGAPHONE	Megafon
MICROPHONE	Mikrofon
MRT (MANUEL RELEASE TOOL)	Açılmayan oksijen maske kapaklarını açmak için kullanılan kanca ve iğne uçlu alet
MOORING LINE	Bağlantı ipi
NOZZLE	Yangın söndürücünün püskürtücü ucu
OPERATING HANDLE (TRIGGER)	Yangın söndürücünün tetiği
OVERHEAT	Tehlike yaratacak yüksek ısı, hararet
OXYGEN FLOW (LOW/HIGH)	Oksijen akışı (düşük/yüksek)
OXYGEN MASK COMPARTMENT	Oksijen maskesi yuvası
PANAROMIC VISOR	Smoke hood üzerindeki mika cam

PBE (PROTECTIVE BREATHING EQUIPMENT)	Yangınla mücadelede kullanılan taşınabilir solunum malzemesi
PBE BODY PROTECTION	Yangınla mücadelede kullanılan vücut korumalı taşınabilir solunum malzemesi
PIN / HOOK	MRT’de bulunan iğne uç ve kanca uç
PNEUMATIC	Acil bir durumda kapıların açılmasını sağlayan güç, sıkıştırılmış nitrojen gazı
PORTABLE OXYGEN BOTTLE	Taşınabilir oksijen tüpü
PRESSURE GAGE	Basınç göstergesi
PSI (POUNDS PER SQUARE INCH)	Basınç değeri
PSP (PRE-SELECTED PERSON / PAX)	Hazırlıklı bir acil durum tahliyesi sırasında yardımcı olması için seçilen kişi / yolcu.
QUICK DONNING MASK	Acil durumda kokpit üyelerinin kullanacağı çabuk giyilebilen oksijen maskesi
RAFT (SLIDE RAFT)	Bot
RE-ENTRY STRAP	Uçağa tekrar giriş yapmak için kullanılan yardımcı tutma halatı
REIGNITION	Yeniden alevlenme
RESCUE SYMBOLS	Kurtarma işaretleri
RESTRICTED	Sınırlanmış/kısıtlanmış
SAFETY BELT (SEAT BELT)	Emniyet kemeri
SAFETY INSTRUCTION CARD / FLIGHT SAFETY CARD	Açıklamalı yolcu bilgi kartı
SAFETY PIN / RING PIN / SAFETIED	Emniyet halkası / çubuğu
SAFETY WIRE / SEAL	Emniyet teli / mühürü, kilidi
SLIDE ARMING INDICATOR	Slide armed pozisyonunda iken kapı ya da pencerenin açılması halinde slide’ın patlayacağı ikazını veren ışıklı uyarı
SMOKE DEDECTOR	Duman dedektörü
STATIONARY (FIXED) FIRE EXTINGUISHER	Sabit yangın söndürücü

PBE (PROTECTIVE BREATHING EQUIPMENT)	Yangınla mücadelede kullanılan taşınabilir solunum malzemesi
STATIONARY (FIXED) OXYGEN SYSTEM	Sabit oksijen sistemi
SUDDEN	Ani
SUPPLEMENTAL OXYGEN	İlave oksijen
SURVIVAL KIT	Kurtulana kadar hatta kalma mücadelesinde kullanılacak malzemelerin bulunduğu torba, çanta
SMOKE HOOD	Uçakta yangın -duman durumunda başa geçirilerek kullanılan, sürekli oksijen akımı sağlayan yangınla mücadele aracı.

Bölüm Özeti

Yolcuları, personeli, uçağı gerçekte veya tehdit anlamında riske sokan olaylara acil durum denir. Havayolu taşıyıcılarının hizmet oluşumunda en önemli yaklaşımı, uçuş emniyetinin sağlanmasıdır.

Uçuş sırasında meydana gelebilecek acil durumlar genel olarak şöyle sıralanabilir: Kanunsuz Girişim, Bomba İhbarı, Kokpitte Duman, Kabin Basıncı Problemi, Kuyruk Çarpması, Kuş Çarpması, Hidrolik Problemi, Düşük Yağ Basıncı, Frenleme Problemleri, Motor Arızası, Yakıt Problemleri, Motor / APU Yangını , Tıbbi Acil Durum, Buzlanmadır.

Kaynakça

<https://dergi.uted.org/havacilikta-acil-ve-beklenmedik-durumlar>

<https://tureng.com/tr/turkce-ingilizce/reignition>

Ünite Soruları

Soru-1 :

Yolcuları, personeli, uçağı gerçekte veya tehdit anlamında riske sokan olaylara ne denir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Acil kalkış

(B) Acil iniş

(C) Acil durum

(D) Güvenlik brifingi

(E) Acil alçalma

Cevap-1 :

Acil durum

Soru-2 :

Acil durumda yer belirleyici frekans yayan alet aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) ELT (Emergency Locator Transmitter)

(B) Emergency (Technical/Medical)

(C) Emergency Equipment

(D) Emergency Equipment Plan

(E) Extinguish

Cevap-2 :

ELT (Emergency Locator Transmitter)

Soru-3 :

Aşağıdakilerden hangisi acil durumlara ait terimlerden birisi değildir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Emergency

(B) Engine fire

(C) Flash light

(D) Paymenet

(E) Slide

Cevap-3 :

Paymenet

Soru-4 :

Flash light teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Taşınılabilir ışık

(B) Emergency ışık

(C) El feneri

(D) Kemer ikaz ışığı

(E) Şut

Cevap-4 :

El feneri

Soru-5 :

Rescue symbols teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

(A) Taşınılabilir ışık

(B) Kurtarma İşaretleri

(C) El feneri

(D) Kemer ikaz ışığı

(E) Şut

Cevap-5 :

Kurtarma İşaretleri

Soru-6 :

Restricted teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Taşınılabilir ışık
- (B) Halat
- (C) c. El Feneri
- (D) Kısıtlanmış/sınırlanmış
- (E) Şut

Cevap-6 :

Kısıtlanmış/sınırlanmış

Soru-7 :

Safety belt (seat belt) teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Taşınılabilir ışık
- (B) Halat
- (C) El feneri
- (D) Kemer İkaz Işığı
- (E) Emniyet Kemer

Cevap-7 :

Emniyet Kemer

Soru-8 :

Safety Instruction Card / Flight Safety Card teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Taşınılabilir ışık
- (B) Halat
- (C) El feneri
- (D) Kemer İkaz Işığı
- (E) Açıklamalı yolcu bilgi kartı

Cevap-8 :

Açıklamalı yolcu bilgi kartı

Soru-9 :

Uçakta yangın -duman durumunda başa geçirilerek kullanılan, sürekli oksijen akımı sağlayan yangınla mücadele aracı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Restricted
- (B) Sudden
- (C) Supplemental Oxygen
- (D) Survival Kit
- (E) Smoke Hood

Cevap-9 :

Smoke Hood

Soru-10 :

Smoke Dedector teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Taşınılabilir ışık
- (B) Halat
- (C) El feneri
- (D) Kemer İkaz Işığı
- (E) Duman Dedektörü

Cevap-10 :

Duman Dedektörü

13. OTEL HİZMETLERİ VE YOLCU EŞYALARI

Giriş

Havayolu ile seyahat eden yolcuların herhangi bir nedenden dolayı uçağa kabul edilmemesi, uçuşların iptal edilmesi veya uçuşların tehir nedeni ile havayolu tarafından karşılanması gereken tazminat, bilet ücretinin geri ödenmesi ya da güzergah değişikliği hakkı ve hizmet hakkı bulunmaktadır.

Havayolu taşıyıcı firmalarının yolcularına otel hizmeti vermesi için bazı koşulların oluşması gereklidir. Bu koşullar havayoluna ve bilet çeşidine göre değişiklik gösterebilir.

Bu bölümde yolcuya verilen otelcilik hizmeti ve yolcu eşyaları ile ilgili terimlere yer verilecektir.

13.1. Varış Noktasının Değişmesi

Uçak kalktıktan sonra, çeşitli nedenlerle (acil teknik problemler veya ani hava değişiklikleri vb.) kalkış istasyonuna geri dönülmesi veya varış yapacağı istasyonun değişmesi durumunda 8 saatin üstündeki beklemeelerde otel hizmeti verilir.

13.2. Uçuş İptali

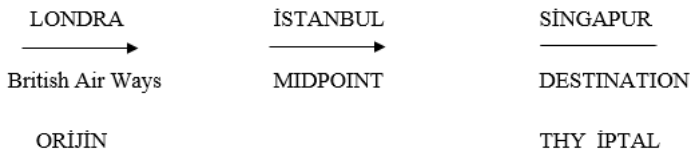
Uygun olmayan meteorolojik şartlar veya teknik nedenlerden dolayı uçuşun yapılamamasıdır. Ayrıca acil durum olarak ifade edilen olağanüstü hal, salgın hastalıklar gibi toplumu etkileyen negatif olaylar ve doğal afetlerde de uçuş iptalleri yaşanır.

Uçuşlar;

- Başlangıç noktasında iptal edilebilir
- Uçağın kalkış istasyonuna dönmesi ile iptal edilebilir
- Kalkış ve varış noktası dışında başka bir istasyona inen (divert eden) uçuşun indiği istasyonda iptal edilebilir
- Aynı havayolu ile gelip ara noktada aktarmalı uçuşu iptal edilebilir

- Yabancı bir havayolu ile gelen ve devam edeceği diğer havayolunun uçuşu iptal edilebilir. Bu durumda da yolculara aradaki süre için otel hizmeti verilebilir.

13.3. Voucher

Voucher; anlaşıma yapılan otel, restaurant veya ikram şirketlerine faturalandırmaya esas olma niteliğinde verilen belgedir. Yolcu isimlerinin ve bilet detaylarının manifesto halinde ekte verildiği voucher'ler, ilgili kuruluşlardan alınan hizmet karşılığında, daha sonra faturalandırılmaları açısından kendilerine verilirler. İlgili belge müşteri tarafından servis sağlayıcısına verilir ve ödediği hizmetlerin karşılığı bu belge sayesinde alınır.

Rezervasyon voucher'ının üstünde-içinde, yolcunun satın aldığı olduğu hizmetlerin tüm detayları bulunur böylece misafir ilgili konaklama merkezine vs. gittiğinde kimliği ve bu voucher'ı teslim ederek, herhangi bir ek detay açıklamaya gerek olmaksızın hizmetlerden yararlanmaya başlayabilir.

Bu kapsamda aşağıdaki terimlere yer verilmiştir.

HOTEL TERMINOLOGY	
COMPLAINT	Şikayet
NOISE	Gürültü
A LONG DISTANCE CALL	Şehirlerarası telefon konuşması
COFFEE SHOP	Kahvaltı salonu (kafeterya)
STATION TO STATION CALL	Santral aracılığı ile telefon konuşması
PERSON TO PERSON CALL	Şehirlerarası ihbarlı telefon konuşması
A COLLECT CALL	Ödemeli telefon konuşması
A LOCAL CALL	Lokal telefon konuşması
HOTEL ACCOUNT	Otel hesabı
COMPANY ACCOUNT	Şirket hesabı
SHOPPING	Alışveriş
TROUBLE	Zahmet
PAYMENT	Ödeme
RESPONSIBILITY	Sorumluluk
MATTRESS	Yatak (şilte)
LINEN	Çarşaf kılıfı
LAUNDRY	Çamaşır
JEWELRY SHOP	Mücevher dükkanı

ART GALLERY	Sanat galerisi
BARTENDER	Barmen
CUSTOMER	Müşteri
BEDSPREAD	Yatak örtüsü
MIRROR	Ayna
RUG	Halı-kilim-yaygı
MAINTENANCE DEPARTMENT	Bakım ünitesi
CLIENT	Müşteri
CLERK	Görevli-büro elemanı
DOUBLE ROOM	İki kişilik oda
SINGLE ROOM	Tek kişilik oda
DOUBLE BED	İki kişilik yatak
SINGLE BED	Tek kişilik yatak
TWIN BEDS	Çift yatak
DISCOUNT	İndirim
SPECIAL RATE	Özel tarife
FOLDING COT	Katlanabilir çocuk yatağı
GUEST	Misafir
ADJOINING ROOM	Bitişik-yan oda
SUITE	Birkaç odalı daire
DAILY RATE	Günlük tarife
WEEKLY RATE	Haftalık tarife
MONTHLY RATE	Aylık tarife
FLOOR	Kat

CART	Servis arabası
ELEVATOR	Asansör
PRICE	Fiyat
SWIMMING POOL	Havuz
LOBBY	Otel giriş salonu
BATHROOM	Banyo
SHOWER	Duş
SHOWER CURTAIN	Duş perdesi
BATH TUB	Banyo küveti
PRESIDENTIAL SUITE	Kral dairesi
EXTRAVAGANT	Cömert
BAR BILL	Bar hesabı
CREDIT	Alacak
CHECK OUT TIME	Otelden ayrılış saati
HEATING	Isıtma
TAX	Vergi
PUBLIC RELATIONS DESK	Halkla ilişkiler kısmı
PUBLIC RELATIONS	Halkla ilişkiler
HOSPITALITY	Konukseverlik
EMPLOYEE	Görevli
CONVENTION	Toplantı-konferans
BANQUET	Ziyafet
HOSPITABLE	Konuksever
CONVENIENCE	Kolaylık-elverişlilik
LUXURIOUS	Lüks
EXPENSIVE	Pahalı
DEBT	Borç
A TRAVELERS CHECK	Seyahat çeki
CURRENCY	Döviz-para birimi
SMALL CHANGE	Ufak para-bozuk para
TAXI DRIVER	Taksi şoförü
COURTEOUS	Kibar
SWITCHBOARD	Santral
COURTESY	Nezaket
WAITRESS	Kadın garson
PLUMBER	Sihhi teçhizatçı
ROOM SERVICE	Oda servisi
HUNGRY	Aç
THIRSTY	Susamış
ON DUTY	Görevli
SIGNATURE	İmza
BEAUTY PARLOR	Güzellik salonu
BARBER SHOP	Berber
STAIR WAY	Merdiven
MEN'S ROOM	Erkekler tuvaleti
LADIES' ROOM	Kadınlar tuvaleti
FLOWER SHOP	Çiçekçi
DRUG STORE	Eczane
CAR RENTAL	Araba kiralama

COMPLAINT	Şikayet
PERSONAL BELONGINGS	
BRIEFCASE	Evrak çantası
PULLOVER	Kazak-süveter
FUR COAT	Kürk manto
RAIN COAT	Yağmurluk
UMBRELLA	Şemsiye
MAKE-UP BAG	Makyaj çantası
HAT	Şapka
FALSE TEETH	Takma diş
WALKING STICK	Baston
CAMERA	Fotoğraf makinası
ELECTRIC SHAVER	Elektrikli traş makinası
GLOVES	Eldiven
LIPSTICK	Ruj
COMB	Tarak
WATCH	Saat
BRACELET	Bilezik
NECKLACE	Kolye
PENCIL	Kalem
TOOTH BRUSH	Diş fırçası
TOOTH PASTE	Diş macunu
WALLET	Cüzdan
PLAYING CARDS	Oyun kağıDdı
SILK SCARF	İpek eşarp

TOY PLANE	Oyuncak uçak
BELT	Kemer
BUCKLE	Toka
SKIRT	Eteklik
BLOUSE	Bluz
TROUSERS	Pantolon
LIGHTER	Çakmak
EYE GLASSES	Gözlük
SOCKS	Çorap
DRIVERS LICENCE	Sürücü belgesi
IDENTIFICATION CARD	Kimlik kartı
A TRAVELLERS CHECK	Seyahat çeki

UÇUŞUN GECİKMESİ

Uçuşun gecikmesi durumunda, bekleme süresine göre aşağıdaki tabloda belirtilen hizmetler verilir.

Hizmetler	15 dk.-1 saat arası 15-60 dk.	1-2 saat arası 61-120 dk.	2-3 saat arası 121-180 dk.	3-5 saat arası 181-300 dk.	5 saat ve üzeri 301 dk. ve üzeri
Anons Hizmeti	✓	✓	✓	✓	✓
Ücretsiz Rezervasyon/Parkur Değişikliği *		✓	✓	✓	✓
Bilet Ücreti İadesi **		İç Hat			Dış Hat
Ücretsiz ve Süre Kısıtlamasız (iki kez) Telefon Hakkı, Faks, E-posta			✓	✓	✓
Sıcak/Soğuk İçecek			✓	✓	✓
Hafif Ara Yemek				✓	✓
Ana Yemek (zaman dilimine göre)				✓	✓
Konaklama ve Ulaşım Hizmetleri (havalimanı-konaklama yeri)	Sekiz saat ve üzeri gecikmelerde konaklama hizmeti verilir. Konaklama yeri ile havalimanı arasındaki ulaşım hizmeti ücretsiz sağlanır. Hedef kuralları sebebiyle ülkeye giriş sağlanamadığı durumlarda yolcu, arındırılmış (transit) salonda bekletilir veya havalimanının otel olanaklarına göre hizmet verilir.				

* Ücretsiz rezervasyon/parkur değişikliği en yakın noktaya kilometre skalasına uygun olarak yapılır (0-1500 km/1500-3500 km/3500 km ve üzeri). Yapılan rezervasyon değişiklikleri, yolcunun seyahat planını etkiliyorsa aynı biletteki diğer uçuşları için de değişiklikler ücretsiz yapılır.

** Bilet iade işlemleri için bilet satış ofislerinden detaylı bilgi alınabilir.

BAĞLANTILI UÇUŞUN KESİNTİYE UĞRAMASI/VARİŞ NOKTASI DEĞİŞİKLİĞİ

Aynı bilet üzerinde, birden fazla noktaya devam eden seyahatlerde çeşitli nedenler ile bağlantının kesintiye uğraması veya varış noktasının zorunlu bir sebeple değiştirilerek uçuşun farklı bir havalimanında sona ermesi durumunda yolcunun seyahati mümkün olan ilk uçuşta sağlanır. Aksaklığın yaşandığı uçuşun gerçekleşen varış saati ile alternatif uçuşun kalkış saati arasındaki bekleme süresine göre aşağıdaki tablodaki hizmetler verilir.

Hizmetler	15 dk.-1 saat arası 15-60 dk.	1-2 saat arası 61-120 dk.	2-3 saat arası 121-180 dk.	3-5 saat arası 181-300 dk.	5 saat ve üzeri 301 dk. ve üzeri
Anons Hizmeti	✓	✓	✓	✓	✓
Ücretsiz Rezervasyon/Parkur Değişikliği *	✓	✓	✓	✓	✓
Bilet Ücreti İadesi **	✓	✓	✓	✓	✓
Ücretsiz ve Süre Kısıtlamasız (iki kez)			✓	✓	✓
Telefon Hakkı, Faks, E-posta			✓	✓	✓
Sıcak/Soğuk İçecek			✓	✓	✓
Hafif Ara Yemek				✓	✓
Ana Yemek (zaman dilimine göre)				✓	✓
Konaklama ve Ulaşım Hizmeti (havalimanı-konaklama yeri)	Sekiz saat ve üzeri geotirme olması durumunda konaklama hizmeti verilir. Konaklama yeri ile havalimanı arasındaki ulaşım hizmeti ücretsiz sağlanır. Hudut kuralları sebebiyle ülkeye girişin sağlanmadığı durumlarda yolcu, arındırılmış (transit) salonda bekletilir veya havalimanının otele olanaklarına göre hizmet verilir.				
Ulaşım Ücreti (alternatif araçlar için)	Yolcunun talebi ve seyahatten vazgeçmesi durumunda, divert noktasından varış noktasına ulaşımı, muhtelif ulaşım araçlarıyla ulaşım ücreti ödenerek sağlanır. Muhtelif araçlarla ulaşım ücreti ödenen yolcular için uçak bilet ücreti iadesi yapılmaz.				

* Ücretsiz rezervasyon/parkur değişikliği en yakın noktaya kilometre skalasına uygun olarak yapılır (0-1500 km/1500-3500 km/3500 km ve üzeri). Yapılan değişiklikler, yolcunun seyahat planını etkiliyorsa aynı biletteki diğer uçuşları için de değişiklikler ücretsiz yapılır.

** Bilet iade işlemleri için bilet satış ofislerinden detaylı bilgi alınabilir.

UÇUŞUN İPTALİ

Uçuşun iptal edilmesi durumunda, aşağıdaki tabloya göre hizmet verilir.

Hizmetler	15 dk.-1 saat arası 15-60 dk.	1-2 saat arası 61-120 dk.	2-3 saat arası 121-180 dk.	3-5 saat arası 181-300 dk.	5 saat ve üzeri 301 dk. ve üzeri
Anons Hizmeti	✓	✓	✓	✓	✓
Ücretsiz Rezervasyon/Parkur Değişikliği *	✓	✓	✓	✓	✓
Bilet Ücreti İadesi **	✓	✓	✓	✓	✓
Ücretsiz ve Süre Kısıtlamasız (iki kez)			✓	✓	✓
Telefon Hakkı, Faks, E-posta			✓	✓	✓
Sıcak/Soğuk İçecek			✓	✓	✓
Hafif Ara Yemek				✓	✓
Ana Yemek (zaman dilimine göre)				✓	✓
Konaklama ve Ulaşım Hizmetleri (havalimanı-konaklama yeri)	Uçuş iptal saati ile yolcuya sunulan yeni alternatif uçuşun kalkış saati arasındaki sürenin sekiz saat ve üzeri olması durumunda konaklama hizmeti verilir. Konaklama yeri ile havalimanı arasındaki ulaşım hizmeti ücretsiz sağlanır. Hudut kuralları sebebiyle ülkeye girişin sağlanmadığı durumlarda yolcu, arındırılmış (transit) salonda bekletilir veya havalimanının otele olanaklarına göre hizmet verilir.				
Ulaşım Ücreti (alternatif araçlar için)	Yolcuların orijinal biletleri üzerinde görülen kalkış/varış noktalarına/noktalarından, alternatif sunulan uçuştaki kalkış/varış noktaları arasındaki ulaşım imkanları sunulur.				
Tazminat	Tazminat hizmetleri bölümüne bakınız.				

* Ücretsiz rezervasyon/parkur değişikliği en yakın noktaya kilometre skalasına uygun olarak yapılır (0-1500 km/1500-3500 km/3500 km ve üzeri). Uçuş saatinden +/- 15 dakika arası (15 dakika dahil) yapılan tarife değişikliklerinde ücretsiz değişiklik yapılmaz, bilet ücret kuralları uygulanır.

** Bilet iade işlemleri için bilet satış ofislerinden detaylı bilgi alınabilir.

FAZLA SATIŞ

Onaylı ve geçerli bileti olmasına rağmen fazla satış nedeniyle seyahati sağlanamayan veya seyahatleri bir alt sınıfta sağlanan yolculara seyahatlerinin temini esnasında bekleme süreleri dikkate alınarak aşağıdaki tabloda belirtilen hizmetler verilir.

Hizmetler	15 dk.-1 saat arası 15-60 dk.	1-2 saat arası 61-120 dk.	2-3 saat arası 121-180 dk.	3-5 saat arası 181-300 dk.	5 saat ve üzeri 301 dk. ve üzeri
Anons Hizmeti	✓	✓	✓	✓	✓
Ücretsiz Rezervasyon/Parkur Değişikliği *	✓	✓	✓	✓	✓
Bilet Ücreti İadesi **	✓	✓	✓	✓	✓
Ücretsiz ve Süre Kısıtlamasız (iki kez)			✓	✓	✓
Telefon Hakkı, Faks, E-posta			✓	✓	✓
Sıcak/Soğuk İçecek			✓	✓	✓
Hafif Ara Yemek				✓	✓
Ana Yemek (zaman dilimine göre)				✓	✓
Konaklama ve Ulaşım Hizmeti	Yolcuların orijinal biletleri üzerinde görülen kalkış/varış noktalarına/noktalarından, alternatif sunulan uçuştaki kalkış/varış noktaları arasındaki ulaşım imkanları sunulur. Yolcuya sunulan yeni alternatif uçuşun kalkış saati arasındaki sürenin sekiz saat ve üzeri olması durumunda konaklama hizmeti verilir. Konaklama yeri ile havalimanı arasındaki ulaşım hizmeti ücretsiz sağlanır. Hudut kuralları sebebiyle ülkeye girişin sağlanmadığı durumlarda yolcu, arındırılmış (transit) salonda bekletilir veya havalimanının otele olanaklarına göre hizmet verilir.				
Tazminat (uçuğa kabul edilmeme ve alt hizmet sınıfına indirilmesi durumunda)	Tazminat hizmetleri bölümüne bakınız.				

* Ücretsiz rezervasyon/parkur değişikliği en yakın noktaya kilometre skalasına uygun olarak yapılır (0-1500 km/1500-3500 km/3500 km ve üzeri).

** Bilet iade işlemleri için bilet satış ofislerinden detaylı bilgi alınabilir. Fazla satış veya uçak tip değişikliği nedeniyle, biletin satın alınan hizmet sınıfından daha üst bir hizmet sınıfına yükseltilmesi durumunda yolcudan herhangi bir ek ödeme talep edilemez. Yolcunun biletini satın aldığı hizmet sınıfından daha alt bir hizmet sınıfına yerleştirilmesi durumunda yolcuya kabin farkı ücreti ödenir, ödül bilette parkurun aynı kategorideki mil farkı iade edilir.

Bölüm Özeti

Uçak kalktıktan sonra, çeşitli nedenlerle (acil teknik problemler veya ani hava değişiklikleri vb.) kalkış istasyonuna geri dönmesi veya varış yapacağı istasyonun değişmesi durumunda 8 saatin üstündeki beklemeelerde otel hizmeti verilir.

Uçuş iptali; uygun olmayan meteorolojik şartlar veya teknik nedenlerden dolayı uçuşun yapılamamasıdır. Ayrıca acil durum olarak ifade edilen olağanüstü hal, salgın hastalıklar gibi toplumu etkileyen olumsuz olaylarda, doğal afet yaşanması durumunda da uçuş iptalleri yaşanır.

Yolcuların kendi isteklerinin dışında uçuşa kabul edilmemeleri durumu olur ise; Tazminat Hakkı, Bilet Ücreti İadesi veya Güzergâh Değişikliği Hakkı, ayrıca İkram, Haberleşme, Konaklama ve Ulaşım isteme hakları vardır.

Kaynakça

<https://www.yandex.com.tr/search/?text=tureng+s%C3%B6zl%C3%BCk&clid=2411726&lr=115708>

<https://www.turkishairlines.com/tr-tr/yasal-uyari/yolcu-haklari/>

<https://www.turkishairlines.com/tr-de/bilgi-edin/olaganustu-hal-ohal-nedir/>

<https://cdn.turkishairlines.com/m/20276527ef3c98b2/original/FR-67-0329-Rev-04-ai.pdf>

<https://cdn.turkishairlines.com/m/665069f29bf03560/original/SHY-Genelge-2015-pdf.pdf>

<https://hukukidestek.net/thy-ucu-iptal-oldu-ne-yapmalym/?ysclid=17stlpwkjg929745781>

Ünite Soruları

Soru-1 :

Anlaşma yapılan otel, restaurant veya ikram şirketlerine faturalandırmaya esas olma niteliğinde verilen belge hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Voucher
- (B) Noise
- (C) Circuit
- (D) Local Call
- (E) Umbrella

Cevap-1 :

Voucher

Soru-2 :

Ödeme anlamına gelen İngilizce terim aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Trouble
- (B) Linen
- (C) Customer
- (D) Clerk
- (E) Payment

Cevap-2 :

Payment

Soru-3 :

Seyahat çeki anlamına gelen İngilizce terim aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Hospitable
- (B) Hungry
- (C) Stair way
- (D) On duty
- (E) A travellers check

Cevap-3 :

A travellers check

Soru-4 :

Company account teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Alışveriş
- (B) Şirket hesabı
- (C) Ödeme
- (D) Sorumluluk
- (E) Pantolon

Cevap-4 :

Şirket hesabı

Soru-5 :

Shopping teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Alışveriş
- (B) Şirket hesabı
- (C) Ödeme
- (D) Sorumluluk
- (E) Pantolon

Cevap-5 :

Alışveriş

Soru-6 :

Trouble teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Alışveriş
- (B) Şirket hesabı
- (C) Zahmet
- (D) Sorumluluk
- (E) Pantolon

Cevap-6 :

Zahmet

Soru-7 :

Umbrella teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Alışveriş
- (B) Şirket hesabı
- (C) Zahmet
- (D) Sorumluluk
- (E) Şemsiye

Cevap-7 :

Şemsiye

Soru-8 :

Responsibility teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Alışveriş

- (B) Şirket hesabı
- (C) Ödeme
- (D) Sorumluluk
- (E) Pantolon

Cevap-8 :

Sorumluluk

Soru-9 :

On duty teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Görevli
- (B) Şirket hesabı
- (C) Ödeme
- (D) Sorumluluk
- (E) Pantolon

Cevap-9 :

Görevli

Soru-10 :

Signature teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) İmza
- (B) Zahmet
- (C) Ödeme
- (D) Sorumluluk
- (E) Pantolon

Cevap-10 :

İmza

14. HAVACILIKLA İLGİLİ DÖKÜMAN TERİMLERİ - SIK KULLANILAN TERİMLER - HAVAYOLU İSİM VE KODLARI

Giriş

Doğru terminoloji kullanımı uçuş emniyetinin sağlanması yönünden son derece önemlidir. Benzer terimlerin yanlış kullanılması uçuş emniyetini tehlikeye sokabilir. Havacılık terimleri havacılığın ortak dili olduğu için herkes tarafından rahatlıkla anlaşılır.

14.1. Havacılıkla İlgili Döküman Terimleri – Sık Kullanılan Terimler – Havayolu İsim ve Kodları

DOCUMENTS	
GENERAL DECLARATION	Genel beyan formu
PASSENGER MANIFEST	Yolcu isim listesi
AIR WAY BILL	Taşınan kargonun ticari belgeleri
CARGO MANIFEST	Kargo manifestosu
LOAD AND TRIM SHEET	Ağırlık ve denge formu
LANDING CARD	Uçuş ekibi için sınırlı bir tür pasaport
CERTIFICATE OF AIRWORTHINESS	Uçuşa elverişlilik belgesi
INSURANCE POLICY	Sigorta poliçesi
RADIO CERTIFICATE	Telsiz belgesi
CERTIFICATE OF REGISTRATION	Ruhsat belgesi
DISINFECTION CERTIFICATE	İlaçlama belgesi
AIRCRAFT MANUAL	Uçak el kitabı
MAINTENANCE LOG	Bakım defteri
ANNOUNCEMENT BOOKLET	Anons kitapçığı
ENTRY FORM	Ülkeye giriş formu
WRITING PAD	Yazı altlığı
SAFETY INSTRUCTION CARD	Yazılı ve açıklamalı uçuş emniyet broşürü
COMPLIMENTARY MAGAZINE	Ücretsiz mecmua
BOARDING PASS	Biniş kartı
SOME USEFULL VERBS COMMONLY USED IN AVIATION	
TO INTRODUCE	Tanıştırmak
TO CONFIRM	Doğrulamak
TO PROCEED	İlerlemek
TO REMAIN SEATED	Yerinde kalmak
TO LEAVE	Ayrılmak, terketmek
TO RELAX	Rahatlamak
TO FASTEN	Bağlanmak
TO FOLD UP	Kapatmak
TO INFLATE	Şişirmek
TO EVACUATE	Kurtulmak, tahliye etmek

TO SUFFER	Hastalık nedeniyle acı çekmek
TO THROW UP	Kusmak
TO HOSPITALIZE	Hastaneye kaldırmak
TO COMPLAIN	Şikayet etmek
TO TAKE OFF	Uçağı kaldırmak yahut kalkmak
TO LAND	Uçağı indirmek, inmek
TO EXPEDITE	Çabuklaştırmak
TO CLIMB	Tırmanmak
TO DESCEND	Alçalmak
TO APPROACH	Yaklaşmak
TO RETAIN	Muhafaza etmek, sürdürmek
TO PREPARE	Hazırlamak
TO DISTRIBUTE	Dağıtmak
TO PAY ATTENTION	Dikkat etmek
TO START UP	Motor çalıştırmak
TO HOLD	Bekleme yapmak
TO TAXI	Taksi yapmak
TO APOLOGIZE	Özür dilemek
TO REQUEST	İstemek
TO INVITE	Davet etmek
TO IDENTIFY	Tanımlamak
TO VACCINATE	Aşı yapmak
TO DIVERT	İnilecek meydana iniş yapamadan başka meydana geçmek
TO JOIN	Katılmak
TO DEPART	Kalkış yapmak
TO CONTINUE	Devam etmek
TO REDUCE	Azaltmak, başka hale dönüştürmek
TO INCREASE	Arttırmak
TO OBSERVE	Gözlemek-gözlemlemek
TO RECEIVE	Almak
TO EXTINGUISH	Söndürmek

TO SERVE	Servis yapmak
TO CANCEL	İptal etmek
TO ABORT	Kalkıştan vazgeçmek
TO REJECT	Kalkıştan vazgeçmek
TO TERMINATE	Bitirmek- fesh etmek
TO CALM	Yatıştırmak
TO DELAY	Geciktirmek
TO REFRAIN FROM	Durdurmak, bıraktırmak
TO HURRY	Acele etmek
TO SLOW DOWN	Yavaşlamak

HAVAYOLU İSMİ	IATA KODU	ICAO KODU	ÜLKE
Aer Lingus	EI	EIN	Ireland
Aeroflot	SU	AFL	Russian Federation
Aeromexico	AM	AMX	Mexico
Air Algerie	AH	DAH	Algeria
Air Astana	KC	KZR	Kazakhstan
Air Canada	AC	ACA	Canada
Air France	AF	AFR	France
Air India	AI	AIC	India
Air Macau	NX	AMU	Macao SAR, China
Alitalia	AZ	AZA	Italy
All Nippon Air Ways	NH	ANA	Japan
American Airlines	AA	AAL	United States
Atlasjet Airlines	KK	KKK	Turkey
British Air Ways	BA	BAW	United Kingdom
Cathay Pacific	CX	CPA	Hong Kong SAR, China
China Airlines	CI	CAL	Chinese Taipei
Condor	DE	CFG	Germany
Corendon Airlines	XC	CAI	Turkey
Delta Air Lines	DL	DAL	United States
EL AL	LY	ELY	Israel
Emirates	EK	AUE	United Arab Emirates
Estonian Air	OV	ELL	Estonia
Finnair	AY	FIN	Finland
Freebird Airlines	FH	FHY	Turkey
Garuda	GA	GIA	Indonesia
Gulf Air	GF	GFA	Bahrain

IBERIA	IB	IBE	Spain
Iran Air	IR	IRA	Islamic Republic of Iran
Japan Airlines	JL	JAL	Japan
KLM	KL	KLM	Netherlands
Korean Air	KE	KAL	Korea
Lufthansa	LH	DLH	Germany
Malaysia Airlines	MH	MAS	Malaysia
Olympic Air	OA	OAL	Greece
Onur Air	8Q	OHY	Turkey
Pegasus Airlines	PC	PGT	Turkey
Qatar Air Ways	QR	QTR	Qatar
Royal Air Maroc	AT	RAM	Morocco
Royal Jordanian	RJ	RJA	Jordan
SAS	SK	SAS	Sweden
SunExpress	XQ	SXS	Turkey
SWISS	LX	SWR	Switzerland
TAROM	RO	ROT	Romania
Thai Air Ways International	TG	THA	Thailand
THY – Turkish Airlines	TK	THY	Turkey
Tunisair	TU	TAR	Tunisia
United Airlines	UA	UAL	United States
Virgin Atlantic	VS	VIR	United Kingdom

Bölüm Özeti

Havacılığın her alanında ortak dilin kullanılması, tüm bileşenlerin birbirini anlayarak ortak bir dil kullanması, uçuş ve yer emniyeti açısından gereklidir. Bu kapsamda, havacılık terminolojisi gelişmiş ve dünyanın yer yerinde aynı dilin kullanılmasına özen gösterilmiştir. Bu bölümde havacılıktaki dökümanların, çok kullanılan kelimelerin, havayolu isim-kod-IATA kodu ve-Ülkesi konularındaki bilgilere yer verilmiştir.

Kaynakça

https://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Havac%C4%B1%C4%B1k%20Terminolojisi.pdf

<https://www.dhmi.gov.tr/Sayfalar/Sozluk.aspx?Tip=TREN&Terim=M>

Ünite Soruları

Soru-1 :

Aşağıdakilerden hangisi havacılıkta kullanılan dökümantasyon terimlerinden değildir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Air Way Bill
- (B) Passenger Manifest
- (C) Cargo Manifest
- (D) Stair Way
- (E) Entry Form

Cevap-1 :

Stair Way

Soru-2 :

Aşağıdaki terimeşleştirmelerinden hangisi yanlış verilmiştir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Entry Form:Ülkeye giriş formu
- (B) Writing Pand:Yazı altlığı
- (C) Boarding Pass:Biniş kartı
- (D) Aircraft Manual:Uçak parçası
- (E) Aircraft Manual:Uçak el kitabı

Cevap-2 :

Aircraft Manual:Uçak parçası

Soru-3 :**Insurance policy teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?**

(Çoktan Seçmeli)

- (A) İlaçlama belgesi
- (B) Uçak el kitabı
- (C) Bakım defteri
- (D) Ücretsiz mecmua
- (E) Sigorta Poliçesi

Cevap-3 :

Sigorta Poliçesi

Soru-4 :**Certificate of registration teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?**

(Çoktan Seçmeli)

- (A) İlaçlama belgesi
- (B) Uçak el kitabı
- (C) Bakım defteri
- (D) Ruhsat belgesi
- (E) Sigorta Poliçesi

Cevap-4 :

Ruhsat belgesi

Soru-5 :**Disinfection certificate teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?**

(Çoktan Seçmeli)

- (A) İlaçlama belgesi
- (B) Uçak el kitabı
- (C) Bakım defteri
- (D) Ruhsat belgesi
- (E) Sigorta Poliçesi

Cevap-5 :

İlaçlama belgesi

Soru-6 :**Maintenance log teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?**

(Çoktan Seçmeli)

- (A) İlaçlama belgesi
- (B) Uçak el kitabı
- (C) Bakım defteri
- (D) Ruhsat belgesi
- (E) Sigorta Poliçesi

Cevap-6 :

Bakım defteri

Soru-7 :**Announcement booklet teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?**

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Anons kitapçığı
- (B) Uçak el kitabı
- (C) Bakım defteri
- (D) Ruhsat belgesi
- (E) Giriş formu

Cevap-7 :

Anons kitapçığı

Soru-8 :

Entry form teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Anons kitapçığı
- (B) Uçak el kitabı
- (C) Bakım defteri
- (D) Ruhsat belgesi
- (E) Giriş formu

Cevap-8 :

Giriş formu

Soru-9 :

Complimentary magazine teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Ücretsiz mecmua
- (B) Uçak el kitabı
- (C) Bakım defteri
- (D) Ruhsat belgesi
- (E) Giriş formu

Cevap-9 :

Ücretsiz mecmua

Soru-10 :

Boarding pass teriminin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

(Çoktan Seçmeli)

- (A) Ücretsiz mecmua
- (B) Biniş kartı
- (C) Bakım defteri
- (D) Ruhsat belgesi
- (E) Giriş formu

Cevap-10 :

Biniş kartı
